

KLIMA

na planetě a ve společnosti

Mostecký Autodrom

TEMA

technika | ekonomika | marketing | aktuality

3/2016

Čtvrtletník
Okresní
hospodářské
komory Most

ROČNÍK 10 / 45. VYDÁNÍ / ZÁŘÍ

Virtuální „týden“ s hejtmanem...

Hlavní rozhovor o všem možném
s hejtmanem Ústeckého kraje Oldřichem Bubeníčkem
Str. 6–11

20 let ROTARY KLUBU MOST

Činnost Rotary klubu nejsou jen samé projekty...
Str. 20–21

Komu zvoní hrana?

Názory povolanych a znalých ke konfliktům světa
Str. 26–33

 Komora s.r.o.

Dobré klima tvoří i výrobky a infrastruktura

Str. 22–23

Hejtman Ústeckého kraje, Oldřich Bubeníček

JOHANN W

ZÁMECKÉ VINAŘSTVÍ TŘEBÍVLICE
(1057)

Za dobrým vínem a gurmánským zážitkem

Vinařství JOHANN W se nachází v malebném kraji Českého středohoří – v Třebívlicích, které spadají do nejstaršího vinařského regionu v Čechách. Třebívlické vinařství navazuje na mnohaletou tradici litoměřických vinic a připomíná také příběh nenaplněné lásky Johanna Wolfganga Goetheho k třebívlické baronce Ulrice von Levetzow.

Každý týden od čtvrtka do neděle se dveře zámeckého vinařství otevírají návštěvníkům a výletníkům, kteří by rádi ochutnali severočeskou kuchyni a vína Johann W, pokochali se nádhernými výhledy z terasy místní restaurace a vychutnali si poutavé prohlídky vinařství spojené s degustací vín.

Díky nabízeným prohlídkovým a degustačním programům, které jsou koncipovány jako cesty vína, se každý návštěvník může na chvíli stát vinařem a poznat jedinečný výrobní proces, v němž se snoubí nejmodernější technologie s pečlivou ruční prací a láskou k řemeslu.

Ochutnejte vína z nového vinařství na severu Čech, která byla oceněna několika zlatými medailami v soutěži Prague Wine Trophy 2016. A nechte se zlákat také k návštěvě místní restaurace, kde si pochutnáte na severočeských specialitách připravených z kvalitních surovin dodávaných lokálními farmáři.

Prostorný areál vinařství leží přímo v srdci krásného středohoří, proto lze jeho návštěvu spojit také s mnoha dalšími zajímavými výlety – např. k vrchům Říp, Lovoš, Radobýl, zřícenině hradu Hazmburk či Košťálov, romantickému hrádku Oltářník nebo do nedalekých historických Litoměřic a Terezína.

Přijďte prožít pohádkový den do moderního vinařství Johann W, nechte se okouzlit gastronomickou poezií místní restaurace a ochutnejte víno, které se pilo naposledy před 100 lety.

JOHANN W

ZÁMECKÉ VINAŘSTVÍ TŘEBÍVLICE

Masarykova 200
411 15, Třebívlice

Restaurace: +420 733 532 096
Prodej vín: +420 602 704 201

E-mail: info@johannw.com

Vinotéka

Po–Ne: 10:00–18:00

Restaurace Ulrika

Čt–So: 11:00–22:00
Ne: 11:00–18:00

Prohlídky sklepa

So–Ne: 11:00, 13:00 a 15:00

WWW.JOHANNW.COM

Motto: „Komukoli prospěti můžeš, prospívej rád, možno-li celému světu. Sloužiti a prospívati je vlastnost povah vznešených“. Jan Amos Komenský

Vážení čtenáři,

„Klima na planetě“, je základní téma dnešního vydání TEMA, které vám předkládáme. Položíme-li si otázku, co je to vlastně klima, pak se nabízí otřepaná, zkušenými žáky používaná fráze „klima to je když...“ a můžeme diskutovat o tom, co si kdo pod tím představuje. Akademické slovníky nám nabízejí v podstatě dva výklady, kdy k tomu prvnímu týkající se podněb by se hlásil asi každý. Ten druhý výklad mluvící o „poměrech, situaci a prostředí“ nabízí témata daleko širší a v souvislostech nejen ve vztahu k výkladu prvnímu. I když se ani v tomto vydání nevyhýbáme klimatu ve významu podněb a počasí, pak větší váhu jsme dali popisu klimata společenského, pracovního, kulturního, podnikatelského, politického a podobné možnosti by jistě každý dle svého lehce doplnil.

Žijeme v podivném světě demokracie, v postupně stále se zvětšujícím vlivu menšin, což je nejlepší cesta k pseudodemokracii jedinců. Jak početná jsou politická uskupení doplňující ty těsně nadpoloviční většiny koaličních vlád volebních rádob

vítězů? Kolik % je ekologických pseudoaktivistů, kolik je homosexuálů, kolik je naší většinové slabosti přizpůsobivých se nepřizpůsobivých, kolik je vyznavačů různých náboženství, kolik vlivných se obtěžuje technickou podstatou svého rozhodování, kolik lidí bere drogy...? Přidáme-li k tomu možná s velkou nadsázkou jakýsi „virus evropské humanity“, spíše pseudohumanity, ohrožující samu podstatu evropské existence, pak se naskytá otázka jak dál. I poměr „úspěšných“ teroristů k jejich obětem je úděsný a navíc se ukazuje, že např. i deklaratorně integrovaní němečtí Turci mají ke své nové vlasti vztah přinejmenším vlažný a aktuální rozpory v jejich rodné zemi klidně přenášejí do ulic snad úplně slepého Německa a jeho politických reprezentací. Je pravdou, že Češi a Moravané zatím vnější uprchlíky nemají, tedy zatím nemají, ale některé regiony, včetně toho našeho mají své zkušenosti s migranty tak říkajíc vnitřními, kteří „migrují“ svým vnitřním pohledem na svůj svět do námi vysněného řádu a pořádku. I když jsou zatím v prostém počtu zanedbatelnou menšinou, tak se svojí kulantně zvanou nepřizpůsobivostí zapisují do běžného života společnosti víc, než je pro ni zdravé.

Klima dnešního světa a dnešní svět je bohužel světem neustávajících konfliktů a v mírnějších případech alespoň verbálních střetů. K názorům několika osobností na konflikty a to nejen válečné, jsme dali prostor ve výjimečné sérii článků „Komu zvoní hrana?“. Jejich i naše memento stojí za přečtení a zamyšlení, nejen mocnými a vlivnými. Jsem velmi rád, že moje pozvání k neformálnímu prázdninovému povídání točícího se z mé strany poněkud překvapivě kolem čísla sedm, přijal hejtman našeho Ústeckého kraje Oldřich Bubeníček. A přinejmenším na jeho sedm divů našeho kraje jsem se opravdu těšil. Ze problémy energetiky jsou opravdu věčné, potvrzuje v minirozhovoru k jednomu zatím přehlíženému technickému parametru Karel Noháč ze Západočeské univerzity v Plzni. Jeho úvahy doplnil a „polidštil“ Petr Jeník. Na naše stránky se po delší době vrátil ředitel Mosteckého divadla Václav Hofman a jeho zamyšlení nad klimata v kultuře je zejména v souvislostech skutečnosti našeho regionu velmi zajímavé a poučné. Pod pojmem klima si přece jenom většina představuje podněb a životní prostředí, a tak nemůže chybět zamyšlení Stanislava Štýse – tentokrát ne o rekultivacích, ve kterých se stal už jakousi „ikonou“. Dalším navrátilcem na naše stránky se stala další ikona, tentokrát botaniků, pan Václav Větvíčka a jeho zamyšlení v rubrice JO-JO má hloubku a moudrost jen jemu vlastní. Významné výročí 20 let existence si připomíná spolu s námi Mostecký ROTARY klub a i jemu je věnován patřičný prostor. V pravidelném rotariánském příspěvku se pan Manfred Hellmich zamýšlí nad vnitřními konflikty demokracie.

Stránky TEMA nabídnou navíc řadu dalších informací, zajímavých názorů a spolu s pravidelnými úvahami Františka Kružička a Lucie Bartoš, by mohly být zajímavým podzimním počtením. No a náš tragikomický tématy bohužel stále nabíjený, a tím existenčně neohrožený „drzý smajlík“ možná opět někoho „nadzvedne“, někoho pobaví, někoho snad donutí k zamyšlení.

Přeji krásné podzimní dny.

Ing. Rudolf Jung, předseda OHK Most

EDITORIAL pod čarou:

Motto: „Možno říci, že vláda dosáhla nejnižšího stupně úpadku, není-li už středem jejího zájmu nic kromě peněz. Vláda musí být vždy hotova obětovat svou vládu pro lid, a nikoliv lid pro vládu.“ (Jean Jacques Rousseau)

Milí děti... Milí dospělí, vážení čtenáři,

pohádky jsou součástí naší duchovní kultury, ale neznalému čtenáři se může zdát, že jich vychází stále méně. Opak je však pravdou, jen se jejich tvorba přesunula od lidové slovesnosti do stranických sekretariátů. V České republice je evidováno 214 aktivních politických stran a hnutí (zdroj: Rejstřík Politických stran a Politických hnutí MVČR, 8. 9. 2016). Téměř každoročně se koná nějaký druh voleb, k nimž se vydávají volební programy, plné slibů, v nichž chrabří princů vyrazí na ztěk proti všem nešvarům světa, krásné princezny budují rodiny a podporují rovné příležitosti, laskaví králové se starají o blaho svého národa, moudré královny dbají na etiketu i slušnost a národ bohatne, užívá si radovánek, tančí a veselí se.

A jaké je realita? Ta má k pohádce hodně daleko. Jeden příklad za všechny – pan premiér s paní ministryni práce nedávno přijeli do Ústeckého kraje a slibil zaměstnancům těžebních společností, které vláda svým „pololitním“ rozhodnutím připravila o práci a slušnou mzdu, že svou premiérskou autoritou navrhne, aby se dorovnání mezd propuštěných horníků týkalo nejen Ostravy, ale také Mostecká. Pan ministr financí se vzápětí nechal slyšet, že žádnému Tykačovi peníze dávat nebude a tak je výsledek snažení ve hvězdách. Je to zvláštní stav, který popírá, že vykonat něco, co by mělo být minimální morální odpovědností k částečně eliminaci vědomě způsobeného stavu, tedy populisticky a nesmyslně pozastavené těžby uhlí, je normální.

Co na to korektního říci? Snad jen to, že je opět před volbami, což je jistě jen jeden z faktorů ovlivňujících rozum a dění v naší společnosti. Zvýšená aktivita politických stran a hnutí se nejen v tomto případě stala jakýmsi folklórem a to před volbami pod zlidovělým heslem „slibem nezarmoutíš...“ a po volbách „my bychom chtěli, ale jsme vázáni koaliční dohodou...“. Mimo to se také se osvědčilo, že „rozpočet na to z řady objektivních důvodů nemá...“.

Ve světě klasických pohádek „Zazvoní zvonec a pohádka je konec“. Ve světě bizarnosti nejenže je pohádka nekonečná, ale když zazvoní zvonec, tak všechny krále, královny, prince a princezny zakleje zlá koaliční stvůra a oni se na další čtyři roky stanou vykonavateli toho, na co si před volbami nedovolili ani pomyslet. Skutečně jste si mysleli, že v pohádkách vždy vítězí dobro nad zlem? Tak se sami probudíme, šlechterných princů osvobozujících mečem a polibkem šipkovou Růženkou, se jaksí nedostává. A když už by byli, tak jsou již dávno lidry, nebo angažováni ve volebních štábech na vše připravených heroldů těch 214 stran.

Ing. Jiří Mann, MBA

JO-JO

Jedna otázka – jedna odpověď

RNDr. Václav Větvíčka

K zadání dnešní otázky rubriky JO-JO, si dovoluji vytunelovat a mému záměru přizpůsobit z řady důvodů známá Vančurova slova (doufám, že by mě to odpustil) o létu takto: „tento způsob světa zdá se nám poněkud nešťastným“. Dnešní svět nabízí celou řadu samotnou existenci ohrožujících rozporů, k jejichž řešení má stále dostatek bojovníků ochotných i padnout za svoji věc nebo nutit protivníka, aby on padl za tu svou. Rozpory světa mají kořeny jednak v oblasti duchovní, mnohdy tvořící jen bianko omluvenku zápolení o výdobytky povahy materiální. Každý živý organismus potřebuje ke svému přežití jen vodu, vzduch a potravu a až „člověk moudrý“ přichází s myšlenkami něčeho navíc. Také záhy přišel na to, že jeho fyzické síly k realizaci genialních myšlenek nestačí a bez vnější energie je mu moudrost prakticky k ničemu. A právě získávání energie se stalo postupně jedním ze základních parametrů a limitem dalšího rozvoje i dnešního světa. Naše planeta a okolní vesmír nabízí celou řadu možností získávání energie, za různou cenu, za různých podmínek a bezpečnostních dopadů. Ovšem dnes je stále pilířem energetiky i když mnohými odsuzovaná tzv. uhlíková energetika, kam ale paradoxně patří i rádoby všespásná energetika biomasy. A náhle se naskytá otázka, zda si ten náš bohatý a z pohodlného svět může dovolit spalovat tomu chudému přímé nebo potenciální potraviny. O názor jsem požádal tentokrát neenergetika, ale člověka jemuž je flóra tak blízká, že se stal u nás i její ikonou.

Ptám se pana Václava Větvíčky, a to bez omezení rozsahu textu – můžeme si podle Vás dlouhodobě dovolit spalovat lidem potraviny a půdě uhlík?
Ing. Rudolf Jung

Nejste první, kdo s takovou otázkou přišel. Už ve třicátých letech zpívali Voskovec s Werichem: „Je to divný svět, divné věci, když je pro lidi třeba, pálit laciné, žito v peci, aby zdráhl chleba...“. Podstata byla samozřejmě jiná, než ta, která je skryta ve Vaší otázce. Ostatně situaci vysvětlili další verše oné písničky: „Je to divný svět, divná láska, když se mají dva rádi, ale když jim plynová maska, při líbání vadí...“.. Svět se zdál Ježkovi i V+W na rubry a vyjádřili to po svém. Hospodářská krize, strašák války etc. etc. byly tehdy v pozadí.

Pokračování na 4. straně

OBSAH

TEMA
technika | ekonomika | marketing | aktualityvydává: Okresní hospodářská komora Most,
Višňová 666, 434 01 Most, tel.: 417 637 404,
email: imp@ohk-most.cz, www.ohk-most.cz
IČ: 48290661

Redakční rada:

vedoucí redakce: Ing. Lenka Povářová

předseda redakční rady: Ing. Jiřina Pečnerová

členové: Ing. Jiří Vích, MBA, Monika Rosová

sazba a tisk: TISKÁRNA K&B s. r. o., čtvrtletník

náklad: 2 500 výtisků, povolení MK ČR E 16676

Distribuci zajišťuje A.L.L. production, spol. s r.o.

Neoznačené fotografie: úřad OHK Most

Celé znění redakčně zkrácených článků
naleznete na webových stránkách OHK Most
– www.ohk-most.cz

Editorial, JoJo 3

Obsah, JoJo 4

Virtuální „týden“ s hejtmanem 6–11

Načrtnuto... od Lucie Bartoš 13

I obnovitelné zdroje mají své, do zelené pošetilosti se nehodící, technické limity 14–15

Klima v kultuře nehodno ignorovat 18–19

Dvacet let ROTARY klubu Most 20–21

Dobré klima tvoří i výrobky a infrastruktura 22–23

Komu zvoní hrana? Zvoní nám!? 26–33

Demokracie a její vnitřní konflikty 34–35

Téma „TEMA“ podle Jochmana

– Podnikatelské klima aneb prostředí pro podnikání v ČR 36–37

Politika ochrany klimatu - Dobře míněno, není vždy dobře uděláno 38

Špatná a zanedbávaná doprava příznivému klimatu ve společnosti nesvědčí 39

Info úřadu 40–41

DOT – Greenpeace a Al Capone 42–43

KHK ÚK – Klima v podnikatelském prostředí – má k optimálnímu stavu daleko 44

Drzý smajlík 45

Otázka na závěr 46

OHK Most neručí za obsah článku. Pokud není příspěvek označen jako stanovisko OHK Most, vydaný článek není stanoviskem HK ČR.
Co se do TEMA nevešlo naleznete na webových stránkách OHK Most – www.ohk-most.cz

Dokončení ze 3. strany

Současný problém má dvě strany, snad jako každá mince. Nedovedu si představit třeba korunu, která by měla víc stran než ony dvě, ale možná, že v našem případě se najde i ta třetí strana. Na tu **první stranu** „uhlíkové energetiky“, patří fosilní paliva (v jakémkoli provedení, od lignitu po ropu), tedy zdroje neobnovitelné a vyčerpátné. Což řadě lidských generací nevadilo, protože jedno i druhé leželo kdesi zahrabané „v zemi“, leželo bez užitku – tak sem s tím. **Druhou stranou** jsou tzv. obnovitelné zdroje. Ačkoliv mám nejraději z nich „větrnou energii“, tu beze zbytkovou a bezsurovinovou, tak nemám nic proti využívání biomasy. Ve skutečnosti tedy nic proti fixaci slunečního záření, energie, která i bez našeho přičinění je nám dnes a denně k dispozici – a dokonce nikdo za ni nic nechce. Uměli to dokonce i ti fosilní předchůdci dnešních rostlin, kteří fixovanou energii uložili do svých sedimentů, a na nás je, abychom je z nich zase ždímalí. Sami od sebe jako lidstvo chytat sluneční energii ještě moc neumíme (já vím, solární „elektrárny“...), ale už hezkých pár set milionů let to umějí zelené rostliny. Dokonce přitom dokážou vstoupit i do oné uhlíkové energetiky tím, že svá těla budují lapáním CO₂ z ovzduší, čerpáním vody z půdy a příživováním se na zmíněné sluneční energii. Odborně se tomu říká fotosyntéza, za našich mladších studentských let taky asimilace. V dobách pračlověka Janečka se lidstvo spokojilo s tím, že sklízelo, co nezase. Pak přišla „neolitická revoluce“ a člověk (tvor od přírody líný) se už dál nechtěl plahočit a sbírat a lovit, ale usadil se, vyklučil kus (pra)lesa, a začal kytky, které by mu posloužily k obživě, záměrně pěstovat. Od mladší doby kamenné se tento princip nezměnil.

Jen současnost zelené rostliny využívá nejen k „výrobě“ potravin, ale i energie. I výroba chleba (via výsev žita – sklizeň – výmlat – mlyn – mouka s mlynářovou prací – pekař) je přitom jen trošinku zmodernizovaný způsob výroby plackek v neolitu. Do toho přišli koumesové, kteří zjistili, že na poli se dají pěstovat kytky nejen na výrobu chleba (koláčů, cukru, škrobu etc.etc.), ale že by se ten fixovaný uhlík z z přebytku CO₂ mohl využít a uvolnit zase pro ohřátí v zimě, rozsvícení žárovek...opět etc.etc. Nic proti tomu. Nejsem bohužel sdostatek poučen o tom, do jaké míry to je efektivní, nicméně to funguje. Rostliny (a nejen jedna někdejší politička) produkují biomasu – a tu umíme podle prastarých zákonů o zachování hmoty a energie využít. To je ta druhá strana mince, strana současná. – a svým způsobem, nic proti tomu. Pak přijde ke slovu **třetí strana** mince. Pro získání biomasy (zachyceného CO₂ a sluneční energie) se využívají rozmanité, nejlépe rychle rostoucí rostliny. Mohou se dozajista použít třeba vrby a topoly (topolová mánie tu byla v 50. a 60. letech 20. století), ale při moderní technologii jsou po ruce zejména dvě jednoleté plodiny: řepka vytvářející energeticky nabitá semena a kukuřice, která dokáže dorůst do výšky třeba dvou metrů během sotva 5 měsíců. Navíc se dá usušit nastojato, a pak je jako palivová biomasa k nezaplacení. Jenomže: řepka i kukuřice jsou plodiny pěstované tzv. širokořádkově. Hustá pšeničná pole zachytila kdekjaký liják, okopaniny, řepa i brambory, nepustily do vodotečí ani kapku přivalového deště. To, bohužel, širokořádkově plodiny neumějí, a tak, zejména, pokud „hospodáři“ raději vysévají po spádnicí (bezpečněji se jezdí) a pak stačí jedna bouřka a nejméně centimetr ornice je z širokořádkového pole ten tam. Tedy

spíš v nejbližší vodoteči a jejich sedimentech. Pro další zemědělskou činnost je tak jako tak ztracený. Obávám se, že se ještě nikdo nepokusil hodnotu takto splavené půdy vyčíslit a srovnat s pozitivy pěstování biomasy. K jiným negativům patří i to, že na jedné straně kukuřičná pole přispívají k nežádoucímu šíření černé zvěře (divokých prasat), a na druhé straně řepková pole nesvědčí polní zvěři; to víte, brukvovité rostliny nadýmají. K negativum třeba připočíst i vliv na krajinný ráz: Například na Vysočině, v regionu bramborařském, jsem v minulých letech napočítal brambořiště na prstech jedné ruky, ale na kukuřičné a řepkové lány mně nestačily ani nohy....

Doslova „za bukem“ tu je vaše věta:... *Zda si ten náš bohatý a z pohodlný svět může dovolit spalovat tomu chudému přímé, nebo potenciální potraviny.* Jako energetický a komerční, ekonomický laik si nedovedu představit, že bychom tedy místo řepky a kukuřice pěstovali třeba pšenici – a tu dodávali např. Somálcům. Ergo: Nemyslím, že tomu chudému spalujeme potraviny. To spíš platilo v té shora uvedené písničce Osvobozeného divadla. Kukuřičná ani řepková pole se mi v naší krajině nelíbí – i když kombinace žlutě kvetoucí řepky s modrou oblohou je úžasná! Nicméně si myslím, že nám asi v budoucnu – a nemusí být daleké – toho mnoho pro získání energie nezbyvá. Jádro, vítr (ten ale taky souvisí se sluneční energií) a biomasa. Je na technících, aby vymysleli efektivnější či spíš efektivnější využití všech uvedených zdrojů. Já jako člověk a biolog jim v tom překážet nebudu a věřím v jejich schopnosti, jakož i v techniku vůbec...

RNDr. Václav Větvíčka

STUDOVIAT CHEMIU SE VYPLATÍ

Jak objevit a rozeznat přítomnost bojových látek a výbušnin? Tím se zabýval ing. David Tomeček z prvního ročníku doktorského programu Ústavu fyziky a měřicí techniky Vysoké školy chemicko-technologické v Praze. Za svůj vynález získal cenu Graduate Student Award. Vytvořil cenově dostupný přístroj, který pomůže bezpečnostním složkám včas a spolehlivě detekovat přítomnost chemických bojových látek nebo výbušnin. To je jen jeden z mnoha úspěchů českých chemiků. VŠCHT Praha, na níž každý rok studuje kolem 3 500 studentů, je největším a nejstarším pracovištěm zabývajícím se chemií u nás. A právě i díky dlouholeté tradici a zkušeným vědcům-pedagogům její studenti i absolventi pravidelně sklízejí za svou práci významná ocenění v oblasti vědy a výzkumu, a to i na mezinárodní úrovni. Nejprestižnější

ZÁRUKA VYSOKÉ MZDY I STÁLÉHO MÍSTA

Práce v chemickém odvětví přináší mzdy nad úroveň celorepublikového průměru, nízkou nezaměstnanost a celou řadu příležitostí pro profesní růst. „V Unipetrolu si uvědomujeme, že je náš obor náročný na odbornost i na profesionální přístup všech zaměstnanců. Odpovídá tomu i ohodnocení. Průměrná mzda zaměstnanců se pohybuje kolem 38 tisíc korun,“ hodnotí současnou situaci Michal Chmiel, personální ředitel skupiny Unipetrol. „Chemie je obor, ve kterém s dobrou kvalifikací nebo zkušenostmi bez práce prostě nebudete,“ dodává Chmiel. Pro efektivitu a prestiž studia bývá klíčové spojení s průmyslovým odvětvím a praxe v oboru. V chemii to platí dvojnásob. Proto je tak důležité téměř patnáctileté partnerství VŠCHT a Unipetrolu. To minulý rok vedlo k založení Univerzitního centra VŠCHT Praha – Unipetrol sídlícího v útrobách Chemparku Záluží. „Jde pravděpodobně o první sídlo české veřejné vysoké školy v průmyslovém areálu, které postupně nabídne propojení bakalářského, navazujícího magisterského i doktorského studia s reálnými projekty a světem

praktického byznysu,“ říká Zdeňka Pelešková, vedoucí centra. „Vybudování univerzitního centra ve spolupráci s Unipetrolelem byl pro nás významný krok. Po roce fungování vidíme, že jsme se vydali správným směrem,“ říká profesor Zdeněk Bělohav, prorektor pro pedagogiku. Centrum dnes navštěvuje 42 studentů bakalářských a 11 studentů magisterských oborů, kteří zde mohou studovat tři obory: chemie a chemické technologie, alternativní energie a životní prostředí a technologie potravin. Připraven je také jeden navazující magisterský program: chemie a technologie paliv a prostředí. Mezi Unipetrolelem a VŠCHT se však nejedná o ojedinělý projekt. „Dlouhodobě se potýkáme s nedostatkem absolventů a mladých odborníků. Děláme proto vše, abychom tento trend zvrátili. VŠCHT podporujeme při organizování hodin moderní chemie nebo letní či podzimní školy určené pro učitele. Finančně odměňujeme nejlepší a nejpilnější studenty,“ hodnotí spolupráci Michal Chmiel. „V loňském roce jsme VŠCHT podpořili osmi sty tisíci korunami, z toho více než dvě stě tisíc korun jsme rozdělili přímo mezi

studenty,“ doplňuje. Další příležitostí v Chemparku Záluží nabízí Unipetrol výzkumně vzdělávací centrum UniCRE. To díky 23 moderním laboratořím, 35 samostatným experimentálním jednotkám, knihovně a dalšímu zázemí může studentům nabídnout podporu při zpracování závěrečných prací, stáže i zapojení do národních a mezinárodních výzkumných programů. Pro školy organizuje například exkurze nebo dny otevřených dveří.

JDE TO SNADNO

„Helenu líbal na kolena robustní cestář Franz, běžela Magda caňonem, srážela banány ramenem.“

I díky takovým mnemotechnickým pomůckám lze periodické tabulce přijít snáze na kloub, konkrétně tedy první a druhé skupině prvků.

českou cenu Neuron určenou mladým vědcům do 40 let za chemii letos získal prof. RNDr. Petr Slaviček, Ph.D., pedagog VŠCHT. Je proto škoda, že zájem o studium chemie klesá, což je u mnoha žáků spojeno zejména s obavami z její obtížnosti. Přítom práce v chemickém výzkumu, ale i v provozu, je mimořádně zajímavá, nadstandardně finančně ohodnocená a společensky uznávaná.

STALETÁ TRADICE

...výuka chemie má počátek v roce 1348, tedy v roce založení Univerzity Karlovy. Základní poznatky alchymie byly vyučovány na fakultě svobodných umění (pozdější fakultě filosofické) spolu s matematikou a astronomií. V následujících stoletích se alchymie od chemie oddělila, velké oblibenosti se však těšila na dvoře Rudolfa II. Ačkoliv můžeme alchymii vnímat skepticky, počínání tehdejšího císaře, jenž Prahu proměnil na hlavní evropské kulturní město, ukazuje, jak důležité je přispívat na vědu, která úzce souvisí s vyspělostí země.

ŽENY VE VĚDĚ? ROZHODNĚ!

Sociální síti Twitter minulý rok otrásl hashtag #Distractingly-Sexy. Šlo o nesouhlas s médiem propíraným názorem, že ženy na vědeckých pozicích pouze rozptylují svým vzezřením. Lavina „selfies“ pořízovaných mladými vědkyněmi v kombinézách, pláštích a jiných pracovních oděvech ukázala, že takové názory jsou přežitkem a že věda je stejně dobrá pro obě pohlaví. Například na VŠCHT tvoří ženy 65 % všech studentů.

ABSOLVENTY CÍLENĚ VYHLEDÁVÁME

Chemie je sice zajímavým, ale studenty často opomíjeným oborem. Přítom je ve společnosti velice uznáván a nabízí celou řadu příležitostí. V současné době roste v chemickém odvětví zájem o vysokoškolské a středoškolské absolventy chemických oborů. Nejen o zaměstnávání absolventů jsme si povídali se Zdeňkou Jurčákovou, vedoucí odboru náboru skupiny Unipetrol.

MLADÍ LIDÉ ČASTO VIDÍ SVOU BUDOUCNOST SPÍŠE V SEKTORU SLUŽEB. JAK BYSTE JE MOTIVOVALA KE STUDIU CHEMIE?

V první řadě je třeba si uvědomit, že chemie je skutečně všude kolem nás. Není to jen farmaceutický průmysl, na který si studenti vzpomenou většinou jako první, nebo výroba drogistických přípravků. Chemie nabízí celou řadu různých oborů a příležitostí, které jsou zajímavé a nadstandardně finančně oceňované. Vždyť i výroba přírodní kosmetiky nebo prostě uvaření čaje je práce chemie.

ABSOLVENTI SE ČASTO OBÁVAJÍ, ZDA PO

DKONČENÍ STUDIA ZÍSKAJÍ PRÁCI. TÝKÁ SE TO I ABSOLVENTŮ CHEMICKÝCH OBORŮ. DÁVÁ UNIPETROL ŠANCI I JIM? MOHOU U VÁS STUDENTI ZÍSKAT PRAXI UŽ PŘÍ ŠKOLE?

Nejenže absolventům dáváme šanci, my je cíleně vyhledáváme. Naši zaměstnanci stárnou, každoročně jich řádově několik desítek odchází do důchodu. Proto je naším hlavním tématem generační obměna. Abychom tyto odchody nahradili, musíme jen v Ústeckém kraji v příštích 10 letech přijmout přibližně 400 lidí, k čemuž by nám měli pomoci právě absolventi. Mladí lidé představují budoucnost, proto spolupracujeme

s VŠCHT a celou řadou středních škol. Studenti u nás skutečně mohou získat praxi už při studiu.

JAKÉ MOŽNOSTI A BENEFITY UNIPETROL ABSOLVENTŮM CHEMICKÝCH OBORŮ NABÍZÍ?

Skupina Unipetrol zaměstnává téměř 4,5 tisíce lidí. Takové prostředí nabízí velký potenciál pro profesní a kariéru růst v celé řadě oborů. Klademe důraz na další vzdělávání a rozvoj zaměstnanců. Řada lidí u nás zůstává i desítky let, čehož si nesmírně vážíme, spokojenost a motivovanost našich zaměstnanců se snažíme neustále zvyšovat.

KDE VŠUDE SE O PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTECH V UNIPETROLU MOHOU POTČITELNĚ ZAMĚSTNANCI DOZVĚDĚT?

Účastníme se pracovních veletrhů zaměřených na širokou veřejnost. 4. října nás najdete v Ústí nad Labem. 5. října se uskuteční pracovní veletrh pořádaný pro studenty a absolventy na Univerzitě Karlově v Praze, na jaře jsme vždy na Veletrhu pracovních příležitostí na VŠCHT Praha. Volné pozice zveřejňujeme na kariéerních stránkách: unipetrol.jobs.cz a na: [www.facebook.com/volnamistavunipetrolu](http://www.face-book.com/volnamistavunipetrolu).

Virtuální „týden“ s hejtmanem

K hlavnímu rozhovoru, spíše k neformálnímu prázdninovému povídání tohoto čísla TEMA, jsme pozvali hejtmana Ústeckého kraje Oldřicha Bubeníčka, který k našemu potěšení pozvání přijal. Diskusním partnerem bude jako obvykle předseda OHK Most Rudolf Jung. Redakce

Jung:

Pane hejtmane, vítám Vás na stránkách našeho magazínu a doufám, že naše prázdninové povídání bude naše čtenáře a nakonec i Vás bavit. Připravit logiku, téma a styl diskuse s hejtmanem, který jako mnohý manžel může za všechno, co se zadrhne, je velmi těžké. Při promýšlení jsem se bezděky dostával k magickému číslu sedm (kdo nevěří, ať si klikne na internet). Prý je to vesmírné absolutní číslo všech symbolů, znamení dokonalosti, klíč k poznání a moudrosti. Je toho nakonec hodně, co obnáší číslo sedm a mně se celkem hodí se toho také držet a vycházet ze sedmi dnů v týdnu, což je konstanta prověřená, nezpochybnitelná (nakonec i okresů máme v našem kraji sedm), všestranně i krkolomně použitelná, o což se možná někdy kostrbatě pokusím.

Rudolf Jung a Oldřich Bubeníček (zleva) při rozhovoru.

Tak tedy Pondělí.

Název pondělí pochází od názvu neděle (zkráceně „po neděli“). Pondělí jsou také často považována za nešťastné, nebo neoblíbené dny. I když v dnešním světě je „homo sapiens“ i ve variantě podnikatel ve spojení se svým mikrosvětlem jak se moderně říká „on-line“, pak přece jenom je pondělek dnem údivu co se přes víkend stalo, nebo také nestalo. Od údivu je blízko k divu a hle, jsme u zajímavého tématu divů světa, kterých je také sedm. Na stránkách třetího čísla TEMA v roce 2007 jsme se pokusili představit naši vizi o sedmi divích Mostecka (shodou okolností toto číslo obsahovalo také hlavní rozhovor s tehdejší hejtmanem), což vzbudilo velký ohlas nejen u Mostečanů. Pane hejtmane, není třeba zdůrazňovat, že za éry Vašeho „hejtmanování“ jste prošel náš kraj s otevřenými očima a duší křížem krážem. Víím, jak je těžké vytipovat omezený počet divů, ale zkuste to. Jaké by to tedy byly divy a zážitky z našeho kraje a proč si to myslíte. Tak tedy 7 divů a 7 zážitků hejtmana Bubeníčka.

Bubeníček:

Nejprve bych chtěl pozdravit čtenáře magazínu TEMA a poděkovat za přivítání k rozhovoru. Není to poprvé, kdy mám možnost čtenáře TEMA oslovit, ale tentokrát je schéma rozhovoru či povídání ze strany redakce zvlášť promyšlené. Je rozvrženo do fiktivních sedmi dnů, do sedmi otázek, do sedmi témat. Bude to tedy, jak pro čtenáře, tak pro mě, docela náročné. Ale pusťme se do toho.

Mezi divy našeho kraje bych zařadil tři ze čtrnácti národních kulturních památek, které v regionu máme. Především bych jmenoval **Královské pole ve Stadicích s pomníkem Přemysla Oráče a horu Říp s rotundou sv. Jiří**. Tato dvě památná místa jsou symboly české státnosti, to hovoří za vše. Za třetí div z kategorie národních kulturních památek považuji přesunutý kostel **Nanebevzetí Panny Marie v Mostě**.

Z přírodních skvostů a památek pak za další div kraje považuji **Pravčickou bránu a vlastně celý národní park České Švýcarsko**. Jako další div kraje vnímám kandidáta zápisu do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, a to konkrétně hornickou kulturní krajinnou Krušnohoří/Erzgebirge.

Mezi další divy řadím část labského **údolí Porta Bohemica s žernoseckými vinicemi**. Rozhodně pak mezi krajské divy patří **hnědouhelná pánev**, která pro kraj znamenala a znamená bohatství i prokletí.

A pojďme na sedm zážitků. Sportovním zážitkem číslo jedna je pro mě **ústecký půlmaraton**, který si za pár let získal jako běžecký závod světové renomé. Nádhernou podívanou se skvělými zážitky pro mě byla loňská **Memorial air show na letišti v Roudnici nad Labem**. Se zmíněnou těžbou hnědého uhlí souvisí můj další zážitek a tím je návštěva **uhelného safari**.

Silnými zážitky pro mě byla příležitost vystupovat v roli **průvodce prezidenta republiky** při jeho třech návštěvách v kraji. Působivými zážitky jsou pro mě osobně pietní akty k **uctění památky padlých za 2. světové války na území kraje**.

Velmi mocným zážitkem pro mě byly **povodně, které v roce 2013 postihly kraj**. Setkával jsem se se silou vodního živlu, ale i s nešťastím lidí, kterým velká voda vše sebrala.

Naopak velmi radostným a příjemným zážitkem pro mě byla **zimní olympiáda dětí a mládeže 2016**, kterou měl náš kraj čest letos v lednu uspořádat.

Jung:

Druhý den je Úterý.

Název dne pochází (stejně jako slovo vteřina) ze staročeského slova „vterý“, což znamená „druhý“. V pranostikách se o něm mluví leccos, ale prý v obchodu, zvláště pak v administrativě, studie prokázaly, že úterý je nejproduktivnějším dnem týdne. I když někteří zaměstnanci považují úterý za nejméně oblíbený den v týdnu, protože v tomto dni již nejsou tak uvolnění jako v pondělí (po předchozích víkendových dnech), a přitom je většina pracovních dnů ještě před

nimi, což ovšem není náš případ a tak se dostáváme k zásadním tématům, a to ekonomika a podnikání. Víceméně náhodou jsme si jako jednací dny naší komory stanovili právě úterky, a tak věnujeme úterý podnikání. Nevím, jestli se musí stále připomínat, že jen v podnikatelském prostředí přímým a přes daně zaměstnanců nepřímým placením daní vznikají zdroje na financování výdajů státu. Náš kraj je historicky průmyslovým a zejména energetickým regionem a jakýkoliv nekompetentní a v nepřipravených kompenzacích zásah do jeho struktury může mít fatální důsledky. Obávám se mj., že neprozřetelně (kulantně řečeno) utlumování těžebního průmyslu toho bude v brzkou dobu důkazem. I když bychom neměli vzdávat snahu o změnu tohoto rozhodnutí i když to bude drahé, pěci jenom hospodářský potenciál kraje je rozmanitější. Podnikatelé o tom vědí své, ale jak vnímá roli, strukturu a výkonnost podnikatelského prostředí, mimochodem reprezentovaného hospodářskou komorou, pan hejtman?

Bubeníček:

Na první pohled se může zdát až přehnané moje přesvědčení, že kraj, jeho samospráva a státní správa, může ovlivňovat podnikatelské prostředí docela významným způsobem. Ústecký kraj je členem Hospodářské a sociální rady ÚK, tedy krajské tripartity, a spolupracuje velmi úzce s krajskou hospodářskou komorou. Tady kraj plně uplatňuje svůj vliv. Úroveň spolupráce s Okresní hospodářskou komorou Most považuji za nadstandardní, mostecká komora přichází s řadou podnětů, organizuje řadu akcí pro podnikatele.

Současné podnikatelské prostředí kraje je silně ovlivněno změnami, které nastaly ve vlastnické struktuře firem a v průmyslovém portfoliu během privatizace v 90. letech. Zvykli jsme si na to, že náš kraj je označován jako strukturálně postižený region. Zmíněné změny přinesly bohužel růst nezaměstnanosti, sociální situaci v kraji ovlivňuje i demografické složení obyvatelstva a jeho vzdělanostní struktura. Zaměstnavatelé někdy obtížně hledají pracovníky se žádanými profesemi. Zde může podle mě hrát právě jistou roli kraj v oblasti školství a přípravy pro budoucí povolání. Krajský Pakt zaměstnanosti pak pomáhá vytvářet další pracovní místa.

Podarilo se v posledních čtyřech letech významně zaplnit strategickou průmyslovou zónu Triangle, kde se etablovala řada nových investorů. Kraj pomáhá investorům i svojí dopravní infrastrukturou, finančně podporujeme začínající podnikatele. Kraj je spolupořadatelem podnikatelského, energetického a dopravního fóra, kdy tato setkání pomáhají manažerům v řešení problematiky zaměstnanosti a průmyslové struktury.

Do podnikatelského prostředí kraje patří neodmyslitelně zemědělství. Kraj pomáhá regionálním producentům potravinářského sortimentu, aby se jejich výrobky staly známými a oblíbenými u spotřebitelů.

Ústecký kraj má podle mě velký potenciál v podnikatelském prostředí. Do budoucna by měli manažeři a obchodní korporace klást více důraz na inovace a výzkum, aby region nebyl jen zásobárnou hnědého uhlí, výrobcem elektřiny a sídlem montoven.

Jung:

Středa.

Středa je v češtině označení dne v týdnu a jeho jméno říká, že se jedná o střed týdne. Podle lidových tradic prý platila středa za nešťastný den. Byla např. dnem pro tzv. tiché svatby (např. pro padlé dívky). Podle učení ortodoxní církve byla středa dnem, kdy Jidáš Iškariotský zaprodal Ježíše Krista. Proto je středa normálně v ortodoxní církvi postním dnem, stejně jako pátek. Zůstaňme ale u části názvu střed, a pokud budeme hledat jakýsi středobod života na planetě, pak jsme u toho základního a tím jsou lidé. A ten středobod platí to i pro lidi v našem kraji. Podle RNDr. Václava Větvíčky je to již asi 930 let od vydání zakládací listiny pražského biskupství (1086). Ta je jediným písemným dokladem o existenci kmene Lemúzů, sídlícího v prostoru severozápadních Čech mezi Lučany a Děčany. Jméno kmene bylo brzy zapomenuto a struktura osídlení našeho kraje se velmi měnila, až se dostala do dnešních dnů, kdy se skladba lidí zde žijících, možná opět začíná poněkud měnit příchodem lidí, které jsme se naučili zvát nepřizpůsobivými. Hejtman ví o svých lidech své, od těch nepřizpůsobivých až po elity, od dětí až po seniory – tak jaké by bylo hejtmanské vyznání?

Bubeníček:

Pravidelně sleduji vývoj počtu obyvatel v kraji, jejich věkovou a vzdělanostní strukturu, ale i vývoj nezaměstnanosti. Náš kraj je jedním z regionů, kde dochází k migraci obyvatel z kraje. Je škoda, že často přicházíme o zkušené odborníky a nedokážeme být často zapálenými patrioty.

Jsem také krajem, který se potýká se sociálním vyloučením, což se strukturou obyvatel úzce souvisí. V poslední době se setkávám s poněkud zvláštním jevem: Je zde velké množství nezaměstnaných a přitom zaměstnavatelé nemohou sehnat pracovníky s potřebnými profesemi. Jsou zde vlastně dvě poněkud odlišné skupiny – nezaměstnaní a ti, kteří nechtějí pracovat. Je zarážející, že ta druhá skupina si neuvědomuje, že bez práce nejsou koláče, jak se říká. Lidé ve městech a na venkově jsou vystaveni mnohdy rozdílným podmínkám pro spokojený a kvalitní život. Lidé z menších obcí jsou podle mého názoru odolnější, houževnatější, jsou většími patrioty. Přesvědčuji se o tom při setkávání se starosty a starostkami obcí, jejichž práce ve venkovském prostředí si velmi vážím.

V kraji je téměř třetina obyvatel v seniorském věku. Senioři a hendikepovaní spoluobčané si právem zaslouhují, aby se jim kraj snažil pomáhat. Je zde však naštěstí velký počet aktivních seniorů i lidí se zdravotním postižením, jimž jejich věk či hendikep není překážkou.

Další skupinou obyvatel kraje, které si velmi všímám, jsou děti, žáci a studenti škol. Ač to zní frázovitě, je právě v rukou této mladé generace budoucnost kraje. Přeji mladým, aby si kraj spoluvytvářeli ke své spokojenosti.

Jung:

Čtvrtým dnem je čtvrtek.

V hovorové řeči (zvláště v Německu) bývá čtvrtek označován jako „malý pátek“, což je výraz, vyjadřující zřejmě radost z blížícího se konce pracovního týdne. Možná na tom něco bude, ale třeba knižní čtvrtky mladé generaci nic neříkají, ale kdysi byl čtvrtek také charakterizován frontami u prodejen knih, které bývaly právě v tento den dávány do prodeje. Již několik generací dětí vyrostlo s pohádkami Václava Čtvrťka. Ale já bych využil podobnosti s výrazem „čtvrtina“ a možná trochu překvapivě se dostávám k tématu, kterému bych se rád věnoval. Tím tématem je turistika a tzv. cestovní ruch. A ta čtvrtina? Je známo, že Ústecký kraj „rozčtvrtil“ své území na právě čtyři destinační agentury, které pověřil podporou a organizací cestovního ruchu. Takže tématem na čtvrtek je cestovní ruch. Náš kraj je i historicky energetickým a průmyslovým regionem. Právě tato odvětví byla a stále jsou zdrojem ekonomické výkonnosti, ale na druhé straně také výrazně, spíše negativně ovlivnila vnímání našeho kraje jako vhodné destinace i pro zmíněný cestovní ruch. Cestovní ruch není a ještě drahnou dobu nebude zásadním prvkem ekonomiky regionu, nicméně představuje zejména pro budoucnost značný potenciál, na kterém musíme pracovat již dnes, a to hlavně pro generace příští. Když nebudeme plýtvat vymezenou plochou a pomineme nezpochybnitelně krásné a všem známé Česko-Saské Švýcarsko, jako Evropsky unikátní krajinnou Labských pískovců, pak jak pane hejtmane vidíte onen „ostatní“ potenciál kraje pro cestovní ruch dnešní a příštích generací? A když už jsme u těch čtvrtin, bylo to pomyslné „rozčtvrcení“ podle Vás správným krokem?

Bubeniček:

Po dvou vážných tématech pro „úterý a středu“ se konečně dostávám k trochu odlehčené problematice cestovního ruchu. Neznamená to však, že by si tato oblast zasloužila méně pozornosti. Ba naopak, vnímám regionální rozvoj a podporu turistiky a cestovního ruchu za oblasti, které mohou pomoci náš kraj proměnit v lákavý region pro české i zahraniční návštěvníky.

Pomyslné rozdělení kraje na čtyři destinační oblasti považuji z mnoha hledisek za užitečné. Asi tím hlavním byly marketingové aspekty. Krajský projekt na podporu cestovního ruchu s názvem Brána do Čech je mimořádně úspěšný a získal řadu ocenění. Tento turistický portál umožňuje všem zájemcům naplánovat si výlety a pobyt v regionu takřka jako na míru.

Každá z destinačních oblastí nabízí z pohledu přírodních podmínek něco odlišného, každá oblast má své přírodní krásy i kulturní památky hodné zhlédnutí. Neodmyslitelnou součástí nabídky pro turisty jsou cyklostezky podél hlavních krajských řek – Labe, Ohře a Ploučnice. Zejména Labská stezka má mimořádný evropský význam. Turisty v zimě pak láká běžecká Krušnohorská bílá stopa a areály pro zimní sporty v řadě míst Krušných hor.

Z dalších turistických cílů lze vyjmenovat hrady a zámky po celém kraji, galerie a muzea, ale i tři zoologické zahrady. Máme zde dostihové závodiště i autodrom, pořádá se zde řada hudebních a folklorních festivalů a přehlídek – to vše turisty přitahuje. Vznikl program s názvem Rodinné stříbro, který zahrnuje nabídku prestižních akcí kulturního, sportovního a společenského života s tradicí v Ústeckém kraji.

Již několik let po sobě zaznamenáváme nárůst počtu přijíždějících návštěvníků z ostatních regionů republiky, ale i ze zahraničí. To mimo jiné dokládá správnost myšlenky destinačních oblastí a agentur.

Jung:

Pátek je úprkem na víkend.

Pátek je podle mezinárodní normy ISO 8601 označen pro pátý den po neděli (odtud i jeho název). V některých kulturách je pátek považován za nešťastný den, zvláště pátek 13. Tato pověra je zvláště rozšířena v námořnických kruzích; snad nejvíce známá byla pověra, že zahájení plavby v pátek přináší smůlu. V jednom z příběhů loď Královského námořnictva (HMS Friday) byla loď spuštěna na vodu v pátek, velel jí kapitán Friday, a nikdy více o ní již nebylo slyšet. Nicméně pátek je i dnes dnem problémovým a svolat např. poradu po 13. hodině, což je v ostatní dny běžné, no co si budeme povídat. I velké a důstojné firmy ulevují svým zaměstnancům méně formálním oblečením. Ale v každém případě je pátek ve znamení úprku na víkend. I když už charakteristika Čechů jako národa všeučelných a grilujících na chalupy se řítících chalupářů bere postupně za své, přece jenom k nějaké té tělesné újmě při kutění, sportu a neřízené konzumaci dojde a pak si žádáme v zájmu vlastního zdraví hasiče, záchranáře a hlavně doktora. Tím se dostáváme k vážnému tématu zdraví a zdravotnictví, které v hejtmanském povídání nemůžeme opomenout. Poškozené zdraví, kratší doba života, nádorová onemocnění, chátrající nemocnice, to jsou novinářsky vděčná témata, bez hlubšího rozboru šířená, živená navíc různými bůhvídkud přicházejícími aktivisty, kdy, dlužno říci, že i mnozí

regionální rádoby politici si svoji „mandátu chtivou“ polivčičku čile přihřívají také. Zkrátka téma je to citlivé, velmi náchylné k populismu a zneužití. Netřeba se přesvědčovat, že újma na zdraví není žádné štěstí, tak si myslím, že zamýšlení nad tímto tématem k tomuto dni patří.

Bubeníček:

Zdravotnictví je jeden ze tří resortů, do kterého si každý troufá mluvit, o kterém si každý myslí, že mu rozumí. Těmi obory jsou vedle zdravotnictví také školství a doprava. Vždyť každý z nás má zkušenosti z lékařských ordinací či nemocnic, každý z nás chodil do školy, každý se svezl po silnici či železnici.

Myslím, že si mohu dovolit pochválit uskupení největších nemocnic regionu, tedy akciovou společnost Krajská zdravotní, kde Ústecký kraj je jejím jediným akcionářem. Tyto nemocnice jsou vybaveny špičkovou technikou i špičkovými odborníky. Nejen že je zde o pacienty dobře postaráno, ale i hospodaření této společnosti je neztrátové. To, že „zdravotnictví každý rozumí“, jak jsem s nadsázkou řekl, dává obrovský prostor pro řadu často odlišných názorů, které úroveň krajského zdravotnictví hodnotí. Nekonstruktivní kritiku i bagatelizaci některých problémů ve zdravotnictví (např. nedostatek lékařů) však odmítám.

Kraj rovněž vydatně pomáhá ostatním zdravotnickým zařízením, které buď zřizují města, nebo je vlastní soukromé osoby. Připomenu například zdařilou modernizaci roudnické Podřipské nemocnice, zejména nedávno otevřené gynekologicko-porodnické oddělení, na jehož vybavení se kraj podílel.

Kraj má vytyčenu strategii zdravotní péče, jejíž součástí je zvyšování komfortu pro pacienty, a to bez rozdílu nemocnic.

Když hovoříme o zdraví, nemohu opomenout krajskou Zdravotnickou záchrannou službu. Kraj dbá o to, aby její technické i odborné vybavení bylo na vysoké úrovni. Máme také kvalitní síť výjezdových stanovišť záchranky.

Jung:

Sobota, den odpočinku?

Slovo sobota pochází z hebrejského šabat (odpočinek). Ale třeba maorský název pro sobotu je Rahoroi, což znamená v překladu „prací den“. Sobota je v mnoha státech obvyklým dnem pro volby, v některých státech dokonce jen jediným možným (Nový Zéland). Slovo Sobota, také jako den odpočinku, je v Bibli dohromady 164krát ve 144 verších, oproti tomu slovo neděle je v Bibli pouze jednou v Markově evangelium 16,9. V mnoha zemích, kde je neděle svátkem, je sobota částí víkendu a tradičně také dnem odpočinku. Mnoho večírků se koná právě v sobotu, protože předchází další den potenciálního nicnedělání, tj. neděli. Tak je běžné pro kluby, bary a restaurace, že mají v sobotu otevřeno, na rozdíl od jiných dnů, hluboko do noci. V dnešní společnosti je jasné, že drtivá většina populace nejde v sobotu do práce a pokud i kutilství a hobby považujeme za odpočinek a relaxaci, pak je i ta sobota bezesporu dnem odpočinku. Lze jej trávit různě od populárního „TVgaučingu“ až po aktivní, či vcelku pasivně a divácky přijímanou činnost jiných. Dalo by se na toto téma dlouze mluvit, ale zůstaňme u dvou. Obě tyto činnosti mají jedno společné – baví aktivního aktéra i pasivního diváka a nejsou tzv. finančně soběstačné. Mluvíme o sportu a kultuře, kdy toto téma v radostech i strastech jistě provází v nezanedbatelném rozsahu denní život a svědomí vrcholového politika. Jen prostá aktivní existence těchto oborů je klasickou součástí oné nijak nedefinované politické odpovědnosti. Jak poznal pan hejtman sport a kulturu v našem kraji?

Bubeníček:

Na tomto místě musím zopakovat vznik programu s názvem Rodinné stříbro, který zahrnuje na pětadvacet prestižních akcí kulturního, sportovního a společenského života s několikaletou tradicí v Ústeckém kraji. Značka Rodinné stříbro se již u pořadatelů akcí i u veřejnosti vžila. Řady těchto přitažlivých akcí a událostí se osobně účastním.

V Ústeckém kraji je zaregistrováno 14 národních kulturních památek. O zápis na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO pak usilují tři subjekty: Pevnostní město Terezín, Hornická kulturní krajina Krušnohoří/Erzgebirge a Památky pěstování a zpracování chmele a výroby piva v Žatci. Kraj pamatuje i na finanční podporu v oblasti kultury. Jsou vypisovány dotační tituly na podporu regionální kulturní činnosti, na záchranu a obnovu kulturních památek, na podporu stálých profesionálních divadelních souborů a hudebních těles. V oblasti kultury je kraj zřizovatelem řady oblastních muzeí a galerií.

V letošním roce nemohu nezapomenout 700. výročí narození slavného panovníka Karla IV. Kraj k výročí pořádá velkou výstavu v Teplicích s názvem Severozápadní Čechy za vlády Lucemburků a v posledních měsících výstav zde budou k vidění i některé repliky královských korunačních klenotů.

Velmi dobrou pozici má v Ústeckém kraji také sport ve všech jeho odvětvích i věkových kategoriích. Podpora budování nových sportovišť a areálů i sportovních akcí bez rozdílu profesionálního či amatérského zaměření nese své ovoce. Vždyť Českou republiku úspěšně reprezentovali také regionální

sportovci na olympiádě v brazilském Riu. V zimních měsících letošního roku pak hostil Ústecký kraj účastníky celorepublikové zimní olympiády dětí a mládeže a oblíbený, hojně obsazený účastníky i diváky je půl maratonský běh v krajském městě. Kraj má dlouhodobý program podpory mládežnického sportu pro oddíly s účastí v nejvyšších republikových soutěžích.

Já sám jsem se dlouhá léta věnoval bílinskému hokeji a rád chodím v současnosti povzbudit mostecké házenkářky a děčínské i ústecké basketbalisty a také naše extraligové hokejové týmy. Myslím, že Ústecký kraj má velký kulturní i sportovní potenciál a má svým obyvatelům i návštěvníkům kraje na tomto poli co nabídnout.

Jung:

Neděle, tak to se nedělá.

Tento den má nejlogičtější název vzhledem ke svému významu. Název dne neděle pochází od slova nedělati, neboť neděle je tradičně svátkem, kdy se za mzdu nepracuje. V kulturách vzešlých z křesťanství je neděle svátečním dnem, neboť většina křesťanů si tento den, „den po sobotě“, připomíná vzkříšení Ježíše Krista a aplikuje na něj rovněž přikázání z desatera o svěcení dne odpočinku (které ve Starém zákoně bylo aplikováno na sobotu). První výnos o zachování pracovního klidu v neděli pochází od římského císaře Constantina z roku 321. Tímto výnosem byla neděle určena za den úředního klidu. Povoleno vykonávat bylo pouze tzv. „manumissiones“ — propouštění otroků na svobodu, což u nás už nehrozí, tak zůstaňme u toho nicnedělání. A nemůže být jinak, než se k neděli zeptat: Co dělá pan Bubeníček, když nedělá, resp. čím se baví když „nehejtmanuje“.

Bubeníček:

Vždy jsem se zajímal o historii a kulturu. Teď se těmto oblastem věnuji jako návštěvník výstav či představení a vystoupení. Rád navštěvuji kulturní a sportovní akce s manželkou a vnoučaty. S rodinou se také rád věnuji turistice a poznávání zajímavých míst, a to nejen v našem kraji. Mým dalším koníčkem je zahrádkaření, při práci rukama si opravdu odpočinu a vyčistím hlavu.

Rád jsem se v mladších letech věnoval aktivně sportu, hrál jsem basketbal a fotbal. Pak jsem od aktivního sportu přešel k práci sportovního činovníka, k „bafuňáření“, staral jsem se mimo jiné o lední hokej v Bílině. Bavilo mě vždy dělat něco užitečného pro lidi, a tak jsem se vlastně dostal k politice, tu právě vnímám především jako práci pro lidi.

Jung:

Pane hejtmane, děkuji za jakousi letní procházku v jakémsi pomyslném týdnu a rozhodně jsme nepostihli všechno, na což bychom potřebovali alespoň měsíc. Ale na závěr: co byste našemu kraji přál a jak byste jej chtěl vidět za sedm a ve vizích za sedmdesát let, když už jsme u těch sedmiček.

Bubeníček:

Snažil jsem se vás, čtenáře, provést řadou zajímavých oblastí života Ústeckého kraje. Některé „resorty“ jsem v zadaných tématech nenašel, například školství, hospodaření s majetkem kraje, tematiku národnostních menšin, dopravní obslužnost a infrastrukturu, oblast sociální péče a životního prostředí či krizového řízení. To není můj postesk, pouze chci dokreslit mnohotvárnost života kraje.

A nyní stručně k mým vizím. Na pohled do sedmdesátileté budoucnosti si netroufám, to už zde budou další a další generace, technika a společnost projede nevídanými změnami. Ohlédněte se naopak sedmdesát let nazpátek do historie a pochopíte, jak by bylo mé předvídaní ošidné a zkreslené.

A jak tedy vidím tu bližší budoucnost? V řadě věcí se bude jednat spíše o přání než o vizi. Přál bych si, aby tu žili patrioti, kteří budou mít úctu k tomu, co zanechali předci a budou rozvíjet hodnoty regionu pro své potomky.

Určitě se zlepší identifikace obyvatel s hodnotami kraje, dále se rozvine cestovní ruch. Bude se víc a víc blížít konečný útlum těžby uhlí, ale to bude trvat ještě řadu desítek let. Bude postupně docházet k souladu poptávky a nabídky pracovních míst, nezaměstnanost v kraji se bude pohybovat na průměru republiky. Velkou preferenci bude mít vzdělání, věda, výzkum a inovace. Přál bych našemu kraji, aby se stal nejlepším místem k životu.

Sedm divů Ústeckého kraje, podle hejtmana Bubeníčka

Hora Říp s rotundou sv. Jiří

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě

Královské pole ve Stadičín s pomníkem Přemysla Oráče

Foto: Jaromír Jindřich

Pravčická brána a vlastně celý národní park České Švýcarsko

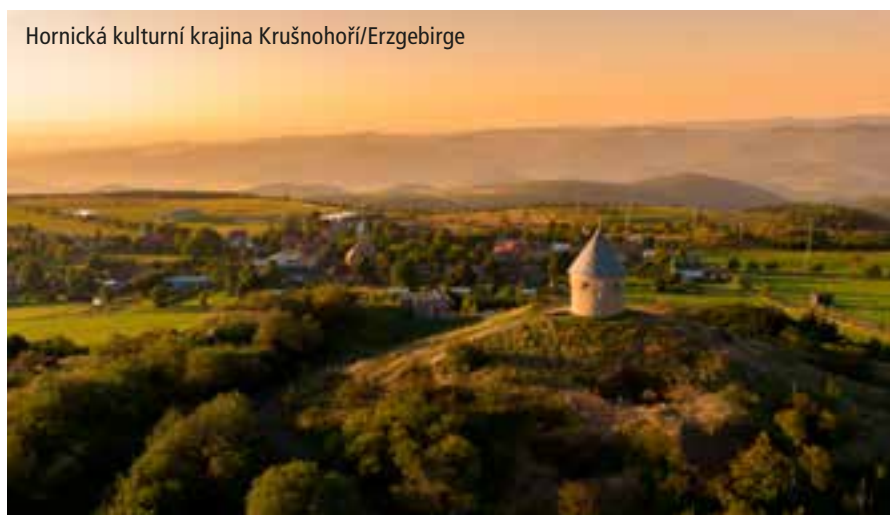
Údolí Porta Bohemica s žernoseckými vinicemi

Hnědouhelná pánev Severozápadních Čech
Foto: Ondřej Jungmann

Hornická kulturní krajina Krušnohoří/Erzgebirge

**Nabízíme kompletní lešenářské služby, přičemž
klademe velký důraz na
kvalitu a bezpečnost při práci.**

**Zkušený a vyškolený tým, vám provede
lešenářské práce k vaší maximální
spokojenosti.**

**Práce po celé EU
Zavedené normy ISO a OHSAS
Integrovaný systém řízení**

**Oldřicha Hornofa 143
435 02 Most
Czech Republic**

Office

tel: +420 724 271 458

e-mail: zaga@mtlgroup.eu

CEO

tel: +420 602 541 502

e-mail: maty@mtlgroup.eu

**Zkušený tým
Individuální přístup
Zaručena spokojenost**

Náčrtnuto... od Lucie Bartoš

MÍSTO ABYCHOM ZLEPŠILI ŽIVOT NA SVĚ PLANETĚ, ZKOU MÁME, JAK VYTVOŘIT ŽIVOT NA MRTVÉM MARSU

Ve sto let starém domečku – ve více, kde lišky dávají dobrou noc – jsme se po dlouhém zvažování rozhodli ponechat domov číslo jedna. Od loňska renovujeme jeho útroby, které již čas řádně prověřil. Užívám si to. Ale procházím i melancholickými fázemi, uvědomím-li si, kolik banalit nám „vypělým západákům“ uniká.

MY, SVOBODNÍ A BEZSTAROSTNÍ

Spousta z nás původních odchovanců paneláku vůbec netuší, na které světové strany směřují jednotlivé jejich místnosti (nejsme-li zaničení trampové s buzolou v nezbytné cestovní výbavě či projektanti, pro něž je to denní chléb). Papírové mapy s vyznačením střešky otvíráme při cestování jen tehdy, rozbije-li se GPSka (a některým trvá, než zjistí, jestli si atlas musí otočit „hlavou dolů“, aby jeli správným směrem). Nemáme-li archaickou tištěnou mapu a někde ouha chybí dopravní směrovky, jsme na holičkách – orientovat se podle slunce většinu řidičů ani nenapadne. A i to by možná bylo k ničemu... Vůbec se nedivím, že mnozí krouží hlavou, jakže ti negramotní imigranti jsou schopni trefit do Evropy...

Nelámeme si hlavu nad tím, že spíše kvůli prostoru klidně v bytech zrušíme – obchody s jídlem jsou přece na dosah. Záchody, s výpary neovonné tělesné potřeby, se koncipují vedle kuchyně, kde se mísí s výpary potravy přijímané ústy – úspora trubek byla holt na prvním místě; zato nad kadibudkami, které si ovšem dřív lidé stavěli úplně mimo obytnou část, se pošklibneme s despektem a nechutí...

Doma splachujeme výkaly pitnou vodou (pouštní Tuaregové by nás pěkně vypolíčkovali), a to i v době, kdy se na ministerstvu hovoří o omezení odběrů vody a jejím zdražování. Mnozí dopředu neřšíme, zda během dne začne pršet – v autě přece máme deštník. Že je záhodno kapky řešit i z jiného důvodu než je ochrana účesu (třeba kvůli retenci srážkové vody), to je pro mnohé španělská vesnice.

Když je během léta v zatepleném domě sucho a nedýchatelno, investujeme do umělých technologií – do zvlhčovače vzduchu, větráku či podobně (obě na drahé elektrické napájení). Když nám zhyne pokojová kytky (stejně je jen na okrasu), no bože, tak se vyhodí – stres zemědělců je něco mimo naše obzory. Třídění odpadu se věnujeme jen do té míry, do které nás to neotravuje a do jaké nám to kapacitě bytu dovolí.

Na kolkov, co se rozbije, máme koho objednat. A supermarket má otevřeno i v neděli do deseti večer. Nenapadne nás o těchto elementárních věcech přemýšlet a dokonce nám naše počínání nepřipadá divné – ve všem je nám poskytován servis, vše se automaticky děje. Voda pro nás „vzniká“ otočením kohoutku, světlo, tma a energie kliknutím na vypínač, teplo otočením kolečka na radiátoru. A když na hodku vypadne elektrína, buď nejsme doma, nebo „se to chvíli přežije“ a většinou nám to koneckonců dají vědět dopředu.

Velikost plazmové televize řešíme víc než velikost oken, kterými k nám má proudit vzduch a sluneční svit. Ještě si je zakryjeme tmavými neprodyšnými roletami – snad bychom lépe vstřebali škodlivé „modré světlo“ z obrazovek. Korunujeme to tím, že místo – obtěžující – péče o rostliny (to jsou ty přírodní věci, které produkují kyslík, abychom dýchali, lidičky), utrácíme za umělé květiny. Rovněž ti, co si ve městě pořídili rodinný dům, upřednostní i trávník z umělého – domnívajíce se, jak to s tím vyhráli, se smějí všem otrokům zahradnických sekaček...

Pokud jsme ti, které ve víru velkoměsta políbila aspoň múza zahradničení, utrácíme peníze za umělá hnojiva a mulčovací hmoty, přitom shrabané listy, trávu, koprivity, piliny a vše podobné užitečné – likvidujeme...

Ne, nejsme připraveni na změny klimatu – ani toho meteorologického, ani toho společenského. Bez ohledu na IQ převažují zanedbníci, co to ani netuší!

Myslíme si, jak jsme svobodní a samostatní. Ano, ale jen když vše – a všichni ostatní – fungují. Jen když je mír, zapnutá elektřina a nedějí se nepředvídatelné věci. Přitom člověk nemusí být hned rovnou bláznivý prepper, co se připravuje na apokalypsu.

MY, OTROCI (Z) VENKOVA...

Lidé z vesnice (nejlépe tamní rodáci) vnímají a dělají některé z popsanych věcí naprosto opačně. Jejich život se točí podle chování – slunce, a to jak v rámci dne, tak v rámci celého roku. Zprvu jsem jako „vesnický nováček“ měla pocit, že půl roku jsme otroky kotle, půl roku otroky rostoucí trávy. Že na dovolenou můžu, jen když má kdo pozalívat či se čekají deštivé dny. Že i páte kolo od vozu je snad v očích mého protějšku na lepším místě než já. Dneska vím, že tohle „přizpůsobování“ není ničím, na co nadávat, co považovat za horší (otročinu) nebo proč takovým soběstačným životem opovrhovat a považovat jej za nutné zlo pro ty, co „nemají na víc“.

Právě tady jsou lidé mnohem svobodnější. Také mají zcela přirozený smysl pro dokonalý Time management – kdyby například nebyli schopni koukat k nebi a předpovídat počasí, zmoklo by jim seno a zvířectvo by sešlo hladu. Ale i ti „bez zvířat“ koordinují kromě svých civilních zaměstnání a péče o domácnost například to, kdy se dostanou do města na nákupu (a jak to uskládat, aby vystačili do dalšího), poštu, lékárnu a tak dále; kdy mezi pracovními sčítáními posekat tu trávu, aniž by byl deštivý den a ona přerostla; a do toho vtěsnat sekání dříví, zalévání zahrady a pomoc seniorce od vedle, která to sama logicky vše už nezvládá... Venkovanům se bude jednou sakra hodit, že mnohem lépe – na vlastní kůži – chápou „krutou pravdu“ Maslowovy pyramidy potřeb, podle její hierarchie patří teplo, úkryt či potravina prostě mezi prvotní (významnější) potřeby, bez jejich alespoň částečného uspokojení nedocílí člověk těch dalších, takzvané vyšších – třeba osobní seberealizace...

Budou mnohem lépe chápat, proč „zostalí přistěhovalci“ nakonec překvapí a přežijí. A propos – ne jim, ale měšťákům chybí v osnách někdejší předměty „dílny“ a „pěstitelské práce“ na školní zahradě.

Co se stane, když lidem v paneláku po otočení kohoutkem žádná voda nepoteče? Když nebudou moci regulovat teplotu, ani přívod elektriny a vody? K žádné studně před dům nepůjdou, brambory si na zahradě nevykopnou a spíše už se naplněné železnými zásobami (jako v dobách předzvěsti války) nedrží. Elektrocentrálu má málokdo, vlastní kotel nikdo. Nebude kam zavolat, domovní servis přestane fungovat.

Stále teplejší klima – a nejen ono – vyhání uprchlíky k nám, chtějí do „civilizace“. Aby přežili, museli dosud vystačit s tím, co příroda dá... Možná se ti „obyčejní negramoti“, kteří ve své zemi tahali vědra vody, protože neznají vodovody a kanalizaci, zadaptují lépe... Možná snesou výpadky čehokoliv lépe než měšťáci. Lépe než všichni ti, co si s novostavbou pořízují i aplikaci „chytrý dům“, která bez energie nepoběží a která veškerou samostatnost, přenesenou dříve z generace na generaci, přenáší na tuhle věcičku...

Neříkám, že se z nás všech mají stát sedláci. Postačí uvědoměle opustit ješitnost a nebagatelizovat prognózy sociologů, že (a proč) se lidé zase začnou vracet na venkov. A nemusí jít jen o změny klimatu a dopady migrace. Mnozí občané chtějí vzpouřiti proti vládě, nepodléhat represivní byrokracii... Co ale ta vláda udělá, až nás bude chtít „odbrojit“? Stačí odpojit nás od všeho, co je hromadně distribuováno. Tanků nebude třeba...

MY, INTELIGENTNÍ ZÁVISLÁCI

Městský člověk ignoruje zprávy o zemědělství a, jako ještě nedávno i já, mylně zdvihá obočí, že zas ti farmáři chtějí nějaké kompenzace za povodně či co... Když nic jiného, nejsou to oni, kdo v rámci nerozvážné urbanizace snížili plochy zeleně, lesů, a kdo města zaplavil betonovými parkovišti na jejich úkor (děkujeme, že ještě mají co obdělávat a nesázejí jen řepku a solární

panely). Americké filmy do nás rvou, že je normální si platit psychologa. Někdy by vážně stačilo po městě vysadit o něco víc stromů, otevřít okenice a pustit na sebe víc světla a vzduchu... Místo toho dáváme psychiatrům do rukou nové nástroje v podobě chorob, kterým se příhodně říká „civilizační“: syndrom únavy, nejnověji prokrastinace... O co lepší, než mor, je třeba taková rakovina...? Je to absurdní. Léčíme chorobné odkládání věcí (prokrastinace), workoholismus a syndrom vyhoření, přitom jsme už dávno měli fungovat podle zcela jiné sociologie práce. Díky technickému pokroku měla práce přejít na stroje a my si užívat toho, že žijeme. Kdejaký kouč nás učí Time managementu. Na všechna urychlení a usnadnění máme oproti svým předkům různé budinky, google kalendáře, spóříme čas studováním on-line z domova, cestujeme stokrát rychleji než oni odkázaní na drožku s koněm a poštovní holuby... Přesto řešíme nedostatek času a máme z toho nemoci a rozhozený biorytmus. Ponocování u obrazovek monitorů, které vysílají nezdravé modré světlo a elektrosmog, považujeme za „výdrž“.

V technologickém vývoji toho skutečně nebylo vymyšleno málo. My ale směřujeme absurdně zcela opačným směrem, než bychom měli. Projekt Smart City (inteligentní město), kdy má být vše řízeno elektronickými informačními systémy, mi nepřipadá úplně jako dobrý nápad: navigace, jízdní řády a platby on-line, informace s iPadem v ruce, lampa se rozsvítí když kolem ní projedete, na parkovišti nemusíte zajiždět, dokud vám iPad neřekne, že je tam volné místo... Vše napojené na informatiku, prostě VŠE. Ježíšmarjá, dneska v bytě praskne vodovodní potrubí a chlap neví, co dělat... Hlavně že má iPad...

Osobně jsem ustoupila i od záměru „inteligentního domu“ (nikoli však ustoupila od vlastního zavláhového systému využívajícího srážkovou a „šedou“ vodu) velmi rychle. Za chvíli bych ani nevěděla, jestli sama mám mozek a jestli někdy dojdou někde dál než dva metry. Ty nářky nad nepohyblivostí lidí a obezitou – proč se tomu někdo diví? Podsoává se lidem, že veškeré inovace přínášejí výhodné pohodlí. Pro stromy nevidíme les. Pro „civilizaci“ nevidíme, že příroda tu stále je, nikam neodešla a je naší hloupostí a ztrátou (i materiální), že to přehlídíme a nevyužíváme ji. Ztratili jsme přirozené instinkty, i pud sebezáchovy. Nejsme na nic připraveni – absurdně je to důsledek dlouhodobého míru a technologického „zpoždění“. Vytratil se i selský rozum. Neumíme se řídit dle tak banálních a životně nezbytných součástí nás, součástí přírody – dle slunce, dle počasí...

Někteří jsou tak líní, že už nejsou schopni ani sexu. Údajně masově přibývají lidé, kteří ani tento přirozený lidský požitek nechtějí a nepotřebují (někteří chtějí, ale už to bez viagry nedají – tady žádné dálkové ovládání nepomůže).

Jak asi obecně dochází k zakrmělosti živočišného druhu? Druhu, který se stane snadným terčem pro jiný druh. Nás ta zakrmělost požívá už v rovině fyziologické i morální. V biologii se to řeší zušlechtěním či mutací s jiným druhem. Jaká mutace pomůže nám – snad ono spáření s imigranty, pro které má jako alibi sloužit klesající populační křivka?

V některých státech už si může člověk vybrat, zda je muž, žena, hermafrodit nebo bezpohlavní. Kam jsme se to dostali, že si již nejsme jisti ani vlastním pohlavím?

Místo toho, abychom zachovali život na své planetě, zkoumáme s mnohem větší prioritou, jak vytvořit život na mrtvém Marsu.

Lucie Bartoš
Lucie Bartoš, publicistka

I obnovitelné zdroje mají své, do zelené pošetilosti se nehodící, technické limity

Mini rozhovor s doc. Ing. Karlem Noháčem, Ph.D., vedoucím Katedry elektroenergetiky a ekologie, Fakulty elektrotechnické Západočeské univerzity v Plzni

Vážený pane docente. Současná energetika, koncentrovaná do Státní energetické koncepce (která se mimochodem moc nepotkává se Surovinovou politikou a realitou dnešního světa), je bohužel spíš politickým než technickým dokumentem a je stavěna na řadě předpokladů a naivních, technikou a teorií nepolíbených vizí, které se nemusí naplnit a podle mého asi nenaplní. Je politicky a i světově "moderní" stavět energetické nároky m.j. i na tzv. obnovitelných zdrojích, kdy začínáme jaksi střízlivět z onoho opojení, že bude foukat když to potřebujeme, že pálit v dnešním hladovějším světě přímé, nebo potenciální potraviny je udržitelné, že bakterie v bioplynových stanicích sežerou všechny „sajrajt“, že dřevní štěpka je pro les zbytná a také že Slunce to vše zachrání. Dalo by se o tom velmi diskutovat a argumentovat. Dají se počítat kapacity, úspory, stabilita přenosů, apod. Komora tyto diskuse také dělá a protože jsme pragmatici – upřímně řečeno jsme s iluzemi o vývoji energetiky jaksi znepokojeni.

Jedno z takových znepokojení a důvodem, proč Vás oslovuji, je pochybnost o zatím nijak nehodnoceném parametru elektrické energie, se kterým zásluhou zatím dnes v drtivém poměru výrobu elektřiny v hmotných rotačních turbínách, nebyl problém. Tím parametrem je frekvence. Je tu zatím teoretická otázka, zda budeme stále se zvyšujícím podílem malých zdrojů (na čemž i ČEZ staví svoji vizi do budoucna), navíc s rostoucí výrobou stejnosměrného proudu schopni udržet v síti onu frekvenci a za jakou cenu. Nejste první, kterému jako laik pokládám tuto otázku a zatím jsem odpověď nedostal. Registruji jen údiv, že taková otázka vůbec vznikla. Tak pane docente – je, nebo není to hrozba?

Ing. Rudolf Jung

Toto není zcela jistě nezajímavá otázka. Odpověď záleží na mnoha faktorech.

Rozhodně je ale dobře, že i laici si uvědomují, jaké opravdu závažné nebezpečí vzniká.

Pokud bych chtěl hned na začátku formulovat svůj závěr co nejstručněji, potom by zřejmě zněl: „Chceme-li zachovat střídavý charakter výroby, přenosu, distribuce a spotřeby elektřiny, potom jsou setrvačné rotační zdroje v podstatné části portfolia výroben v podstatě nutností“. Střídavý charakter všech těchto aspektů řetězce elektrické energie byl zaveden především kvůli levné transformaci mezi napěťovými hladinami, což je výhodné pro minimalizaci přenosových ztrát na straně jedné a pro přímočaré technické řešení nejčastějších koncových zařízení na straně druhé, nejvyšších mechanických výkonů snadno dosahujeme v rotačním uspořádání, nikoli například translačním, pro energetiku to platí jak na straně mechanických zdrojů, tak i spotřebičů.

Ano, existují protiargumenty představující progresivní řešení, která jsou v jistém ohledu dokonce staronová, protože jsou poněkud návratem do stavu, který jsme opustili odchodem od Edisona k Teslovi. Pro nejdelší přenosové trasy by k potřebnému navýšení napětí musely být instalovány místo levných transformátorů drahé měniče na hranici současné technologie, tedy patřičně finančně nákladné. Další benefity střídavého systému zejména ve vícefázovém režimu pro levné točivé stroje by již sly nahradit snadněji, tedy jen o něco draž a komplikovaněji, rozumějte i jako méně spolehlivě a s horšími parametry kvality elektrické energie.

Abychom ale nezapomněli na těžiště Vašeho dotazu: Jak by to vypadalo v síti se značným podílem stejnosměrných strojů při zachování současného konceptu energetické spolupráce napříč rozsáhlými propojenými systémy s frekvencí. V současné době setrvačné hmoty a odpovídající naakumulovaná energie tvoří globální metronom chodu

soustavy. Jakmile by tyto ztratily své výsadní postavení „klíčových hudebníků držících rytmus celého hudebního tělesa“, nový přístup distribuované výroby s převážným rozhraním elektráren k soustavě přes střídače by tak dal vzniknout rozsáhlému rozdrobenému samovolně nestabilnímu „orchestru“ vyžadující nezbytně direktivního „dirigenta“ řídicího rozsáhlé oblasti a spolupracujícího se svými protějšky tak, aby nedocházelo k nežádoucím přetokům v lepším, ke kývavým efektům majícím dopad na větší kvalitatívních parametrů elektřiny v horším případě.

Oponenti by jistě poznamenali, že se mění nejen struktura typů zdrojů, ale také spotřebičů a musel bych jim dát za pravdu. Uvažuje se i o masivním převedení částí nejen výroby, ale i přenosu, distribuce a spotřeby do stejnosměrného režimu. V oblastech takto provozovaných by sice zdánlivě celá záležitost stability frekvence přestala být relevantní, ovšem při propojení s nedominantní střídavou sítí by vznikla silně heterogenní soustava s možná ještě vyhrcořenější hrozbou nestabilit.

Abych nehovořil jen o budoucnosti, již v současné době některé z těchto problémů řešit musíme. Pro obnovitelné zdroje musí být průběžně zajišťovány zálohy v „točivých výrobnách“, jejichž připravenost je nákladově značná, jsou nutné komplikovanější systémy regulace velikosti napětí napříč soustavou, kde dochází k předem komplikovaně proměnlivým a složitě předpovědatelným tokům, což zapříčiňuje i problémy zabezpečení linek a zařízení pro údržbové odstávky, které se v nehierarchické soustavě musí provádět ze všech možných stran.

Takže je to téma k zamyšlení, protože je to potenciální hrozba, nebo to není žádný problém a není se třeba tím vůbec zabývat, nebo je to něco mezi tím.

Chtělo by se říci, že z čistě technického hlediska není dnes vlastně co řešit. Staré provedení bylo, v mírně pozměněné podobě je a dost možná by i mohlo být

doc. Ing. Karel Noháč, Ph.D.

vyhovující. Pokud se však přejde na opravdu masivní distribuovaný model se zdroji fyzikálně bez přirozené výkonové „setrvačnosti“, přičemž větrné elektrárny v tomto kontextu nelze považovat za plnohodnotné a spasující, potom se bude muset stabilita posilovat "umělou" formou, což lze chápat jako další výkon injektující a sofistikovaně regulující zařízení za krvavých finančních a technicky mnohem náročnějších podmínek. Samostatnou otázkou by pak byla interakce mezi stabilitou lokální a udržením rovnováhy v širším měřítku propojené soustavy. Nakonec podstatnou část významných black-outů v poslední době právě nestabilita frekvence a kývání mezi rozsáhlými soustavami zapříčiňují, i když inicializující podpy byvají různorodé.

Je to velmi obdobná situace jako okolo SmartGrids. Tendence komplikovat situaci s argumentací zdánlivě nutnosti nových pokročilých technologií a tím pádem vytváření

obchodně atraktivních příležitostí pro velké a silné korporace s nejistým či pofiderním benefitem ve větším komfortu pro zákazníka a často nejednoznačně vyšší ekologii. O navýšení bezpečnosti ve smyslu spolehlivosti dodávky, přestože je to jako v některých případech jako důvod často uváděno, v podstatě nemůže být, za standardních mírových podmínek a propojené soustavy, řeči. Nakolik je třeba se jinou než standardní situací zabývat, upravovat dle ní současnou komfortní, spolehlivou a levnou metodu i jaké jiné Achilovy paty by popř. následně distribuovaná obnovitelná energetika „nabídla“ by bylo na hlubší rozběr. Má tedy cenu se tím nyní zabývat již nyní? Lépe by bylo samozřejmě, kdyby nikoli, ale s největší pravděpodobností nás výše zmíněné vlivné tlaky dostanou dříve či později do situace, kdy to nutné bude. Situace se mění relativně plynule a o to by mohla být „metamorfóza“ možná nákladnější. Jako dobrá „záplata“ se v našich specifických podmínkách jeví jednoznačně posílení jaderné energetiky a udržování stávajících systémů jako je HDO (Hromadného Dalkového Ovládní spotřebičů pomocí telegramu zusenou frekvenci, více <https://cs.wikipedia.org/wiki/HDO>) a další stabilní technicky vyzrálé, prověřené a levné nástroje stabilizace rovnováhy mezi výrobou a spotřebou nejen činné, ale i jalové elektrické energie, na což bývá v neodborných kruzích často zapomináno. Nelze doporučit bezúspěšné neuvážené

zavádění nových „revolučních“ technologií, které budou nutně procházet generačními konsolidacemi a minimálně „lčením dětských nemocí“. Časem navíc cena novinek bude doufejme klesat. Vzhledem k nestabilitě politické názorové hladiny a vůle vzdorovat nátlaku v této naprosto krucialní hospodářské problematice, což je dáno střetem loajality vůči voličům a nadnárodním technologickým leaderům, je také možné, že se dosavadní koncepce poněkud změní alespoň v kvantitě poměrů současně protlačovaných, přestože pravděpodobně základní doktrína z hlediska orientace zůstanou pochopitelně zachovány.

Moc děkuji za názor a pokud jsem to dobře pochopil, tak by bylo dobré našim politickým stratégům o oblasti energetiky (máme-li je) toto připomenout.

Ano. Ale to dost možná nestačí, jen připomenout, nýbrž je bohužel nutné to neustále a průběžně připomínat. Tím nechci říci, že by byli „posluchači“ zapomnětliví, ale aby funkční mechanismy chování technické realizace vešly do podvědomí a bylo pocíťováno o jak vysokou hru vlastně jde.

Naše komora se energetice velmi věnuje a jsme znepokojeni jak nekompetentní rozhodnutí se činí v tak zásadním faktoru prosperity jakým energetika je. Je všeobecným přesvědčením, že lze

energetiku bez problémů postavit na tzv. obnovitelných zdrojích i když kromě toho o čem mluvíme je tam ošidností daleko více, což se slyšet nechce.

Je a bude mnoho faktorů, které technicko-ekonomicko-politickou situaci v EU a v některých ohledech dokonce ještě více u nás dostaly do tohoto současného stavu a perspektivy. Hlavní je však zřejmě nápor lobování silných technologických firem za uplatnění jejich zbytných nákladných nástrojů pro řešení problémů, které by vlastně ani nemusely vzniknout. Nakonec v oblasti IT nás ani už ani mnohdy nepřekvapuje, že největší objem úsilí, financí a času věnujeme problémům, které by bez IT neexistovaly. Je otázkou, zdali se nám v energetice podaří podobný trend zastavit na racionální hranici. Ono pro oponování je paradoxně nejhorší, že spousta těch profitů ekologických a nově vznikajících technologií může za tu obrovskou změnu, námahu a peníze časem opravdu stát, ale to záleží na dalších orientaci celé společnosti. Třeba jsou rozsáhlé změny v naší bezprostřední blízkosti. Stávající spotřebitelský vztah k elektřině ale zatím nepodléhá žádnému přerodu do té míry a směru, abychom funkční systém museli komplikovat a s největší pravděpodobností potencionálně destabilizovat.

doc. Ing. Karel Noháč, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni

Komentář k „I obnovitelné zdroje mají své limity“

Ošidnost energetiky obnovitelných zdrojů je našim tématem již delší dobu a proto nebyl problém k minirozhovoru o limitech obnovitelných zdrojů napsat náš malý komentář. Toho se ujal náš dlouholetý člen Ing. Petr Jeník. Redakce.

Uvedený minirozhovor se zabývá vysoce odbornou tematikou a jak už to tak bývá, při jeho čtení srdce odborníka zaplesá, že konečně se o problému začíná alespoň hovořit, běžný čtenář se ztratí při páté větě a jen matně tuší, o čem se v rozhovoru vlastně píše a politik? Ten se ztratí při čtení první věty a tím pádem ho problém nezajímá vůbec, vždyť nakonec světlo pořádku svítí, bojler hřeje a elektrická sekačka seká, tak coby. Aby bylo jasno, nehážu všechny politiky do jednoho pytle, zcela jistě se mezi nimi najdou erudovaní odborníci na danou tematiku, ale je jich asi žalostně málo, neb nejsou vůbec slyšet.

Tak o co vlastně jde? V podstatě lze problém rozdělit na dvě části:

Za prvé – stále ještě neumíme a myslím, že ještě chvíli umět nebudeme, skladovat elektrickou energii ve velkém. Takže musíme udržovat on-line rovnováhu mezi spotřebou a výrobou. A to nám vyjadřuje v rozhovoru vzpomínaný parametr zvaný frekvence elektrické sítě. A abychom byli schopni dopravit elektřinu ke každému, kdo ji chce a potřebuje, musíme mít k tomu fyzickou rozvodnou síť, neboť opět – přepravovat elektřinu ve velkém na větší vzdálenosti bezdrátově také bohužel ještě jaksí nezvládnáme. No a již naši předci přišli na to, že pro přenos velkých výkonů se nejlépe hodí (= je v současnosti nejlépe technicky a ekonomicky zvládnuté) střídavé napětí. A stabilitu přenosu nám zase nejlépe vyjadřuje ona frekvence sítě. Je-li přesně 50 Hz, je všechno o.k.

Za druhé – nevím jak je to dnes, ale ještě před pár lety u každého rodinného domku stály dva základní stroje – michačka a pila cirkulárka – byli jsme (a možná už zase brzy budeme) národ kutilů. U těchto strojů, které mají elektromotory větších výkonů a byli většínou na 3-fázové napětí, byly instalovány spínače tzv. hvězda – trojúhelník. Nechci zatěžovat technickými podrobnostmi, ale bylo to z toho důvodu, aby byly omezeny tzv. zkratové proudy v síti při rozběhu těchto strojů. Jinými slovy rozběh takového motoru vyžaduje násobně větší práci než při jeho standardním chodu (je to jak při jízdě na kole, taky na rozjezd a dosažení určité rychlosti potřebujete výrazně víc energie než pak na její udržování). No a když se takových motorů (a že jich v průmyslové výrobě je potřeba desetitisíce...) má roztočit naráz víc, tak skokově vzroste spotřeba, zatímco výroba zůstane stejná (neumí skokově reagovat na požadavek spotřeby) dojde k mikrové nerovnováze výroby a spotřeby a to stačí, aby lehce došlo k výpadku elektrické energie, kdyby – ve výrobě nebyly zapojeny velké setrvačné rotační generátory, které právě díky oně setrvačnosti jsou schopny tyto krátkodobé nároky na spotřebu překlenout a udržet tak síť v provozuschopném standardním stavu, tj. pracující s frekvencí 50 Hz. Tuto schopnost však bohužel žádný zdroj elektrické energie na bázi stejnosměrného napětí nemá, tedy ani fotovoltaická elektrárna. A větrník, který sice je většinou spojen s generátorem pracujícím se střídavým napětím, je na to příliš malý i se svými 10ti MW elektrického výkonu nebo kolik to ty největší větrníky dnes mají.

Co s tím?

Problém je samozřejmě řešitelný, ale musí být politická vůle ho řešit a ne před ním zavírat oči a myslet, však ono se to nějak vyřeší samo.

Je nutná široká diskuze odborníků, veřejnosti a politiků, ve které budou diskutovány takové otázky, jako např.

- kam směřuje české hospodářství, jaký bude charakter požadavků průmyslových a ostatních výrobců na dodávky elektrické energie a jejich kvalitu,
- co očekává občan od elektrické energie při zajištění svých potřeb
- jak hodně jsou občan a průmysl připraveni se podílet na ev.změně koncepce zajištění potřeb elektrické energie
- co nás to všechno bude v nejbližší budoucnosti stát a mnoho dalších, které s daným problémem souvisí....

Abych nekřivdil, možná že kompetentní orgány se danou problematikou již dávno zabývají a mají pro nás připraveno technicky elegantní a ekonomicky přijatelné řešení. Pokud ano, nemusí se nijak stydět a nechť nás s ním seznámí. Zkušenosti mi však spíše naznačují, že opak je pravdou. A tak OHK Most chce být při tom, vyvolávat a aktivně se účastnit takovýchto diskuzí a být tak nápomocna řešení tohoto problému, který zatím technicky hrozivý snad není, ale pro laické a prokazatelně spíše politické rozhodování o budoucnosti české energetiky je tento technický problém jeho ignorováním bezesporu hrozivý již dnes.

Ing. Petr Jeník

Odborná sekce ENERGETIKA při OHK Most

Úložiště radioaktivních odpadů Richard

Nad severočeskými Litoměřicemi se tyčí vrch Bídnice. Je odsud nádherný výhled na Polabí a vládne tu klid. Ale nebylo tomu tak vždy. Býval tu vápencový důl jménem Richard a během 2. světové války místo zneužili nacisté pro svou podzemní továrnu. Dnes prostory slouží jako úložiště radioaktivních odpadů.

Ve všech odvětvích, kde se pracuje s ionizujícím zářením, vznikají radioaktivní odpady. Dělíme je podle několika hledisek; např. podle toho, kde radioaktivní odpady vznikají, hovoříme o energetických odpadech (z provozu jaderných elektráren) a institucionálních odpadech (z průmyslu, zdravotnictví či výzkumu).

Ukládání radioaktivních odpadů je konečným krokem v dlouhé posloupnosti pečlivě kontrolovaných činností, kam patří sběr a třídění odpadů, zpracování, úprava a skladování.

Možná jste někdy viděli staré hodinky nebo budík z letadel, které ve tmě nazelenale svítily. Za fosforeskující záři mohla barva s obsahem prvku rádium, tedy radioaktivní látka. Barva se už dávno nepoužívá, ale všechna tato zařízení bylo nutné shromáždit a uložit, aby neškodila. Pak tu jsou například staré požární hlásiče nebo zářiče, pomocí nichž se ošetřují staré dřevěné sochy či filmové pásy, a ozařovací hlavice, které v nemocnici pomáhaly pacientům bojovat s rakovinou. Když to doslouží, musí se vše bezpečně zlikvidovat. A jak? Jediná možnost je navždy je uložit. A jedno z míst v Česku k tomu určených je právě zde, uvnitř vrchu Bídnice, v bývalém dole Richard u Litoměřic. Z celého rozsáhlého komplexu chodeb slouží k ukládání radioaktivních odpadů jen malá část. Odpady se zde ukládají od roku 1964 a běžný smrtelník do něj nemá přístup.

Jak vznikají radioaktivní odpady

Při využívání radioaktivních látek a ionizujícího záření vznikají radioaktivní odpady. Dělíme-li tyto odpady podle místa vzniku, pak největší skupinu z hlediska objemu i aktivity tvoří odpady z jaderné energetiky. Druhou skupinou jsou pak takzvané institucionální odpady, které vznikají ve zdravotnictví, průmyslu či výzkumu. Mohou to být např. použité radioaktivní zářiče, znečištěné pracovní oděvy, látky, papír, injekční stříkačky atd. V České republice je v současné době více než sto původců radioaktivních odpadů. Jediný bezpečný způsob trvalého zneškodnění radioaktivních odpadů je jejich vhodná úprava a uložení tak, aby byly izolovány od člověka a všech složek životního prostředí.

„Ukládají se zde nízké a středněaktivní odpady. To znamená, že jsou to odpady např. ze zdravotnictví, průmyslu a vědy. Kontaminované předměty pocházejí z přibližně stovky různých institucí, zejména výzkumných ústavů a nemocnic,“ vysvětluje Mgr. Lucie Steinerová ze Správy úložiště radioaktivních odpadů (SÚRAO), tedy státní instituce, která má na starosti nakládání s radioaktivními odpady v České republice a provozuje úložiště radioaktivních odpadů.

SÚRAO

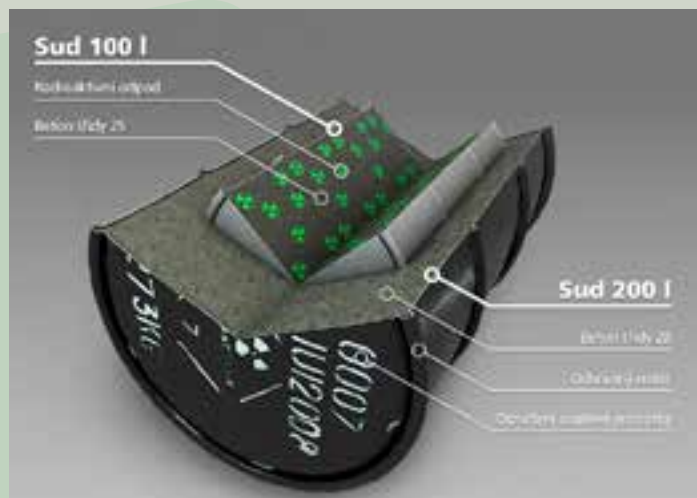
SPRÁVA ÚLOŽIŠŤ
RADIOAKTIVNÍCH
ODPADŮ

Základem je sud v sudu

Radioaktivní odpady se v Richardu ukládají do komor. Sudy s odpady jsou vyskládány do pyramidy či řady černě natřených ocelových sudů. Do úložiště Richard se ukládají ve formě tzv. „sud v sudu“, uvnitř 200litrového sudu je 100litrový naplněný odpady, prostor mezi nimi je vyplněn betonem. „Většinu obsahu tvoří slisované textilie z nemocnic a gumové rukavice.“ vysvětluje pan Petr Pavlovič, technik úložiště. „Máme zde i radioaktivní zářiče, které se používaly ve zdravotnictví. Co se týká vyhořelého jaderného paliva z elektráren Temelín a Dukovany, tak takto nebezpečný odpad u nás není a ani nebude. V současné době se skladuje ve speciálních meziskladech jaderných elektráren, tedy v Dukovanech a Temelíně a v budoucnu bude umístěn do hlubinného úložiště,“ dodává.

Cena za sud: 35 tisíc

Ročně se v Richardovi uloží v průměru kolem 350 sudů s radioaktivními odpady. Do podoby vhodné k uložení ho zpracovává hlavně ÚJV Řež, a.s. „Nemocnice ani další provozy nemívají techniku ke zpracování odpadů ani potřebná povolení od Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, takže radioaktivní odpady vozí do Řeže, kde si s nimi umějí poradit. Tam odpad zpracují do sudů, zpevní betonem a pak sudy dovezou k nám. Za jeden uložený sud jim účtujeme přibližně 35 tisíc korun,“ vysvětluje Pavlovič. Jiná zařízení používají jiné postupy, jak svůj radioaktivní odpad zničit. „Ve velkých zařízeních fungují tzv. vymírající komory. Odpady

Do úložiště Richard se ukládají nízká a středněaktivní odpady systémem „sud v sudu“.

kontaminované radionuklidy s krátkým poločasem rozpadu nechají několik dnů, měsíců či let ležet. Když materiál pozbyde své radioaktivity, tj. když se radioaktivita sníží pod jeho uvolňovací úroveň, je možné s tímto materiálem nakládat jako s běžným komunálním odpadem.

<http://www.surao.cz/>

Klima v kultuře nehodno ignorovat

Klima na planetě je jaksí zvykově chápáno jako počasí a podnebí. Ovšem toto slovo má v našem jazyce širší význam, kdy se jedná o obecný výklad stavu prostředí, poměrech a situaci. Můžeme proto směle mluvit i o klima v oblasti kultury. Kultura měla, má a doufejme, že i nadále bude mít pro společnost zásadní význam (vždyť i máme svého ministra kultury) a takřka mnohdy i dramatickým způsobem se zapisuje do historie lidstva. Že je to pojem široký se není třeba přesvědčovat. Hudba, literatura, malba, sochařství, divadlo a jiná umění jsou věci jasné a nikdo o nich nepochybuje. Ale projevy kultury jako takové se historicky projevují také třeba od mrzačení chodidel čínských žen, po propíchování částí těla zdobnými prvky u kmenů v Africe, tetování těl u amerických indiánů, lidské oběti bohům leckde, a mohli bychom pokračovat více či méně drastickými projevy „kulturnosti“ národů světa až do dnešních dnů. Jen absolutní ignorant by i dnes nepochopil význam oné kulturnosti k odlišení nás lidí od ostatních živočichů planety. Logicky z toho vyplývá, že vzhledem k rozsahu a záběru má i oblast kultury své společenské rozpory a konflikty. Právě na to jsme se zeptali ředitele Mosteckého divadla PhDr. Václava Hofmana, jak on vidí postavení a zajištění kultury na planetě, v Čechách a samozřejmě a hlavně u nás v regionu.

Redakce

PhDr. Václav Hofmann

Dovoluji si úvodem poznamenat, že rozsahem a záběrem se redakční zadání téměř rovná diplomové práci doktoranda filosofických věd, což je rozsah, který přesahuje možnosti „TEMA“ i možnosti autora. Možná bych ale definicí toho, co vlastně kultura je nebo co je za ní považováno mohl a měl začít. Definic je mnoho, na jednu si vzpomínám ještě z dob studií a ta říká, že „kultura je všechno, čeho se člověk zmocnil v procesu vlastní socializace“. Modernější varianta pak praví, že „kultura je soubor nebiologických, typicky lidských prostředků přizpůsobení člověka jeho prostředí, tedy přírodě... Jedná se o rozsáhlý soubor (komplex) jevů, který zahrnuje oblast vědění, víry, jazyka, morálky, výroby, směny, práva, umění, zvyků, výchovy a jednání, tedy vše co lidem umožňuje společně se orientovat ve světě a společně svůj svět utvářet...“

To snad k tématu kultury na planetě. Bezespornu globalizovaný svět tu svou kulturu teprve vytváří, léta prosazovaný multikulturalismus je zatracován a opět se vynořují již pozapomenuté termíny jako kulturní relativismus, který říká, že jednotlivé kultury představují jedinečné a neopakovatelné socio-kulturní systémy. V současné realitě

už nejspíš nikdo nepochybuje o tom, že kultury obyvatel přední Asie, Afriky a Evropy jsou sobě natolik vzdálené, že jejich náhlý prudký střet vyvolaný pohybem statisíců lidí, migrantů prchajících před hrůzami války, či za vidinou lepší ekonomické existence, vyvolal obrovský kulturní šok. Psychický a sociální otřes způsobený kontaktem s cizí kulturou. Že je křesťansky vychovávaným Evropanům jejich a po tisících přicházejícím převážně muslimům evropská kultura cizí, mnohým z těch, kteří v novém apokalyptickém stěhování národů utíkají ze svých domovů i těm, kteří je chtějí nebo musí do svých domovů přijmout, uniklo a uniká. Domnívám se, že právě důsledky tohoto kulturního šoku, jsou tím, co vede k odmítání imigrace a imigrantů. Ne pouze ekonomické aspekty tohoto jevu mnohými zjednodušeně zdůrazňované, poukazující na lakotu přijímajících a nenasytnost přijímaných. Mnozí imigranti skutečně nechťejí do jimi vysněných zemí jenom z ekonomických důvodů. Imigrační politika těchto zemí je liberalizována již dlouho a ti nově přicházející chtějí prostě za svými, kteří tam již léta, mnohdy po generace žijí a střet kultur tam již, z jejich pohledu, nehrozí. V Norsku je prostě pro muslimy přívětivější než v Polábí.

Přerozdělování imigrantů pak, ať podle jakýchkoli kvót, je prostě kulturní, nikoli pouze ekonomický, hlavně nerealizovatelný, nesmysl.

Nechme ovšem problematiku kultury na planetě ještě na chvíli, než bude globální kulturní šok vyřešen, protože jednou vyřešen být musí a vydejme se do Čech, do severních Čech a do Mostu tentokrát již z pohledu kultury v jejím užším významu, tj. hudba, literatura, umění, náboženství a filosofie. Latinské přísloví praví „Inter arma silent musae“! Válka, pokud k nám nezasáhne globální válka s terorizmem, zatím není, takže se múzám daří? Obecně lze říci, že ano. Hudebníci a skladatelé skládají a hrají, knihy se nejenom piší, ale i čtou a prodávají, umění dramatické, filmové, výtvarné a jiné je podporováno a přijímáno. Tak idylické to ovšem zdaleka není. Kultura je tvůrčí činnost, která bezprostředně neslouží k uhájení života, praví jiná její definice. A mně se občas zdá, že toho, co k prostému uhájení života potřebujeme, stále jaksí přibývá. Diktát spotřební společnosti, kterému se rádi přizpůsobujeme, nám říká, že k uhájení života toho potřebujeme stále více a prostředků na kulturu zůstává stále méně. Společnosti i jedincům. Vyplývá z toho, že je kultura podfinancovaná.

To je ale mnohdy i mnohým jedno, neboť těch, kteří kulturu k „uchránění“ svého života potřebují, žel, spíše ubývá. Výsledkem pak bývá pouhé přežívání institucí, jako jsou muzea, knihovny, divadla. Kulturních domů a klubových zařízení, které ještě vyvíjejí nějakou kulturní činnost, také pohříchu ubývá. Týká se to pochopitelně nejen Ústeckého regionu. Objektivně je ovšem nutno poznamenat, že Most a jeho obyvatelé na tom nejsou z pohledu nabídky kulturního využití vůbec špatně.

Most byl oceněn titulem Evropské město sportu a ani na poli kulturním si nevede špatně. Obyvatelé Mostu mohou využívat pestrých služeb knihovny, muzeu pod novým ředitelem jenom vzkvétá. Galerie nabízí řadu zajímavých a umělecky hodnotných výstav, Archeologický ústav nám na pomezí světa kultury a vědy také nedělá ostudu. Divadlo s dovolením hodnotit nebudu, to přenechám rád jiným. Dovolím si alespoň uvést, že obě jeho scény dlouhodobě ročně navštíví více jak sto tisíc lidí, převážně děti a mládeže a to je na podmínky Mostu a sociální složení jeho obyvatel, ohromující počet.

Osud „Repre“, se zdál být již zpečetěn, teď se ovšem začalo blýskat na lepší časy a pokud se podaří odvážný plán na jeho rekonstrukci s cílem přestěhovat do centra města knihovnu naplnit, mám jistě právo se domnívat, že bude opět chloubou města, jak tomu v minulosti bývalo.

Z tohoto pohledu se zdá být vše v pořádku. Co mne ale nenechává chladným a nedovolí mi být spokojený je pohled na město v onom širším pohledu kultury, kterým jsem začal při zmínce o kultuře globální. I v Mostě dochází ke střetu kultur, kdy tento však není možno hodnotit pouze z hledisek kulturních, ale i sociálních. Romové bezpochyby svou kulturu a svůj způsob života mají a ten se mnohdy od toho, který se svým potomkům snaží předat majorita, značně liší. Romů v Mostě neustále přibývá, jednak mají rodově vstřípenou vysokou porodnost a potom se do levných mosteckých bytů stěhují stále další z jiných měst a lokalit nejenom Česka. Protože nevedeme žádné statistiky, nikdo pořádně neví, kolik Romů a Neromů v Mostě je, že ale problémů se soužitím přibývá, se přesvědčujeme dnes a denně. Nejsem a nechci ani být xenofob, vím, že neexistují rychlá a jednoduchá řešení. Jestli ale nějaká existují, a já jsem přesvědčen, že ano, stojí a budou stát nemalé finanční prostředky! Ty ovšem, dovoluji si tvrdit, v Mostě nejsou a nebudou. Víam, že nejspíš někoho pobouřím, ale tyto prostředky musí do Mostu a dalších podobně se „rozvíjejících“ lokalit dát stát. Zatím se všechny vlády tváří, jako by to byl problém, který jsme si způsobili sami a sami bychom ho měli vyřešit. Ale Janov, Chánov, Předlice, Šluknov.... Most? To je důsledek objektivního faktu,

že Romů přibývá, a problémů se soužitím s nimi logicky také. Za to my mostečtí, fakt nemůžeme. A tady je problém podfinancování řešení těchto problémů markantní. Mostecko nezachrání jenom ekomiliardy a na odstranění starých ekologických zátěží, potřebuje další kulturní nebo sociální nebo jaké miliardy na odstraňování škod, které vznikají objektivně demografickým vývojem. A teď v těchto chvílích a okamžicích. Žiji v Mostě šedesát let a vím, že každých deset let je problém větší a palčivější. Jak bude Most demograficky složen za dalších deset, dvacet let. Měli bychom dnešním dvacetiletým ukázat, jak bude z tohoto pohledu Most vypadat, až oni půjdou do penze? A je jedno, jestli v šedesáti pěti nebo sedmi!

Německo, Norsko, Řecko má kulturní a sociální problémy s imigranty, my s našimi spoluobčany. Místům poškozeným a poškozovaným příchodem tisíců imigrantů pomáhá nejen evropská unie, ale i naše země, náš stát. Měl by a musí se, ovšem také poohlédnout nepotřebují-li podobnou pomoc i místa vzdálená necelých sto kilometrů od Prahy.

Klima v kultuře opravdu nehodno ignorovat!

PhDr. Václav Hofmann

jednatel společnosti

Městské divadlo v Mostě, spol. s r.o.

inzerce

**Záleží nám na budoucnosti Vašich dětí
i na jejich uplatnění ve společnosti**

Podporujeme technické vzdělání

<http://www.pz-joseph.eu>

DVACET LET ROTARY KLUBU MOST (1996–2016)

Dvacet let je v životě každého z nás dosti dlouhá doba na spoustu zkušeností, zážitků, úspěchů, ale i problémů. A nejinak je tomu u organizace, jejímž hlavním smyslem je rozvíjet přátelství, ideál pomoci a služby a to jak v osobním životě, tak i v povolání, komunitě a v široké společnosti.

A začalo to přitom úplně obyčejně... To se tenkrát, na podzim roku 1994 sešlo několik známých (byli čtyři – podle abecedy – Mgr. Jan Blažek, ředitel mostecké pobočky Archeologického ústavu AV, JUDr. Ivan Dunovský, tehdy ještě pracovník GŘ SHD, Ing. Petr Chýle, podnikatel a daňový poradce a litvínovský podnikatel Václav Švestka) a začali diskutovat o možnosti založit v Mostě jeden z klubů Rotary International, nejstarší světové klubové servisní organizace. Informace o podmínkách a zkušenosti o činnosti získávali od tehdejšího sekretáře Rotary klubu Karlovy Vary, Ing. Ladislava Blažka, dali dohromady seznam cca 40 významných osobností z celého tehdejšího mosteckého okresu a začali s jejich oslovováním.

Dovolte mi malou historickou odbočku. První klub Rotary byl založen v únoru 1905 v Chicagu, USA, v letech 1911–1913 jsou zakládány kluby Kanadě, Velké Británie a Irsku. První klub v ČR je založen v roce 1925 – RC Praha (jeho členem byl mj. i Jan Masaryk), od roku 1927 existoval samostatný Rotary distrikt č. 66 pro ČR. O velkém „nebezpečí“ organizace RI pro určité typy režimů svědčí dvojnásobný zákaz působení Rotary klubů v ČR – v roce 1938 nacisty a v roce 1946 komunisty. Prostě pomáhat bez podmínek je určitě velmi podezřelé!

Takže na jaře roku 1995 měli iniciátoři kladné odpovědi od většiny oslovených a pak následoval přípravný rok, kdy jsme se s pomocí a pod vedením RC Karlovy Vary seznámili se všemi pravidly a povinnostmi, které vyplývají z členství v Rotary klubu i s kolektivními povinnostmi plynoucí pro klub z členství v Rotary International. Ne všichni zájemci o členství akceptovali všechny povinnosti (např. účast na pravidelných týdenních schůzkách, příspěvky do Nadace RI, atd.), přesto den slavnostního převzetí Charty RI 21. září 1996 přivítalo prvních 32 členů nově založeného Rotary klubu Most. Mnohé se nám za těch rychle uběhlých dvacet let podařilo, občas jsme utrhli i nezdrary. Za klíčové je však možno považovat konkrétní výsledky naší pomoci – řadu projektů, kterými jsme se snažili řešit skutečné problémy kolem nás. Ať již šlo o zatékající střechu Kojeneckého ústavu v Teplících v roce 1998, či pomoc při odstraňování škod po povodních v roce 2002, atd.

Celkem jsme, samozřejmě s pomocí dalších Rotary klubů ze zahraničí i Nadace Rotary International, do letošního roku připravili a dokončili 31 úspěšných projektů v celkové hodnotě 9 001 000 Kč. Právě po záplavách v roce 2002 se projevila síla solidarity rotariánského hnutí. S podporou

Rotariánský koncert v obnoveném kostelíku Sv. Jakuba v Bedřichově Světci

a pomocí Rotary klubů z Německa, Švýcarska i Lucemburka se nám podařilo uskutečnit 7 projektů (Mateřská škola v Bohušovicích, škola v Hřensku, Domy s pečovatelskou službou v Mlékojedech a v Terezíně, Domov pro mentálně postižené v Českých Kopistech, základní škola v Hoře sv. Kateřině) v celkové hodnotě 1 708 814 Kč.

Připomenutí si určitě zaslouží projekt rekonstrukce kuchyně Dětského domova v Mostě, kam bylo s pomocí RC Meppel (Nizozemsko) investováno 545 600 Kč, stejně tak projekty realizované s pomocí partnerského Rotary klubu Freiberg (NSR) – pořízení auta pro pečovatele Oblastní charity v Mostě za 258 000 Kč a strojního vybavení pro chráněné dílny Energie o.p.s. v Meziboří za 255 000 Kč.

Nejde však pouze o projekty investičního charakteru. Pro rozvíjení myšlenky přátelství, pomoci a služby měly velký význam dva mezinárodní Rotary tábory pro středoškoláky, které jsme, za velmi aktivní spoluúčasti Školy Humanitas v Livínově, pořádali v letech 2002 a 2008. Celkem se jich zúčastnilo 30 studentů z 13 zemí celého světa. Obdobně vydání „Regionální vlastivědy pro základní školy“ v roce 2001 znamenalo po desítkách let návrat k hrdosti na historii i přírodu obcí a měst, v nichž žijeme.

Z tohoto hlediska je výjimečný dlouhodobý projekt, který jsme z iniciativy našeho člena, tehdejšího faráře římskokatolické církve v Bečově, Mgr. Josefa Hurta, započali v létě roku 2006 a který trvá do současné doby. Jde o záchranu nejstarší stavební památky na našem okrese – pozdně románského kostela sv. Jakuba v Bedřichově Světci

a jeho začlenění do kulturního života obce Bělšice. Postupně se podařilo uskutečnit nezbytné práce (oprava krovy a střechy, položení pískovcové dlažby do celého kostela, vyčištění prostoru bývalého hřbitova od náletových dřevin, atd.), takže v roce 2008 mohlo být zahájeno v kostele pravidelné pořádání 4–5 kulturních akcí ročně (koncerty, přednášky, scénická čtení a výstavy, s největší odezvou se setkává Vánoční zpívání se zapojením všech zúčastněných). V roce 2009 se podařilo založit Sdružení pro obnovu kostela sv. Jakuba v Bedřichově Světci, z.s., jehož členy se stali občané Bělšic – mj. i starostka obce, několik členů RC Most a odborníci na památkovou péči a stavby. V dalších letech jsme pokračovali v odstraňování havarijního stavu a zlepšování stavebně-technického stavu kostela (opravena klenba a krov předsíně, kůr, opravena všechna okna v kostele a instalovány do nich nové vitráže, atd.). Podařilo se získat dotace z ÚK na opravu románského portálu v předsíni, renovaci renesančních fresky v lodi a na opravu a vyčištění fresky a maleb v presbytáři kostela. Celkem se podařilo od roku 2007 do 31. 12. 2015 zajistit profinancování oprav a prací v hodnotě 1 590 tisíc Kč. Stejně důležité jako odstranění havarijního stavu je ale výrazné rozšíření povědomí o existenci této, pro náš region velmi významné památky. Kostel zařadily do svých tras turistické skupiny ze Žatce, Slaného i Loun a pravidelně přijíždí školní výlety z širokého okolí.

Ze zcela jiného směru činnosti je jeden z posledních projektů RC Most – od roku 2015 se náš Rotary klub hlásí k organizování

mostecko-litvínovského místního kola Ceny Ď. Cena Ď je již 16 let poděkováním „bezejmenným“ pomocníkům, sponzorům, aktivistům, kteří dobrovolně, bez nároku na jakoukoliv odměnu či slávu pomáhají ve všech oblastech našeho všedního života. Po celostátním a krajských kolech byly v roce 2012 zorganizovány první městská kola, jejichž organizaci postupně přejímají jednotlivé Rotary kluby. Návrhy na ocenění může podat jakákoliv nezisková organizace, škola, kulturní zařízení, sociální nebo zdravotní organizace. Výběr laureáta místní Ceny Ď pak provádí nezávislé kolegium složené z výrazných osobností veřejného života v našich městech.

První cenu Ď měst Most a Litvínov za rok 2015 získal Ing. Petr Fišer z Litvínova, kterého nominoval spolek Přátel historie Litvínovska a který se věnuje záchraně památek v Krušných horách na Mostecku a Teplicku (např. obnova flájského plavebního kanálu, obnova mnoha kapliček a božích muk) a je iniciátorem mnoha regionálních akcí (např. 50. výročí dokončení stavby flájské přehrady nebo 130. výročí moldavské železniční tratě). Cenou Ď měst Most a Litvínov za rok 2016 byl oceněn Dr. Ing. Ernst Löchtermann z Freibergu, nominovaný Sdružením pro obnovu kostela sv. Jakuba v Bedřichově Světcí za dlouholetou sponzorskou pomoc při obnově a záchraně kostela sv. Jakuba, stejně tak za dlouhodobou mecenášskou i praktickou pomoc Spolku přátel oseckého kláštera při záchraně a revitalizaci klášterní zahrady. Je samozřejmé, že činnost Rotary klubu nejsou jen samé projekty. Při pravidelných týdenních schůzkách jsme se již setkali s velkou řadou velmi zajímavých a známých osobností, pravidelně se setkáváme s představiteli obou našich měst, řediteli podniků i podnikateli – před 14 dny se např. představil na našem mítinku novinář a fotograf Ondřej Neff a bylo to velmi neformální a zajímavé povídání. Velmi úspěšné jsou výjezdy našich studentů a studentek do evropských zemí v rámci rotariánské výměny mládeže. Právě nyní je u nás v Mostě na výměnném pobytu 16letá japonská studentka Horiuchi Yukino z RC Osaka, v červenci byl na třítydenním pobytu v Japonsku v Osace náš student Jakub Machovec, atd.

O dobrém hodnocení činnosti našeho RC svědčí i řada rotariánských ocenění pro naše členy. Např. Paul Harris Fellows bylo odměněno 6 členů našeho RC (R. Kašpar, S. Štýs, M. Samek, S. Srnka, M. Hellmich, J. Sixta). Výjimečným oceněním je Cena za vynikající službu povolání, kterou uděluje Rotary International. Tuto cenu obdržel v roce 2013 Ing. Stanislav Štýs. Nejvyšší ocenění Distriktu, Cenu Tomáše Bati, získali v roce 2006 za výjimečnou pomoc při organizování společných projektů Franz J. Möckli (RC Arlesheim) a Eric Starre (RC Meppel). V roce 2013 pak obdržel Cenu T. Bati B. Valvoda.

Za 20 let existence prošlo Rotary klubem Most celkem 73 členů, celkový počet aktivních členů stále osciluje kolem počtu členů při založení. Při své založení měl klub 32 členů, v současné době

PŘEHLED DOKONČENÝCH PROJEKTŮ ROTARY KLUBU MOST (1997–2016)

Č. proj.	Rotary rok	Ev. č.	Název projektu	Manažer proj.	Celk. nákl.
1.	1997–1998	1/1998/1	Rekonstrukce kuchyně v cisterciáckém klášteře v Oseku	M. Hellmich	1 521 200,-
2.	2000–2001	1/2000/2	Výměna střešní krytiny na Kojeneckém ústavu v Teplicích	J. Filípek	507 000,-
3.	2000–2001	1/2001/3	Instalace a zprovoznění ultrazvuk. zař. a repas. očního mikroskopu v Jerevanu	S. Štembera	1 054 466,-
4.	2000–2001	2/2001/4	Vybavení obytných místností v ÚSP v Nové Vsi v Horách	M. Samek	36 000,-
5.	2001–2002	3/2001/5	Mez. Rotary tábor pro středoškoláky	M. Šťovíček	150 000,-
6.	2001–2002	4/2001/6	Publikace „Region. vlastivěda pro ZŠ“	M. Hellmich	203 000,-
7.	2002–2003	1/2003/7	Oprava DPS v Mlékojedech po povodni	M. Hellmich	546 900,-
8.	2002–2003	2/2003/8	Oprava a vybavení MŠ v Bohušovicích	M. Hellmich	79 500,-
9.	2003–2004	3/2003/9	Oprava ZŠ v Hřensku po povodních 2002	M. Hellmich	519 264,-
10.	2003–2004	1/2004/10	Oprava dvora a výstavba venk. posezení u DPS v Mlékojedech	M. Hellmich	136 650,-
11.	2004–2005	2/2004/11	Oprava a vybavení truhlářské dílny – Domov pro ment. post. v Č. Kopistech	M. Hellmich	274 500,-
12.	2004–2005	3/2004/12	Oprava DPS v Terezíně po povodních	M. Hellmich	73 000,-
13.	2004–2005	4/2004/13	Oprava kotelny a TS v ZŠ v Hoře sv. Kateřiny	M. Hellmich	79 000,-
14.	2004–2005	5/2004/14	Zasazení rotariánské lípy ke 100. výročí založení prvního RC v Chicagu, USA	B. Valvoda	8 000,-
15.	2004–2005	6/2004/15	Spolufinancování vánočních besídek v Dětském domově v Mostě	A. Brinzanik	90 000,-
16.	2004–2005	1/2005/16	Hostitelství studijní skupiny z Distriktu 6650 z RC z Ohia/USA	R. Kašpar	51 000,-
17.	2004–2005	2/2005/17	Venkovní posezení v ÚSP v Nové Vsi v Horách	R. Kašpar	487 000,-
18.	2004–2005	3/2005/18	Vyslání člena stud.skupiny D 2240 do Distriktu 6650 do Ohia/USA	R. Kašpar	42 000,-
19.	2005–2006	4/2005/19	Rekonstrukce kuchyně Dětského domova v Mostě	V. Hofmann	545 600,-
20.	2005–2006	1/2006/20	Humanitární pomoc rodině postižené hurikánem Katríne v Luisianě/USA	M. Konečný	70 500,-
21.	2005–2006	2/2006/21	Kostel sv. Jakuba v Bedřichově Světcí – 2015–2016	M. Hellmich	1 590 000,-
22.	2007–2008	1/2007/22	Auto pro pečovatele Oblastní charity v Mostě	R. Kašpar	258 000,-
23.	2007–2008	1/2008/23	Mez. Rotary kemp pro středoškoláky	M. Šťovíček	320 000,-
24.	2008–2009	1/2009/24	Strojní vybavení pro chráněné dílny o.p.s. Energii v Meziboří	R. Kašpar	255 000,-
25.	2010–2011	1/2010/25	Príspevek RCM na distriktní pomoc Japonsku po zemětřesení	P. Chýle	15 000,-
26.	2012–2013	1/2012/26	Keramická pec pro výtvarný kroužek ZŠ Obrnice	S. Srnka	47 280,-
27.	2012–2013	2/2012/27	Zimní šatstvo a hračky pro Charitu Most	S. Srnka	3 000,-
28.	2013–2014	1/2013/28	Programy pro tablety pro Speciální školu Litvínov	P. Havlík	5 000,-
29.	2014–2015	1/2015/29	Cena Ď 2015–2016	P. Havlík	14 000,-
30.	2015–2016	2/2015/30	Obědy pro děti v tíživé sociální situaci	J. Rothe	15 200,-
31.	2015–2016	3/2015/31	Nákup forem na svičky pro Senzes Ltv.	P. Havlík	4 000,-

jich má 34, z toho 14 členů je v klubu po celých dvacet let. Skoro by se mohlo říct, že se nic moc nezměnilo... až na maličkost: všichni jsme o dvacet let starší...

A nejdůležitější novinku nakonec: Současně s oslavou 20 let založení Rotary klubu Most, budeme vítat vznik nového Rotaractu Most, to je klubu, který sdružuje mladé lidi ve věku 18–30 let a jejichž cílem jsou rovněž humanitární služby, environmentální projekty i vzdělávací akce, které by

měly napomoci rozvoji našeho regionu, ale také osobnostnímu rozvoji každého mladého člena Rotaractu, abychom za deset, patnáct let mohli předat štafetu přátelství, služby a pomoci našim nástupcům.

Přejme si do dalších let mnoho dobrých nápadů i mnoho úspěšných projektů!

Bořek Valvoda

Dobré klima tvoří i výrobky a infrastruktura

Komora s.r.o.

Lidská činnost i kvalita života je každodenně ovlivňována řadou faktorů, z nichž jedním z nejdůležitějších je infrastruktura, v níž se člověk pohybuje. Toto prostředí tvoří z převážné části výrobky, které náš život usnadňují i komplikují, ale bez nichž civilizovaný člověk nemůže efektivně existovat. Vzhledem ke skutečnosti, že se „výrobky“ staly neodmyslitelnou částí lidské existence, je jim věnována značná pozornost na legislativní, bezpečnostní i funkční úrovni.

Bohužel i tato oblast je právně značně turbulentní a prochází častými změnami, které nepřispívají k jistotě výrobců, že jimi aplikované postupy jsou korektní. Zaběhnutý systém nedávno narušil tzv. „Nový legislativní rámec pro uvádění výrobků na trh“, který v ČR vstoupil v platnost 20. dubna 2016. Nový legislativní rámec byl sice navržen s cílem zlepšovat fungování vnitřního trhu zboží a s hlavním cílem zajistit bezpečnost občanů a omezit počet výrobků na trhu, které nevyhovují evropské legislativě, nicméně výrobcům však opět mění tradiční postupy **posuzování a prohlášení shody výrobků** s legislativními a normativními předpisy a ukládá postupovat podle nových směrnic Evropského parlamentu a Rady resp. podle nových nařízení vlády ČR i podle nové zákonné úpravy.

Vzhledem ke složitosti problematiky i k zásadním dopadům předmětné legislativy na činnost výrobců iniciovala OHK Most již s předstihem řešení předmětné problematiky na celorepublikové úrovni.

V lednu tohoto roku byly Odbornou sekcí ISO při OHK Most zpracovány záměry vytvoření kvalifikačních standardů pro pracovní pozice „**Technik posuzování bezpečnosti výrobků**“ a „**Manažer posuzování shody výrobků**“ a následně předloženy autorizujícímu orgánu (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR), příslušnému gesčnímu orgánu (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR), Národnímu ústavu pro vzdělávání (NÚV) a Sektorové radě ke schválení, k němuž na všech úrovních došlo v dubnu letošního roku. Současně byla na úrovni sektorové rady ustanovena pracovní skupina, jež se zpracováním standardů intenzivně zabývá. Lze předpokládat, že tvorba bude ukončena k poslednímu září a návrh standardů bude distribuován odborníkům z praxe tzv. svrzovatelům, kteří v oponentním řízení ověří praktickou uplatnitelnost. Následný schvalovací proces MŠMT, MPO, NÚV i dalších relevantních institucí by měl být ukončen nejpozději v únoru 2017 a k červnu tohoto roku bude celý systém připraven k praktickému využití ve všech výrobních firmách. Jedné se sice o poměrně dlouhou dobu, kterou všichni výrobci musí překlenout,

ale **Akční plán OHK Most v oblasti výrokové bezpečnosti** poskytne prostředky a postupy, jak zajistit plnění příslušných právních předpisů ještě před dostupností autorizovaných pracovníků na trhu práce:

- **V říjnu 2016** se uskuteční „Pracovní seminář k problematice posuzování bezpečnosti výrobků“ se zaměřením na výrobky strojní, elektro, stavební a telekomunikační, při němž budou představeny závazné postupy při posuzování a prohlášení shody výrobků. Účastníci získají osvědčení o účasti na semináři tak, aby jejich zaměstnavatelé prokázali splnění povinnosti provádět posuzování vlastních výrobků prostřednictvím způsobilého personálu.
- **V únoru 2017** bude zahájeno školení vybraných zaměstnanců, které jednotliví výrobci delegují pro budoucí získání kvalifikace „Technik...“ nebo „Manažer...“
- **V červenci 2017** bude provedena kvalifikační zkouška proškolených zaměstnanců, kteří tak získají kvalifikaci „Technik posuzování bezpečnosti výrobků“ nebo „Manažer posuzování shody výrobků“, zapsanou v Národní soustavě povolání i v Evropském rámci kvalifikací.

Je účelné, aby výrobce – zaměstnavatel vytvořil jednu, ze dvou nabízejících se pracovních pozic a to podle úrovně záruk, které chce v rámci životního cyklu návrhu, výroby a dodávání výrobku získat. V případě, že zamýšlí postihnout **pouze procesy posuzování shody výrobků**, postačí s kvalifikací „**Technik posuzování bezpečnosti výrobků**“. V případě, že zamýšlí postihnout veškeré procesy realizované **jak při posuzování, tak i při prohlášení shody výrobků** bude nezbytná kvalifikace „**Manažer posuzování bezpečnosti výrobků**“. V obou případech však bude příslušný zaměstnanec disponovat nezbytnými kompetencemi k provádění činností spojených s posuzováním bezpečnosti, komplexnosti i kvality výrobků s ohledem na **plnění legislativně stanovených povinností výrobců**.

Již v současné době také probíhají i přípravná jednání na úrovni OHK Most a Úřadu práce v Mostě (ÚP), o možnostech podpory vzdělávání

Ing. Jiří Mann, MBA

Z předchozích článků, zveřejněných na tomto místě je patrné, že i naše mostecká hospodářská komora věnuje výrokové problematice komplexní pozornost. Již dlouhodobě dochází k mapování výrobků, výrobců i výrokové potenciálu našeho regionu. Nejedná se o bezúčelné snažení, ale o životní nutnost, která má vést k poznání problematiky, zajištění bezpečnosti spotřebitelů, ale především k ochraně samotných výrobců, neboť kontrolní činnost státních dozorových orgánů i spotřebitelských organizací dramaticky narůstá. V nejbližších dnech začne na úrovni OHK Most vznikat další z ambiciózních projektů. Tzv. „Výroková abeceda“ zjistí, zda máme v regionu ke každému písmenu abecedy alespoň jeden výrobek. Mělo by se jednat o zábavnou a laicky srozumitelnou formu, která však v důsledku vytvoří výrokovou mapu, usnadňující cílenou pomoc všem **výrobcům**.

Výroková problematika je v České republice řešena řadou platných legislativních předpisů – směrnic Evropského parlamentu a Rady, národních zákonů, nařízení vlády ČR a v neposlední řadě i normativních předpisů (dále ve „Slovníku pod čarou...“). Dohled nad jejich plněním byl v převážné míře svěřen České obchodní inspekci resp. v některých případech Českému báňskému úřadu a Drážní inspekci.

Bez ohledu na příslušný orgán státního dozoru lze však považovat **povinnosti výrobců** za jednotné, lišící se pouze kategorizací výrobků na stanovené či nestanovené, případně zařazením do některé z taxativně vymezených výrokových komodit např. strojní výrobky, elektro výrobky, rádiová a telekomunikační zařízení, tlaková zařízení a řady dalších.

či rekvalifikace vybraných, **stávajících zaměstnanců** výrobních firem, případně o možnostech podpory při **potencionálním vytvoření nového pracovního místa**.

Je objektivně zjištěno skutečnosti, že vzhledem k celkové složitosti příslušné problematiky se někteří výrobci vč. renomovaných firem neorientují v požadavcích, které na ně právní systém klade, případně se dopouštějí řady chyb při kategorizaci

svých výrobků, neplní řádně postupy při posuzování a prohlašování shody či posuzování obecné bezpečnosti nebo řeší problematiku pouze formálně. Pokud se k těmto pochybením přidá případná konstrukční chyba, nedostatečná analýza rizik, neúplné upozornění zákazníků na zbytková rizika, snížení bezpečnosti, chyba ve značení výrobku nebo jakýkoliv jiný problém s výrobkem, který vyústí v nespokojenost zákazníka, případně úraz, poškození životního

prostředí či jakoukoliv jinou mimořádnou událost dochází k udělení sankcí, které v souladu s platnou právní úpravou mohou dosahovat výše 50 mil. Kč.

Nevyplatí se problémům předcházet? To musí každý výrobce zvážit sám. Mostecká hospodářská komora je připravena vám maximálně pomáhat.

Ing. Jiří Mann, MBA

Slovník pod čarou...

Dnešní slovník pod čarou neobsahuje jen tradiční vysvětlení základního názvosloví, ale mimořádně také i výčet některých legislativních předpisů platných pro výrobce. Pokud se v některém z následujících odstavců najdete, byl výše uvedený článek určen právě Vám.

Definice výrobku podle §2, odst. (a), zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky v platném znění „**Výrobkem jakákoliv věc, která byla vyrobena, vytěžena nebo jinak získána bez ohledu na stupeň jejího zpracování a je určena k uvedení na trh jako nová nebo použitá**“.

Definice výrobce podle §2, odst. (1), zákona č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků v platném znění „**Výrobkem je jakákoliv movitá věc, která byla vyrobena, vytěžena nebo jinak získána bez ohledu na stupeň jejího zpracování a je určena k nabídce spotřebiteli nebo lze rozumně předvídat, že bude užívána spotřebiteli, včetně věci poskytnuté v rámci služby, a to i v případě, že nebyla určena k nabídce spotřebiteli, pokud je tato věc dodávána v rámci podnikatelské činnosti úplatně nebo bezúplatně, a to jako věc nová nebo použitá či upravená**“.

Definice výrobce podle §2, odst. (d), zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky v platném znění „**Výrobce je osoba, která vyrábí nebo i jen navrhla výrobek, a v případech stanovených nařízením vlády též osoba, která sestavuje, balí, zpracovává nebo označuje výrobek, za který odpovídá podle tohoto zákona a který hodlá uvést na trh pod svým jménem, popřípadě ochrannou známkou; za výrobce se, stanoví-li tak pro výrobek nebo skupinu výrobků nařízením vlády, považuje také osoba, která upraví výrobek již uvedený na trh takovým způsobem, který může ovlivnit jeho soulad s příslušnými technickými požadavky**“.

Definice výrobce podle §5, odst. (1), písm. (a) zákona č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků v platném znění „**Výrobce je osoba usazená v České republice nebo v jiném členském státě Evropské unie, která vyrobila konečný výrobek, jakož i každá další osoba, která vystupuje jako výrobce tím, že uvede na výrobku svou obchodní firmu, ochrannou známkou nebo jiný rozlišovací znak, anebo osoba, která výrobek upraví**“.

Legislativní úprava výrobní oblasti:

- Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky v platném znění.
- Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků v platném znění.
- Zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh.
- Nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, ve znění

nařízení vlády č. 174/1998 Sb., nařízení vlády č. 78/1999 Sb., nařízení vlády č. 323/2000 Sb., nařízení vlády č. 329/2002 Sb. a nařízení vlády č. 88/2010 Sb.

- Nařízení vlády č. 179/1997 Sb., kterým se stanoví grafická podoba české značky shody, její provedení a umístění na výrobku, ve znění nařízení vlády č. 585/2002 Sb.
- Nařízení vlády č. 352/2000 Sb., kterým se mění některé vyhlášky ministerstev a jiných správních úřadů.
- Nařízení vlády č. 426/2000 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na rádiová a na telekomunikační koncová zařízení, ve znění nařízení vlády č. 483/2002 Sb. a nařízení vlády č. 251/2003 Sb. (1999/5/ES).
- Nařízení vlády č. 179/2001 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na chladicí zařízení (96/57/ES).
- Nařízení vlády č. 194/2001 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na aerosolové rozprašovače, ve znění nařízení vlády č. 305/2006 Sb., nařízení vlády č. 315/2009 Sb. a nařízení vlády č. 80/2014 Sb. (75/324/EHS ve znění 94/11/ES, 2008/47/ES a 2013/10/EU + N EPar 1272/2008).
- Nařízení vlády č. 9/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výrobky z hlediska emisí hluku, ve znění nařízení vlády č. 342/2003 Sb. a nařízení vlády č. 198/2006 Sb. (86/594/EHS, 2000/14/ES, 2005/88/ES).
- Nařízení vlády č. 70/2002 Sb., o technických požadavcích na zařízení pro dopravu osob (2000/9/ES).
- Nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky, ve znění nařízení vlády č. 312/2005 Sb. a nařízení vlády č. 215/2016 Sb.
- Nařízení vlády č. 339/2002 Sb. o postupech při poskytování informací v oblasti technických předpisů, technických dokumentů a technických norem, ve znění nařízení vlády č. 178/2004 Sb. (98/34/ES).
- Nařízení vlády č. 21/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky (89/686/EHS).
- Nařízení vlády č. 22/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na spotřebiče plyných paliv (kodif. 2009/142/ES; 90/396/EHS do 5.1.2010).
- Nařízení vlády č. 25/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na účinnost nových teplovodních kotlů spalujících kapalná nebo plyná paliva, ve znění nařízení vlády č. 126/2004 Sb. a nařízení vlády č. 42/2006 Sb. (92/42/EHS).
- Nařízení vlády č. 26/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na tlaková zařízení, ve znění nařízení vlády č. 621/2004 Sb. a nařízení vlády č. 93/2015 Sb. (97/23/ES; 2014/68/EU).
- Nařízení vlády č. 133/2005 Sb. o technických požadavcích na provozní a technickou propojenost evropského železničního systému, ve znění nařízení

vlády č. 371/2007 Sb., nařízení vlády č. 289/2010 Sb., nařízení vlády č. 88/2012 Sb. a nařízení vlády č. 72/2016 Sb. (2008/57/ES).

- Nařízení vlády č. 365/2005 Sb., o emisích znečišťujících látek ve výfukových plynech zážehových motorů některých nesilničních mobilních strojů (2002/88/ES).
- Nařízení vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení, ve znění nařízení vlády č. 170/2011 Sb. a nařízení vlády č. 229/2012 Sb. (2006/42/ES, 2009/127/ES, 2012/32/EU).
- Nařízení vlády č. 266/2009 Sb., o technických požadavcích na námořní zařízení, ve znění nařízení vlády č. 113/2010 Sb., nařízení vlády č. 228/2011 Sb. a nařízení vlády č. 335/2012 Sb. (96/98/ES, 2009/26/ES, 2010/68/ES, 2011/75/EU).
- Nařízení vlády č. 86/2011 Sb. o technických požadavcích na hračky, ve znění nařízení vlády č. 24/2013 Sb., nařízení vlády č. 339/2013 Sb. a nařízení vlády č. 151/2015 Sb. (2009/48/ES, ve znění SK 2012/77/EU + NK 681/2013 a SK 2014/84/EU).
- Nařízení vlády č. 208/2011 Sb. o technických požadavcích na přepravitelná tlaková zařízení (2010/35/EU).
- Nařízení vlády č. 481/2012 Sb. o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (2011/65/EU).
- Nařízení vlády č. 54/2015 Sb. o technických požadavcích na zdravotnické prostředky (93/42/EHS, ve znění 98/79/ES, 2000/70/ES, 2001/104/ES, N 1882/2003 a 2007/47/ES).
- Nařízení vlády č. 55/2015 Sb. o technických požadavcích na aktivní implantabilní zdravotnické prostředky (90/385/EHS, ve znění 93/42/EHS, 93/68/EHS, N 1882/2003 a 2007/47/ES).
- Nařízení vlády č. 56/2015 Sb. o technických požadavcích na diagnostické zdravotnické prostředky in vitro (98/79/ES, ve znění N 1882/2003, N 596/2009 a 2011/100/EU).
- Nařízení vlády č. 116/2016 Sb., o posuzování shody zařízení a ochranných systémů určených k použití v prostředí s nebezpečím výbuchu při jejich dodávání na trh.
- Nařízení vlády č. 117/2016 Sb., o posuzování shody výrobků z hlediska elektromagnetické kompatibility při jejich dodávání na trh.
- Nařízení vlády č. 118/2016 Sb., o posuzování shody elektrických zařízení určených pro používání v určitých mezích napětí při jejich dodávání na trh.
- Nařízení vlády č. 119/2016 Sb., o posuzování shody jednoduchých tlakových nádob při jejich dodávání na trh.
- Nařízení vlády č. 120/2016 Sb., o posuzování shody měřidel při jejich dodávání na trh.
- Nařízení vlády č. 121/2016 Sb., o posuzování shody vah s neautomatickou činností při jejich dodávání na trh.
- Nařízení vlády č. 122/2016 Sb., o posuzování shody výtahů a jejich bezpečnostních komponent.

Ing. Jiří Mann, MBA

Autodrom vyhledávač patří k turistickým a

Ústecký kraj patří dlouhodobě k nejpostiženějším regionům. Útlum těžkého průmyslu, následné propouštění, zánik a likvidace tradičních podniků a na ně navázaných firem vyústily v armádu lidí bez práce. Míra nezaměstnanosti je nepřetržitě od 90. let minulého století nejvyšší v celé zemi. Mikroregionem, který patří v tomto ohledu k nejzdecimovanějším, je pak bezesporu Mostecko. Jeho současným nejvýraznějším problémem jsou ekologické limity těžby hnědého uhlí. Vláda rozhodla o tom, že se neprolomí. Vzhledem ke skutečnosti, že stát dlouhá léta potřeby severních Čech ignoruje a z hlediska celkového objemu každoročních investic vyčleňuje pro tuto oblast jen naprosté minimum, je to další rána do vazy. Zachování limitů těžby totiž znamená ukončení činnosti lomu ČSA nedaleko Mostu, o práci tak přijdou tisíce lidí. Region tedy nejspíš čeká další obtížné období. Případný pokles koupěschopnosti obyvatel může negativně ovlivnit řadu podnikatelských aktivit.

Nad tím, co vedlo skupinu Benet Group k rozhodnutí etablovat se odkoupením areálu mosteckého autodromu právě v tomto těžce zkoušeném a problémem ztíženém regionu, se zamýšlí generální ředitel společnosti AUTODROM MOST Jiří Volovecký.

Investor, jehož aktivity jsou zaměřeny na automobilový průmysl, rozšířil své portfolio činností i na motoristický sport. Hledal proto ideální lokalitu, která by se stala TOP centrem nejen pro pořádání automobilových a motocyklových závodů, ale také výuku a výcvik bezpečné jízdy i místem společenského využití široké veřejnosti. Původním plánem investora bylo vybudovat takové centrum na zelené louce. Ve chvíli, kdy se ale objevila možnost odkoupit mostecký autodrom, bylo jasno. Závodní okruh, polygon s nejmodernějším vybavením a technologiemi pro výcvik bezpečné jízdy i zázemí pro zábavu a relaxaci s dětským dopravním hřištěm, motokárovou dráhou či offroadovou dráhou pro čtyřkolky splňují všechny předpoklady pro to, aby byl autodrom špičkovým a v tuzemsku bezkonkurenčním areálem pro jezdce a jejich týmy, fanoušky motorismu i ostatní návštěvníky. Bonusem je i minimální dojezdová vzdálenost z Prahy a z druhé strany z Německa a nádherné okolí, jemuž dominuje hrad Hněvín. A právě autodrom tím, jak láká na své akce stále více lidí, výrazně přispívá k rozvoji turistického ruchu v regionu. I my se tedy podílíme na proměně vnímání Ústeckého kraje, ještě donedávna považovaného téměř výhradně za území zdevastované těžbou uhlí.

Nový majitel autodromu si problémy, které Mostecko trápí, dobře uvědomuje. V souladu se záměrem areál postupně modernizovat a rozvíjet vytváří nová pracovní místa a podporuje také místní firmy, které získávají většinu jeho zakázek. Zařadil se tak mezi významné zaměstnavatele v regionu. Přispívá také k prosperitě města. Akce autodromu totiž každoročně navštíví na 200 tisíc diváků z celé Evropy i řady zemí ostatních kontinentů, kteří zde utrátí peníze za ubytování, stravování a další služby.

O autodrom se zajímají i představitelé vrcholné politiky. Vedle ústeckého hejtmána Oldřicha

Bubeníčka letos převzaly záštitu nad našimi nejprestižnějšími závody Czech Truck Prix, jež jsou součástí evropského šampionátu okruhových taháčů FIA ETRC, také dvě ministryně: školství a tělovýchovy Kateřina Valachová a pro místní rozvoj Karla Šlechtová. A právě šéfka resortu pro místní rozvoj přijela jezdce a týmy o prvním zářijovém víkendu podpořit osobně. Zprostředkovali jsme tak jedinečnou příležitost, kdy zástupci samospráv ministryni mohli informovat o nejpálčivějších problémech, které je tíží. Upozornili pochopitelně také na negativní důsledky, jež bude mít pro region avizované zachování stávajících limitů těžby uhlí.

Opominout nelze ani bezpečnost. Je prioritou naší společnosti. Kromě kurzů bezpečné jízdy pořádáme i školení řidičů policejních a hasičských vozidel, kteří dnes a denně vyjíždějí k záchraně lidských životů. Společně s Autoklubem ČR a Českým olympijským výborem pak zveme všechny zájemce na soutěž „Hledá se nový okruhový šampion“ pro mladé lidi od 15 do 27 let. Jejím cílem je jednak vyhledat nové talenty motoristického sportu, kterých rapidně ubývá, zejména ale uvést je do reality. Často totiž čerství držitelé řidičských

přuků vyjíždějí na silnici s představou, že v běžném provozu to vypadá jako v počítačových hrách. U nás na uzavřeném okruhu a pod dozorem odborných instruktorů si ostře zajezdí a užijí si adrenalinu, aniž by ohrožovali sebe nebo posádky jiných vozidel. Že je o tuto soutěž zájem, svědčí i příklad mladého muže, který, aby si mohl zajezdit na našem malém okruhu, přijel vlakem až z Olomouce.

Abychom přilákali do areálu autodromu co nejvíce fanoušků motorsportu i další návštěvníky, vymýšlíme řadu nových atraktivních závodů a akcí. Už v příštím roce přivítáme šampionát historických monopostů Formule 1, což bude bezpochyby adrenalinová podívaná. Kvalitativně se posuneme také u cestovních vozů. Poprvé budeme hostit evropský pohár ETCC. Diváci tak uvidí v akci i dvojnásobného vítěze tohoto seriálu, špičkového jezdce Petra Fulína, který má k našemu autodromu velmi blízko. Vyučuje v okruhové škole, radí mladým adeptům motoristického sportu, jeho syn nechybí na startovní listině letos obnoveného a mezi jezdci i diváky velmi oblíbeného okruhového šampionátu Škoda Octavia Cup. Dále jednáme o seriálu FIA Lurani Trophy, FIA Masters Historic Sports Car

Nají nejen fanoušci motorsportu, atrakcím kraje

a FIA European Touring Car Cup. Neošidíme ale ani fanoušky rychlých motocyklů. Pokud se vše podaří, dorazí drsní hoši ze série British Superbike Championship.

Nabídka kvalitnější a atraktivnější podívané vyžaduje masivní investice do obnovy a modernizace areálu autodromu. Máme za sebou rekonstrukci dvaadvaceti boxových stání, což zahrnovalo i opravu podlahových krytin, nátěry interiérů, modernizaci rozvodů elektřiny a výměnu vstupních vrat a dveří. Vybuovali jsme rallyovou dráhu, která si vyžádala výstavbu šotolinové propojky mezi komunikacemi a vymezení okruhu pro trénink rallyových speciálů, máme nový malý závodní okruh, upravili jsme offroadovou trať včetně osazení asfaltových celků a přejezdů z dřevěných klád. Otevřeli jsme pneuservis s rychloservisem nebo výstavní síň pro prezentaci žhavých novinek automobilového průmyslu se zázemím pro hosty. Ze zásadních investic nás čeká zejména výstavba nové startovní věže, medical centra a hotelu, který by uspokojil zvýšenou poptávku po ubytování zákazníků a návštěvníků akcí autodromu. Opravy, rekonstrukce a nové stavby si vyžadají až 150 milionů korun.

Jak už jsem zmínil výše, rozhodnutí majitele společnosti odkoupit autodrom a vybudovat z něj špičkové centrum motoristického sportu, společenský a zábavní komplex a vyhledávanou turistickou atrakci přineslo Mostu a jeho okolí nová pracovní místa, prosperitu a jistotu ekonomického rozvoje. Mrzí nás proto o to více, že místo toho, abychom se mohli plně soustředit na pořádání závodů a doprovodných akcí, čelíme silnému tlaku ze strany skupiny obyvatel města, kteří žijí v okolí autodromu. Vadí jim hluk, který provoz závodního okruhu provází, kupodivu ale také i rostoucí počet návštěvníků, kteří k nám přijíždějí. Podali na nás i trestní oznámení. My přitom nevyhledáváme konflikty. Naopak, učinili jsme řadu opatření ke snížení hluku, jsme připraveni vydat obrovské prostředky na vybudování ochranných valů a protihlukových stěn.

K tomuto účelu jsme si nechali vypracovat studii s cílem přijmout taková opatření, jež budou maximálně účinná a efektivní. Studii už máme k dispozici, o čemž jsme informovali Krajskou hygienickou stanicí v Ústí nad Labem. Najali jsme už také firmu, která nám připraví předběžný rozpočet navrhovaných opatření.

Věříme, že se spor podaří zažehnat, chceme mít s našimi sousedy dobré vztahy. Cítíme se už v Mostě jako doma. V současné době se ale vzhledem k aktivitám nespokojených občanů cítíme být existenčně ohroženi. Důsledky případného uzavření autodromu by přitom byly fatální pro celý region. O práci by přišlo na 40 našich zaměstnanců a další stovky brigádníků. Přerušení prací na modernizaci autodromu by také znamenalo ztrátu zakázek pro místní firmy.

Přesto nepropadáme panice, nad hladinou nás drží ohlasy tisíců fanoušků a příznivců. Vyjadřují nám podporu a podepisují také petici za záchranu autodromu. A nesmím zapomenout na naše zaměstnance. Jejich každodenní nasazení a entuziasmus jsou pro nás v tomto složitém období velmi důležité a jsou nám příkladem. Uděláme všechno pro to, aby byl autodrom i nadále jednou z nejnavštěvovanějších atrakcí Ústeckého kraje, aby na něj mohli být všichni patrioti právem pyšní a hrdí.

Ing. Jiří Volovecký,
generální ředitel společnosti AUTODROM MOST

Komu zvoní hrana? Zvoní nám!?

Je tomu téměř 400 let, kdy napsal anglický kazatel John Donne a představitel tzv. metafyzické poezie věty (1624), které Ernest Hemingway použil jako motto ve svém díle „Komu zvoní hrana“:

„Žádný člověk není ostrov sám pro sebe; každý je kus nějakého kontinentu, část nějaké pevniny; jestliže moře spláchne hroudu, je Evropa menší, jako by to byl nějaký mys, jako by to byl statek tvých přátel nebo tvůj: smrtí každého člověka je mne méně, neboť jsem část lidstva. A proto se nikdy nedávej ptát, komu zvoní hrana. Zvoní tobě.“

Smutné, komické, tragikomické a jakkoliv velké příběhy dnešního světa se v mnohém podobají i této myšlence, byť jen moudrými pochopenou. Pro nás ostatní lze tu hlavní myšlenku postavit i do polohy lidovější, přeneseně například: *zvoní umíráček, rozhraní mezi životem a smrtí, nebo trest za napáchané zlo, nebo člověk to má 'spočítané'. Ale i poslední kapka, ještě malý prohrěšek a je konec a podobně.*

Dnešní velké příběhy se odehrávají v daném klimatu dnešní společnosti na jakýchsi ideových i reálných konfliktech téměř ve všech oblastech lidského myšlení a konání. V době neustálých a překvapivých změn na politicko-hospodářských mapách naší planety, se o věcech mluví, ale máloco se skutečně řeší. I když to ve světě v poslední době moc nefunguje a pohody nepřidá, přeci jenom lze obecně říci, že lid a volič má být v myšlenkovém a ideologickém klidu, musí mít už od doby Říma svůj

„chléb a hry“ a tak se odvádí pozornost veřejnosti od příčiny příčin. Lidstvo se ve své historii mnohokrát přesvědčilo, že zanedbání intelektuálně náročného hledání potenciálních příčin oněch pomyslných hran, vede mnohdy k neskutečným problémům v řešení vyvolaných, mnohdy i fatálních důsledků.

Nedělám si ambice problémy světa svými názory řešit a dávat moudré rady, chybí mě s pokorou ona moudrost a tak jsem požádal autoritu z mého regionálního okolí a v kontextu toho obecného, o názory v duchu názvu této série názorů na společenské konflikty dle jejich specializací a to:

- Paní bývalou předsedkyni TAČR Rut Bízkovou k prohlubujícímu se konfliktu energetiky a životního prostředí,
- pana Václava Netolického z VŠFS a ředitele Mosteckého muzea Michala Soukupa o problematice demokracie a totality,

- pana Eduarda Neubauera ze Západočeské univerzity k zamyšlení nad konfliktem bohatství a chudoby,
- pana Jiřího Šlajsu z Mosteckého muzea k problematice i války vyvolávajících konfliktů různých náboženství a ateismu,
- pana Jana Charváta z katedry politologie a filozofie. UJEP ke konfliktu většina a menšina – domorodců a migrantů,
- paní viceprezidentku HK ČR Irenu Bartoňovou Pálkovou, o vztahu českého podniku a jeho státu.
- pana Františka Holešovského o konfliktu vzdělanosti a nigramotnosti. (síly ducha a hrubé síly)

Jsem přesvědčen, že texty které vám dnes předkládáme opravdu stojí nejen za přečtení, ale i za zamyšlení. Rudolf Jung

Jaký je konflikt mezi energetikou a životním prostředím – a je?

Vždy, kdy se u nás mluví o konfliktu mezi energetikou a životním prostředím, resp. o konfliktu mezi zájmy těch, kdo jsou odpovědní za energetiku a těch, kteří se zabývají ochranou životního prostředí, vyvstane před námi spor výrobců elektřiny se „zelenými“ aktivisty.

Česko z minulých let řadu těchto sporů pamatuje. Rozhodující objem výroby elektřiny je z jaderných elektráren. A také z hnědého uhlí, což ve zbytku Evropy mimo Německo a částečně Polsko není jev obvyklý. Na druhé straně máme historicky, už více než sto let, velmi silné hnutí turistů, skautů, ochránců přírody, které se v jedné své „odnoži“ a v jedné historické etapě zformovalo jako environmentální aktivistické hnutí. Před dvaceti-třiceti lety byl konflikt mezi zájmy těchto skupin lidí jednoznačný, jasný a srozumitelný. Na jedné straně bylo třeba vyrobit dost elektřiny s co nejnižšími náklady pro všechny, na druhé straně umíraly Krušné hory, lesy na severu České republiky, z hlubinného loužení uranu tekly kyselá voda na povrchu, do ovzduší se z pálení hnědého uhlí dostávalo přes milion tun síry ročně, ohrožením životního prostředí byly i samotné povrchové doly uhlí v severních Čechách. Lidé se dožívali významně nižšího průměrného věku než v současnosti, což bylo vedle způsobu života výrazně ovlivněno nekvalitním životním prostředím. Pod vlivem těchto rozhodujících zátěží z výroby elektřiny se už tolik nepřipomíná obdobná zátěž z teplárenství a také to, že benzin obsahoval olovo, naftové motory byly zdrojem podstatně

vyšších emisí škodlivých prachových částic než je tomu v současnosti...

Výsledkem společenské diskuse a nových zákonů na ochranu životního prostředí na začátku devadesátých let bylo jednoznačně zkvalitnění životního prostředí a tím také snížení působení tehdy známých škodlivin na zdraví obyvatel. O náklady na ekologizační opatření a přínosy z nich se podělila celá společnost – majoritní vlastník ČEZ (stát) ze začátku nedostával z hospodaření firmy dividendy, v regulovaných cenách elektřiny se do jisté míry zohlednily zvýšené náklady na výrobu, v době restrukturalizace hospodářství řada českých firem měla zakázky (i když hlavními dodavateli rekonstrukce elektráren byly zahraniční firmy), emise síry klesly z milionů na desítky tisíc tun... Platí ovšem, že nikdy není hotovo, staré konflikty zanikají, aby nové vznikly (a tak je dosud aktuální nejen citát z díla Johna Donna, ale také biblické příběhy a řecká dramata).

Právě ochrana životního prostředí a to, jak je nastavena právními předpisy, je důkazem, že neplatí zcela teze o „tahu inovací trhem“. V Evropské komisi kdysi spočítali, že asi 40 % všech inovací je způsobeno regulací, zejména v ochraně životního prostředí. Není to tak, že by se napřed vyvinula zařízení s nižšími emisemi znečišťujících látek nebo skleníkových plynů a pak se vytvořil předpis, který tyto látky omezuje, ale naopak (možná si ještě vzpomeneme na freonové ledničky a ozonovou díru – ozonová „díra“ pro UV záření se nad námi pomalu „zavírá“, mladší generace

Ing. Rut Bízková

Vystudovala Vysokou školu chemicko technologickou v Praze a postgraduálně matematiku v letech 1986–1988. V roce 1993 absolvovala tříměsíční stáž v Mezinárodní agentuře pro atomovou energii ve Vídni. V letech 1981–1993 pracovala v ÚJV Řež, od roku 1993 byla zaměstnána převážně ve státní správě. V září 2006 se stala náměstkyní ministra životního prostředí, v roce 2010 byla krátce ministryní životního prostředí v úřednické vládě Jana Fischera. Po vzniku další vlády v červenci 2010 působila na ministerstvu životního prostředí jako 1. náměstkyně. V letech 2012–2016 byla předsedkyní Technologické agentury ČR. V současné době je paní Bízková nezávislou konzultantkou.

už ani netuší, že ledničky používaly jako chladičo freony). A zde je možné vidět jistý „konflikt“ mezi energetikou a ochranou životního prostředí. Zjištění v jednom oboru lidské činnosti, ve výzkumu našeho prostředí i toho, co ovlivňuje naše zdraví, omezuje a směřuje činnosti v druhém oboru – energetice, jehož produkty jsou pro naši existenci také zásadní. Mění se technické možnosti pak mění parametry tohoto sváru či konfliktu.

Dnešní důraz na obnovitelné zdroje energie jako ty, které nejméně zatěžují životní prostředí (a produkují zanedbatelné emise skleníkových plynů, což je ovšem jiný příběh než ochrana životního prostředí), přichází do prostředí dalších technických a technologických změn. Možnosti, které dávají rychlé sítě, internet, elektronické „propojení celého světa“ ovlivňuje nejen způsob regulace v elektroenergetice, ale může vést k zásadním změnám ve výrobě i spotřebě energie. Zdá se, že skutečně není daleko doba, kdy si malospotřebitelé budou schopni většinu potřebné energie vyrobit sami, a to nejen přímo, ale také „do zásoby“. Diskuse o nízkooenergetických domech s mimořádně nízkou spotřebou energie a bez emisních autech je na místě. Budoucnost sice nelze extrapolovat z minulosti, ale rozdíl v energetické náročnosti budov z 19. století a 70. let 20. století je zřejmý. Daleko větší skok pak je v parametrech stavebních materiálů pro budovy ze začátku 90. let a těch současných... Elektromobily asi nejsou jedinou budoucností pro naše cestování, rozhodně však přispějí ke snížení emisí těch znečišťujících látek, které v současnosti považujeme za škodlivé. Zdálo by se tedy, že svár či konflikt mezi zájmovými skupinami v energetice a ochraně životního prostředí bude jiný a pravděpodobně menší než dosud.

Jsou zde však dva okruhy potenciálních problémů k řešení:

Jeden je „mírový“ – pokud bude docházet k dalšímu globálnímu informačnímu propojení (prostřednictvím

internetu, zjednodušeně řečeno) a tím k decentralizaci nejen produkce energie, ale zvyšování jakési „lokální soběstačnosti“ lidských společností, jaká bezpečnostní rizika to způsobí a co nás jako potenciální výrobce a spotřebitele energie bude nejlépe ohrožovat? Bude hlavním rizikovým faktorem pro naše zdraví tloušťka, vnitřní prostředí budov (už teď je znečištění ovzduší v budovách často vyšší a rizikovější než prostředí vnější) nebo elektromagnetické vlnění ze všude přítomných zařízení? Ve zprávách o stavu životního prostředí ČR, které připravuje Ministerstvo životního prostředí, se pravidelně objevují informace např. o endokrinních disruptorech – složitých chemických látkách, které ohrožují lidské zdraví, byť jsou přítomny ve vzduchu, vodě, potraviním řetězci atd. pouze ve velmi malých množstvích. Také se tam opakovaně píše o tom, že škodlivé účinky elektromagnetického záření na lidské zdraví nebyly dosud indikovány/potvrzeny. To teprve přijde... Produkce a spotřeba energie může být provázána jinými riziky a jiným „znečištěním“ než dosud.

Druhý problém či aspekt je „ne-mírový“. Většina lidí v Česku – kromě nejstarších – nezažila válku a tak si snad ani neumí představit, resp. má zážitek pouze z televize či jiných sítí a sdělovacích prostředků, že lidé jsou schopni zabíjet lidi, rozbít rodiny a fyzicky také rozbít domy a infrastrukturu. Úvahy o potenciálních scénářích vývoje implicitně zahrnují předpoklad, že budeme žít svůj život pravděpodobně s ohroženími přírodními, ale bez ohrožení válkou. Pokud by však k nějaké velké destrukci došlo, buď

přírodní nebo válečné, pak na rekonstrukci nebudou stačit „tepelná čerpadla“.

Ale to je už další příběh – o potenciální roli velké energetiky v „nízkooenergetické“ budoucnosti, její potřebě a rizicích výroby (zejména) elektřiny ve velkých zdrojích.

Na poslední energetické konferenci, kterou organizovala mostecká hospodářská komora, jsem mluvila o množství povrchové vody, kterou využívají velké elektrárny. Posluchači mě upozorňovali na to, že už jen málo elektráren je zcela průtočných. To je samozřejmě pravda, nicméně platí, že energetika je stále jedním z největších odběratelů vody z řek – v období sucha voda vypouštěná z elektrárny zpět do řeky sice čistší než byla na jejím vstupu, ovšem o pár desetin stupně či pár stupňů teplejší je pro ochranu přírody a biodiverzitu také problém k diskusi a řešení. A tady platí onen citát Johna Donna: Každý z nás je kusem pevniny – nad řešením problémů, které život přináší (stejně energetika jako ochrana životního prostředí) je třeba se scházet a diskutovat co nejlepší řešení. S vědomím, že každý z nás je částí společnosti, které se může nepříznivým útokem zmenšit...

Pokud se naplní některé z výše popsaných rizik, může nám, lidskému společenství, zvonit hrana z toho, co jsme si sami vytvořili – buď z nedostatku energie nebo z radikální změny prostředí, ve kterém žijeme.

Rut Bizková

„Bohatství“ a „chudoba“ – Peníze jako třetí kultura

Zdá se, že se nacházíme ve věku toho co nás přesahuje, v čase kdy ozvěna hrany jenž nám zvoní doslova přehlušuje status lidskosti. Limity „bohatství“ a „chudoby“ by měli ohraničovat lidské, čistě antropologické konstanty, ale ve věku nových technologií si vyžaduje to, co poznáme pod termínem „hospodářství a ekonomie“ nové vnímání. Lidské konstanty se však přetavují, hranice rozplývají a ekonomie plodí metafory lidského srdce jako pumpy na nové intuice. Hospodářství se tak naopak stává tím plánem ve kterém se právě to lidské realizuje. Technologie a ekonomie se protínají tak mocně, že mají zásadní dopad na to „jak sami sebe chápeme“. Zdá se, že hospodářská politika, politika financí již není paralelním světem, ale mezi-světem a místo mezi „bohatstvím“ a „chudobou“ již nezaplňuje „člověk“, ale peníze, které jakoby společně s evolucí inteligence předznamenávali nástup třetí kultury, která se vine jako niť mezi evolucí exaktních věd a věd humanitních. Místo komunikativního rozumu, místo Minského metafory „společnosti myslí“ zaujala zdá se nová technologie: technologie výroby „bohatství“ a výroby „chudoby“. Tyto fenomény, jenž patřili po staletí k reflexi konkrétního momentálního stavu v rámci dynamického pohybu lidského ducha, se stávají smyslu-prázdňé. Bez nadsázky, tyto fenomény se stávají biologickou konstantou vyráběnou

společností a „peníze“, které reprezentují jedinou smysluplnou reálnou hodnotu měřící individualizaci jedince v společnosti tak zdá se tvoří to, co bychom mohli nazvat „třetí kulturou“. Známý soudobý myslitel Gilles Deleuze vyjádřil tuto myšlenku surově, ale trefně, když napsal, že „kapitalistická společnost promíjí spíše znásilnění, vraždu či trýznění dětí než nekrytý šek, což je jediný teologický zločin, zločin proti duchu“. Pro mě konstanty „bohatství a chudoby“ jsou vyjádřením komplexity **kultury peněz**, která by měla být integrální součástí lidské kultury jí nakonec není, a není ani paralelní, naopak tvoří nové společenství – **třetí kulturu**, která sice latentně, ale o to náruživěji diktuje hodnoty, resp. rozměry hodnot. Studium vzniku této třetí kultury představuje pro myslitele výzvu, je to myšlenka jistě silná. Znamená to avšak odstranit mýtus sdílení společných předpokladů pro ekonomii a intelektuály humanitně orientovanými, což by znamenalo nakonec odstranit vykonstruované spory založené na nedorozumění ze špatně pojaté terminologie „bohatství“, „chudoby“ a „peněz“. Třetí kultura předznamenává nový přístup k ekonomickým problémům a vyžaduje, aby existovala možnost aplikovat do bankovního sektoru radikálnější teorii osvětlení termínů, jenž nás znovu naučí chápat obsah slov „bohatý“ a „chudý“. Pokud se tudíž nacházíme ve věku přesahu, tedy

Mgr. Eduard Neupauer, PhD.

Vzděláním Byzantolog, působí osmým rokem na Zápaadočeské universitě kde se věnuje středověké filosofii, latině, doktrinním dějinám a kulturně-antropologickým tématům. Kromě toho se zabývá starými tisky, rukopisy a paleografií – toho času rovněž v Oblastním muzeu Most.

ve věku kdy technologie růstu a tržní ekonomie přesahují „člověčenství“, tak je to právě ta třetí – nová kultura „peněz“ – jenž skromně určuje limity „bohatství“ a „chudoby“. Bez nadsázky můžeme Foucaultovsky mluvit o „rozplývání člověka“, „rozplývání hranic“ a ozvěně „hrany jenž nám zvoní“ a přehlušuje každého, kdo se ptá po smyslu – a to nejenom hospodářské politiky.

Závěrem lze na základní otázku redakčního zadání o tom zda nám ona pomyslná hrana v konfliktech bohatství a chudoby dnešního světa zvoní či nikoli, lze říci že přímo burácí, že již není až natolik pomyslná, ale naopak, krutě reálná a mocně se dotýkající naší existence.

Eduard Neupauer

Svatá válka

V posledních letech se do médií opět vrátily pojmy, které ještě nedávno byly spojovány spíše s historickými pracemi. Pojmy jako svatá válka, boží bojovník, džihád. Je návrat „svatých válek“ opravdu fenoménem dneška nebo jen znovu objevenou frází medií? Vracíme se do minulosti, nebo si jen začínáme více všimnout aspektů, které jsou kolem nás přítomny již desítky let? Zvoní tak hrana našemu původnímu vnímání válek a konfliktů?

Moderní pojem svaté války souvisí hlavně s celosvětovou radikalizací islámu. Jak k ní vlastně došlo? To je otázka, kterou se v poslední době zabývá historie i politologie. A jejich výsledky jsou skoro shodné. Je s podivem, že nejčastěji bývá příčina dávana do souvislosti s koncem studené války. Za hlavní moment radikalizace islámu bývají označovány dvě události. V případě islámu šíitského islámská revoluce v Íránu, v případě islámu sunnitského sovětská invaze do Afghánistánu.

Zatímco islámská revoluce z let 1978–79, která vynesla do čela Íránu teokratickou vládu v čele s ajatolláhem Rúholláhem Músavím Chomejním, se shodně postavila proti západnímu i východnímu bloku (přestože styky se Sovětským svazem nikdy úplně nepřerušila), sovětská invaze do Afghánistánu udělala ze sunnitského radikalizmu na krátký čas spojence západu v čele s USA. Na počátku 90. let 20. století se však USA pomalu začaly měnit z „velkého spojence“ na „velkého ďábla“. Důvody, které tyto změny v očích radikálního islámu způsobily, byly hlavně americké angažmá v Somálsku a částečně i první válka v Zálivu, jako důvod americké vojenské přítomnosti v Saudské Arábii. Na počátku 21. století se stal cílem radikálního islámu celý západní svět, který se po 11. září připojil k Spojeným státům v jeho boji proti Talibánu a Al-Kajdě včetně podpory druhé invaze do Iráku.

Dalším momentem radikalizace islámu se stal rozpad Sovětského svazu, který přinesl několik konfliktů, které se přes svůj původně nacionalistický počátek časem vyhroutily i nábožensky. Jednalo se zejména o kavkazské události 90. let 20. století, ať již se jednalo o spor o Náhorní Karabach mezi Arménií a Ázerbájdžánem, či o první a druhou čečenskou válku.

Posledním aspektem pak bylo tzv. Arabské jaro, které v očích západu mělo být demokratizačním procesem severní Afriky a Blízkého východu. To však jen nahradilo či se pokusilo nahradit víceméně sekulární „diktátory“ radikálním islámem.

Znamená to ovšem, že se pojem náboženských konfliktů v Evropě, Asii a Africe objevil až po vyvrcholení radikalizačních procesů v islámské společnosti? Není to vlastně úplně tak pravda, jen bývají kořeny těchto konfliktů často zastírány důvody nacionálními. V průběhu 80. i počátkem 90. let 20. století plnily stránky novin nejen v západním bloku zprávy o bojovnících z řad Irské republikánské armády či o boji Tamilských tygrů proti ústřední vládě na Srílance. Konflikt v britském Ulsteru byl prvotně konfliktem mezi katolíky a protestanty, než mezi

irskými nacionalistickými republikány a oranžisticými lojalisty. Konflikt na Cejlonu byl také více konfliktem mezi hinduisty a budhisty, než mezi Tamily a Sinhálci. I velká část kmenových konfliktů zuřících od konce 60. let 20. století v Africe má oporu nejen v kmenové příslušnosti, politickém směru, ale i v náboženství. Příkladem pak mohou být občanské války v Súdánu a Libérii.

Byla to spíše politické slepota, která z různých důvodů v průběhu celého 20. století považovala náboženství jako zdroj násilí za přežitek minulosti či jen jako zástěrku sporu ideologií. Ať již se zástěrkou stal nacionalismus (Irsko a velká Británie), demokracie, socialismus, fašismus či nacismus (Španělsko). Nebo později spor východního a západního bloku v rámci studené války (Severní Irsko, arabsko-izraelské války, indicko-pakistánský konflikt, guerillová hnutí v Indonésii, Malajsi, Tibetu). Popřípadě konflikty o suroviny či území (irácko-iránská válka).

Náboženský základ vedle národnostních a kulturních rozdílů hrál výraznou roli i v době rozpadu Jugoslávie a následných válek mezi jejími nástupnickými státy koncem 20. století. Rozdíl mezi katolictvím a pravoslávím byl vždy jedním z hlavních aspektů antagonismu mezi Srby a Chorvaty. Následný konflikt v Bosně a Kosovské krize ke střetu mezi katolictvím a pravoslávím přidaly i islám, včetně účasti zahraničních mudžahedínů na straně bosenských muslimů.

A jak je to tedy s pojmy „svatý bojovník“, džihád, či „svatá válka“, kterou nás denně bombardují zpravodajské weby, televize nebo tisk? I ty zde byly přítomny mnohem déle, jen jsme je ze svého povědomí vytěsnil (či nám byli vytěsňeni). Již výraz mudžahedín- mudžáhid, který byl synonymem afgánského odporu proti Sovětskému svazu, neznámá nic jiného než bojovník džihádu. Výraz, který arabština zná již stovky let a nemá s afgánskou paštštinou či tádžičtinou nic společného. Sultán mudžahedínů, tak byl již v 15. století nazýván osmanský sultán Murad II., jeden z rozšiřovatelů říše na úkor upadající Byzance. Moderní dějiny znají slovo mudžáhid od roku 1958, kdy byli takto poprvé nazváni pakistánští radikální muslimští povstalci, vzdorující ústřední vládě v Islámábádu. Byl to právě boj proti „nevěřícím“, který vedle afgánských kmenových válečníků, kteří vzdorovali komukoliv, kdo narušil jejich kmenová území, postavil i dobrovolníky z celého muslimského světa od Alžíru po Pákistán – mudžáhidy.

Dalším slovem opakujícím se v souvislosti s dnešními událostmi je džihád. Slovo, které však v arabštině není „svatou válkou“, ale dá se přeložit jako džáhada – snaha o důležitou věc. Islám zná džihádu několik, z nichž nejdůležitější jsou:

Džihád srdcem – zbožnost

Džihád jazykem – misijní činnost

Džihád mečem – válka na obranu islámu

Džihád rukou – charita

V našem případě můžeme mluvit pouze o džihádu mečem. Ten byl jen v průběhu 20. století vyhlášen několikrát. V době I. světové války jej vyhlásil

Mgr. Jiří Šlajsna

Vystudoval obor Archeologie na Masarykově univerzitě v Brně. V letech 2006 – 2015 působil jako historik v Oblastním muzeu v Chomutově. Od června 2015 působí jako historik v Oblastním muzeu v Mostě. Kromě dějin severozápadních Čech se zabývá hlavně novověkým vojenstvím se zvláštním důrazem na francouzskou vojenskou přítomnost v Českých zemích. Působí i v řadě regionálních spolků zabývajících se zachováním původních historických a kulturních tradic či památek krušnohorské a podkrušnohorské oblasti. Je aktivním členem vojenského reenactmentu 18. a počátku 19. století.

turecký sultán jako chalífa – hlava všech muslimů a strážce svatých míst, proti všem protivníkům Trojspolku, ačkoli na straně Trojdhody bojovali muslimští vojáci z britských a francouzských kolonií. Další džihád byl vyhlášen jeruzalémským muftím Mohamedem Aminem al-Husajním v době jeho německého exilu v roce 1942, a to všem nepřátelům nacistického Německa. Džihád byl vyhlášen několikrát i v rámci arabsko-izraelských válek či v době násilného rozdělení bývalé britské Indie na Indii a Pákistán. Stejně tak byl vyhlášen džihád i proti silám Sovětského svazu při jeho invazi do Afghánistánu. Džihád však mohl být vyhlášen i oběma stranami konfliktu jak dokazuje irácko-iránská válka v letech 1980–1988.

A co samotný výraz „svatá válka“? I ten prošel v průběhu 20. stoletím výrazným vývojem. Od historicky přeneseného výrazu pro křížová tažení či náboženské války 16. a 17. století po oba světové konflikty. Pro sovětské vojáky byla svatá válka celá velká vlastenecká válka, stejně jako pro jejich předky jí byla vlastenecká válka proti Francii v roce 1812. Svatou válkou se tak stal souboj ideologií místo souboje náboženství.

Dnes však pomalu vracíme „svaté válce“ její původní jméno. Náboženské konflikty totiž nikdy z historie světa nezmizely, jen jsme se je snažili upozadit a dát jim nálepkou ideologie či nacionalismu. Vždyť poslední opravdová z části nábožensky motivovaná válka v Evropě (myšleno v západoevropském kulturním okruhu bez balkánských konfliktů konce 20. století) skončila teprve před 77 lety. Přesto, že o španělské občanské válce jako o náboženské nemluvíme. Možná proto, že její skuteční vítězové, španělští a baskičtí katolíci karlisté, bojující za „boha, krále a vlast“ proti „ďáblu centralismu, sekularizmu, ateismu, komunismu a anarchii“ byli po jejím konci samy politicky zničeni svými fašistickými spolubojovníky, za kterými stáli jejich ideologičtí němečtí a italské spojenci.

Hrana tak zvoní našemu racionálnímu vnímání světa v duchu 20. století, kde „svatá válka“ či „válka z vůle boží“ již neměla místo.

Jiří Šlajsna

Většina versus menšina

V současné době je patrně nejvýraznějším momentem, který rezonuje napříč celou českou společností, migrační krize a z ní vyplývající obava z masové migrace, která by mohla postihnout i naše území. V této souvislosti se stále častěji skloňuje pojem menšina a její vztah k většině. Často převládá názor, že při soužití většiny a menšiny (a nebo menšin), je toto soužití výhodnější pro menšinu a většina se musí menšinám přizpůsobovat. Je tomu skutečně tak?

Menšinu můžeme chápat v širším slova smyslu, jako jakoukoli skupinu lidí, která se liší od většiny. Národností, etnicitou, kulturou, politickým názorem, socio-ekonomickým postavením atd. V užším slova smyslu pak pojem menšina spojujeme s menšinou národnostní. V obou případech ale platí, že menšina není jakékoli uskupení lidí, kteří se nějak odlišují od většiny, ale že jde o skupinu, která má jasně definovatelné hranice a dlouhodobou existenci.

Jsou lidé, které pouhá existence jakýchkoli menšin provokuje. Ve skutečnosti ale není žádná společnost zcela homogenní. Nebylo tomu tak v historii a není tomu tak ani dnes, byť z jiných důvodů.

Tradiční společnost byla rozparcelována podle odlišných sociálních statusů. Raně středověké učení o trojím lidu (šlechta, církve, rolníci) nám ukazuje společnost, která je hluboce rozdělena, přičemž toto rozdělení je chápáno a interpretováno jako dobré a přínosné. Je ale třeba doplnit, že přínosné bylo zejména pro vrstvu šlechty, která si jím zajišťovala klíčové společenské postavení a odsouvala „dělný lid“ do pozice nevolníků. Vedle těchto tří základních skupin ale existovaly další menšiny, o kterých víme. Zdaleka největší skupinou byly ženy, které byly fakticky vyloučeny ze sociálního života (přičemž tento fakt ve své době v podstatě nikdo nezpochybňoval a všichni byli přesvědčeni, že je to tak správně). A připomeňme, že ke změně došlo až v 19. století a například volební právo žen se v Evropě uzákonilo až v průběhu 20. století, v některých zemích dokonce až v 70. letech.

V Čechách máme historické zkušenosti zejména se třemi menšinami. S židovskou, německou a romskou. A všechny tyto zkušenosti nám mohou ukázat klady i zápory možného soužití.

Židovská menšina existuje na českém území prokazatelně od 10. století. Český stát patřil obvykle k těm evropským státům, které nebyly vůči této komunitě výrazně perzekuční a výsledkem byl podivuhodný amalgám kultur (české, německé a židovské), která dodnes láká mnoho návštěvníků k cestě do Čech. Ostatně postava Golema je dodnes pro mnoho cizinců stejným poznávacím znamením Čech, jako plzeňské pivo nebo Jaromír Jágr. Pyšníme se i tím, že Franz Kafka pocházel z Prahy, a nezapomínáme ani na Arnošta Gellnera či Sigmunda Freuda. Zapomínáme ale rádi na to, že až byly české zákony v minulosti nepříteli perzekuční, přesto poznaly Čechy v historii řadu pogromů (poslední v Holešově v prosinci 1918) a několikrát byli židé z Čech vyhnáni (v roce 1541 například za to, že měli údajně sloužit jako vyzvědači pro Turky). Nepřipomínáme si ani příliš fakt, že v 19. století byl antisemitismus v Čechách běžně rozšířenou věcí, jak o tom svědčí neblaze

proslulá Hilsneriáda, a že tato situace se nezměnila příliš ani v době První republiky.

S německou menšinou je to složitější. Z dnešního pohledu si obvykle připomínáme nešťastné období II. Světové války a nástup nacismu, odtržení Sudet a poválečný odsun, včetně tahanic o Benešovy dekrety. Zapomínáme při tom na několik set let společného soužití, kdy Němci přicházeli na naše území na pozvání českých králů od konce panování rodu Přemyslovců, tedy od konce 12. století. Toto soužití bylo dlouhodobě spíše poklidné a zlom nastává zejména až v éře nástupu nacionalismu v průběhu 19. století.

Nejhorší z tohoto pohledu je samozřejmě situace s menšinou Romskou. Ta bývá obvykle vnímána nejhůře a bývá spojována s nezaměstnaností a životem na dávkách, nebo jak se dnes říká – s nepřizpůsobivostí. I v případě této menšiny ale obvykle zapomínáme (a patrně si to řada lidí ani neuvědomuje) na fakt, že před II. světovou válkou byla velká část české romské populace etablovaná a usazená. Tato skupina však byla téměř celá zlikvidována během romského holocaustu, na kterém – což připouštíme s ještě menší ochotou – měli svůj podíl nejen němečtí nacisté, ale i samotní Češi, jak nám připomíná prasečák na místě romského koncentračního tábora v Letech u Písku. Opakované pokusy relativizovat, nebo vysloveně popřít existenci cikánského koncentračního tábora (Doplňme, že koncentrační tábor není to samé jako vyhlazovací tábor. Tím byla například Osvětim, kam byli čeští Romové, kteří přežili Lety u Písku, převezeni a zplynováni.) se stala v posledních letech určitým evergreenem, který naposledy zanotoval i místopředseda vlády Andrej Babiš. Národnostní menšiny ale nejsou jedině, se kterými se setkáváme, nebo o kterých se alespoň mluví. Od začátku 90. let běží přerušovaná debata, která kritizuje náš poměrný volební systém, který neumožňuje vznik jednobarevné vlády a vede k vzniku vládních koalic. Jak to, že menšina (menšinový koaliční partner) rozhoduje o většině, ptají se lidé? A ptají se i na to, jak to, že menšina dostává výhody, které většina nemá, když byl uzákoněno registrované partnerství. Případně se ptají, kolik je aktivistů ekologických hnutí, když mají moc zablokovat některá rozhodnutí, kudy povede dálnice, případně kolik je u nás křesťanů, když se mluví o navrácení majetku církvi.

Zcela stejně, jako v případě menšin národnostních, je ale reálná situace podstatně složitější, než to na první pohled vypadá.

Dobře se to dá ukázat na prvním příkladu vládních koalic. Nejsilnější koaliční partneři u nás nikdy neměli víc než 30% hlasů ve volbách. Pokud by byl zaveden většinový systém, tak by toto číslo částečně narostlo, ale nedostalo by se přes 50%. To většinový systém nezajišťuje. Ten pouze vytváří převodní mechanismus, ve kterém menšina získá většinu v parlamentu a většina odevzdaných hlasů propadne (ve Velké Británii, která je nejklasičtější příkladem většinového volebního systému, takto propadá průměrně až 70% odevzdaných hlasů). Jednobarevná vláda je tak pouhou iluzí většiny.

Celá situace s menšinami se nám tak poněkud problematizuje. A aby toho nebylo málo, představte si,

Mgr. M.A. Jan Charvát, Ph.D.

Vystudoval politologii na Fakultě sociálních věd UK a Politickou sociologii na Höögskolan Dalarna ve Švédsku. Specializuje se na problematiku politického extremismu a souvisejících témat (krajní pravice, krajní levice, rasismus, subkultury mládeže aj.). Je autorem knihy *Současný politický extremismus a radikalismus* a editorem knihy *Ideologie krajní pravice a její odraz v současných subkulturách*. Přispívá do odborných i populárních časopisů. Ohledně problematiky extremismu dlouhodobě spolupracuje s neziskovým sektorem. Přednáší na Katedře politologie a filosofie Filosofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a na Institutu politologických studií Fakulty sociálních věd Karlovy univerzity v Praze.

že může nastat situace, kdy voliči většinové strany je současně gay. Je v takovém momentě příslušníkem většiny, nebo menšiny? Co Romové, kteří protestují proti islámu a migraci? Je důležitější fakt jejich etnické minoritnosti, nebo naopak příklon k majoritnímu postoji? A co třeba vegan, který je současně vášnivý pivař, který nikdy nebyl v kavárně, ale dává přednost pivu čtyřce? To už není ani společnost rozdělená do řady menšin, ale fluidní stav, ve kterém je každý z nás členem několika menšin i většin současně. Jak si totiž všimají v posledních desetiletích sociologové a v posledních letech i politologové, představa národní jednoty je mýtus. Ve skutečnosti se zdá, že celá společnost je tvořena celou sérií různých menšin, jejichž vzájemný vztah se neustále mění. Ve volbách ve skutečnosti nevíteji většina, ale největší menšina, nebo spíše ad hoc vytvořená koalice řady menšin.

Problém tak možná není ani v menšině, ani ve většině, ale v něčem zcela jiném. Po roce 1989 se prosadila myšlenka, že nadále již není přípustné, aby existoval jediný povolený názor. Naopak jsme začali jako společnost mluvit o svobodě, odlišnosti a právu na vlastní postoj. Po dvaceti letech se ale ukazuje, že řada lidí je zaskočena tím, když má někdo skutečně odlišný názor. Ten nás irituje, protože narušuje naše vidění světa a zpochybňuje tak naši vlastní pozici v něm. Proto se v takovém případě začínáme sdružovat s lidmi, kteří to vidí podobně jako my a vytváříme společně svou vlastní menšinu, jejíž postoje a názory prosazujeme proti ostatním. Společnost tak v realu není zmitána bojem „menšiny s většinou“ ale soubojem řady menšin. Nejúspěšnější menšina je pak taková, která dokáže přesvědčit ostatní, že její postoj je ve skutečnosti postojem všech, tedy že reprezentuje onu „národní jednotu“.

A historie nám ukazuje, že právě vymezení se vůči reálně existujícím menšinám (židům, třídním nepřátelům atd.) funguje skvěle. Hrana nám tedy zvoní tehdy, pokud na tuhle hru přistoupíme a začneme vidět společnost optikou většina versus menšina.

Jan Charvát

Demokracie a totalita

„Demokracie je tou nejméně špatnou vládou ze všech forem vlád“

Winston Churchill

Když 19. listopadu 1863 vystoupil v Gettysburgu „na místě, kde před čtyřmi měsíci skončila rozhodující bitva Války Severu proti Jihu, prezident Abraham Lincoln, ani sám netušil, že jeho vystoupení se stane jedním z nejvýznamnějších projevů historie. Řeč, která je historiky označována jako „Gettysburg Address“, byla krátká sotva dvě minuty, fotograf ani nestihl připravit svůj aparát, ale poslední slova, která vyvolala nadšení patnáctitisícového davu, se stala základem moderní demokracie: „government of the people, by the people and for the people = vláda lidu, prostřednictvím lidu a pro lid“. Památka Lincolnova věta byla v průběhu dalších desetiletí a staletí rozpracována – S. Tansey zdůrazňuje, že legitimitu vláda získává díky podpoře lidu a podmínkou je široká účast lidu na procesu vládnutí. Demokratické vlády usilují o blaho všech lidí a zároveň zajišťují.

Politologie a zejména politická praxe v minulém století však narážejí na značné nejasnosti ve vymezení pojmu demokracie. Vždyť zmíněné tři „lincolnovské atributy“ převzaly v různé míře a hierarchii autoritářské režimy komunistických zemí, zemí Blízkého východu či Latinské Ameriky. Na sklonku druhého tisíciletí významný italský politolog a filozof G. Sartori napsal: „Až do čtyřicátých let lidé věděli, co je demokracie, a buď se jim líbila, nebo ji odmítali. Od 40. let všichni tvrdíme, že demokracii přijímáme, ale už se neshodneme, čím je.“ Na tomto výroku je veliký kus pravdy, ale shrňme, alespoň nezpochybnitelné charakteristiky demokratických systémů např. podle Politologického slovníku (K. Adamová et al.):

1. zastupitelské orgány státní moci obnovované periodicky se konajícími volbami;
2. součástí politického systému je dostatečně silná legitimní opozice;
3. dobrá organizace a spolehlivé fungování státní správy a územní samosprávy;
4. nezávisle fungující soudnictví;
5. legitimně vytvářené veřejné mínění působící jako inspirátor a korektor vládní politiky.

Jako protipól demokratického systému lze označit totalitarismus, který má své kořeny v dílech teoretiků italského fašismu a v politice B. Mussoliniho, kterou charakterizuje výrok: „Vše ve státě, nic proti státu, nic mimo stát.“ Obecně nejuznávanější je charakteristika totalitních politických systémů uvádějí C. Friedrich a Z. Beziński, kteří prezentují zásadní předpoklady jeho vzniku:

1. oficiální ideologie, která pohlcuje veškeré aspekty lidského života
2. vládní monopol ozbrojených sil a policie;
3. vládní monopol masmédií;
4. užívání fyzických a psychologických nástrojů k regulaci veřejnosti;

5. centrálně řízená ekonomika.

V sedmdesátých letech 20. století se zejména v rámci nedemokratických režimů socialistických zemí, ale i např. v zemích Středního východu z podnětů G. Sartoriho, J. J. Linze a dalších významných politologů mění označení totalitní na autoritářský režim.

Když na počátku devadesátých let dvacátého století končí více než čtyři dekády trvající období studené války, probíhá v té době demokratizace politických systémů postkomunistických zemí ve střední a východní Evropě. Nastupuje další etapa úspěchů demokracie, neboť část autoritářských režimů zmizela „v propadlišti dějin“.

Konec studené války znamenal pro svět výraznou úlevu, vždyť už nic nebránilo tomu, aby lidé na celé planetě přijali za své hodnoty vyspělé západní civilizace. Jisté probuzení z těchto iluzí však přináší v roce 1993 článek v časopise Foreign Policy, který napsal tehdy ne příliš známý politolog z Harvardské univerzity S. Huntington. Název The Clash of Civilizations (Střet civilizací), byl použit i pro následně vydanou knihu, kterou H. A. Kissinger označil jako jednu z nejvýznamnějších publikací od konce studené války. Podle Huntingtona přestaly být hnacími silami světové politiky národní státy a ideologie, nýbrž civilizace vymezené náboženskými, právními a kulturními tradicemi. Západ (zahrnující Severní Ameriku, Evropu a Japonsko) ztrácí své dominantní postavení a moc, která se přesouvá k nezápadním společnostem. Unverzalistické nároky vedou Západ stále častěji do konfliktu s jinými civilizacemi, především se světem islámu a Čínou.

Ne zřídka slyšíme, že svět po 11. září 2001 je zcela jiný, zmizely jistoty, které lidem zaručoval demokratický systém. Západ se snaží svoji civilizaci ochránit vojensky (Afganistán, Irák), ale i specifickými tahy zahraniční politiky.

A tak přichází „arabské jaro“ – v roce 2011 došlo k pádu autoritářských režimů v některých zemích Blízkého východu. Za obrovského nadšení Západu a jeho podpory demokratických sil byli svrženi vládcové, kteří byli ve svých pozicích desítky let (Mubarák, prezident Egypta 30 let, Muammar al Quaddafi v čele Libye 42 let, obdobná byla situace s Assadovci v Sýrii atd.) Hlavní znaky svržených režimů byla autoritářská moc, prakticky neexistující opozice a nekompromisní sekularismus – tj. jasné odloučení vládnoucí moci od islámu. Místo nástupu pokojného demokratického rozhodování však byl aktivizován islámský fundamentalismus, ať prostřednictvím Muslimského bratrstva či tzv. Islámského státu. Důsledky známe – občanská válka, terorismus přesahující arabský region, nevládnutelná migrační vlna. Je

PaedDr. Václav Netolický

Původně učitel v horských Vejpřtech, pak 12 let starostou v tomto městě. Od roku 2003 odborný asistent na Vysoké škole finanční a správní (Katedra správního práva a správní vědy), mezitím též konzultantem poslankyně Evropského parlamentu a lektor na Ústavu práva a právní vědy.

zvláštní, že tyto svržené, v západním duchu „protilidové režimy, poskytovaly zdravotní péči a školství zdarma a systém fungoval například tak, se přes Libyi nedostal do Evropy jediný uprchlík. V nedávné době prezident B. Obama uznal, že pád systému v Libyi byla zásadní chyba. Nejsou autoritářské režimy pro tuto civilizaci alternativou, která udrží pořádek v komplikovaných náboženských vztazích zemí islámu a zajišťuje fungování systému?

Demokracii (resp. západní demokracii) nelze vyvážet do světa jiných civilizací jako nějaký univerzálně přijímaný produkt. Stejně tak nelze vytvářet nadnárodní demokratické systémy na úkor demokracie jednotlivých národů. Je zajímavé prolisovat esejí rakouského spisovatele R. Menasse „Evropský systém: občanský hněv a evropský mír“. Vyjdeme-li ze zde uvedených, v současnosti přijímaných charakteristik demokracie, tak lze říci, že toto nelze, alespoň to dnes ještě neumíme.

Západ je po neúspěšném demokratickém tažení v arabském světě a v souvislosti s „neposlušností některých zemí EU“ poněkud zmaten a nastávají situace, které bychom v zemích se silnými demokratickými tradicemi nečekali. Švédská vláda zrušila volby plánované na jaro 2015 a vládní strany se dohodly, že vlastně žádné volby až do roku 2022 nebudou a současný sociálně demokratický premiér se nemusí další léta obávat, že by ho voliči připravili o jeho job. Prosinčová dohoda jak je nazýván tento pakt, vyřadil z rozhodovacího procesu stranu Švédských demokratů, jejichž popularita díky zdrženlivým postojům k imigraci stoupala. Tak toto si nedovolili ani mnohé totalitní režimy. Nepředpokládám, že by k podobnému kroku došla např. kancléřka Merkelová, ale tento příklad ze Skandinávie je jistě důrazným varováním.

Demokraté Evropy zkuste naslouchat, něco tu zatím jemně cinká – ještě je čas se vzchopit než hrana zazvoní.

Václav Netolický

Krise demokracie?

Není pochyb o tom, že civilizovaný svět prožívá sérii krizových situací, a to jak v oblasti ekonomiky, tak v oblasti společenské. Americká hypoteční krize z roku 2007 spustila řetězovou reakci, která zasáhla o rok později celý svět. Obří bankroty v bankovním sektoru s sebou stáhly i akciové trhy, což přineslo celosvětové finanční ztráty v objemu přesahujícím bilion dolarů. Následně, v roce 2010, započal proces, nazývaný jako „Arabské jaro“, jehož důsledkem je rozvrat řady státních zřízení i kolaps hospodářství v arabských státech. A roku 2015 pak plnou silou zasáhla Evropa krize zvaná „migrační“, kdy do vyspělých evropských států začali masově proudit uprchlíci především ze země Blízkého východu a severní Afriky. Všechny tyto tři velké krize spolu souvisí a jejich následky stále rostou. A protože jsou jimi významně zasaženy „vyspělé demokracie“, přináší to s sebou samozřejmý nárůst pochyb o demokratickém zřízení jako takovém.

Nelze popřít, že jak demokratický, tak i totalitní způsob vlády mají oba své výhody i nevýhody. Historickým faktem ovšem je, že demokracie v průběhu celých lidských dějin představuje ve srovnání s autokratickými vládnoucími systémy jen kratičkou epizodu.

Pomineme-li všeobecně známé nevýhody totalitních systémů, pak můžeme upozornit na jejich výhody, mezi něž patří zejména vyšší autorita vůdců a efektivita kontrolních mechanismů, které jednají v zájmu totalitního státu.

Klíčoví západní myslitelé, kteří se dotkli otázky demokracie, jako Alexis de Tocqueville (1805-1859), Samuel Huntington (1927-2008), Francis Fukuyama (nar. 1952) a mnozí další však v zásadě považují demokratický způsob vlády za nejlepší možný, byť jsou si vědomi jeho slabiny. Vlivem výše naznačených krizí dnes tyto slabiny vyplouvají na povrch, nehledě na to,

že již v roce 2003 upozornil americký politolog indického původu Fareed Zakaria (nar. 1964) ve své knize *Future of Freedom*, že v demokratických zřízeních ve světě ubývá svobody a liberalismu, čímž se tato zřízení stávají nefunkčními. Moderní demokracie tedy nepochybně potřebuje „rekonstrukci“, avšak impulzy „shora“ k této rekonstrukci zatím chybí.

Jedním ze symptomů krize demokracie je především fakt, že vůdčí pozice ve státech a jejich složkách již málokdy zastávají ti nejspokornější. Naopak je patrná všudypřítomná plochost a průměrnost, která proniká například už i do tak specifické oblasti, jakou je věda. Průměrní mají ovšem enormní schopnost společně udržet dosažené pozice, zatímco ti nadprůměrní obvykle tuto schopnost postrádají. Pevné spojení průměrných pak snadno vede k asymetrické „tyranii většiny“, o níž hovoří již A. de Tocqueville. Druhým symptomem je důraz na individualismus, před kterým týž autor opakovaně varoval. V demokracii totiž podle něj upadá sblížování a soudržnost a člověk přirozeně směřuje k tomu, aby se staral sám o sebe, nikoli o ostatní. Jedním z významných následků individualismu je například i pokles porodnosti.

Je zřejmé, že v obou případech ovlivňují myšlení lidí především média, která jsou často ovládána názorovými skupinami, jež manipulují veřejností ve prospěch partikulárních zájmů. Jistě netřeba zdůrazňovat vliv médií při volbách, typicky například při volbách amerického prezidenta. Výjimkou, která potvrzuje pravidlo, je v našem prostředí naopak prezidentský úspěch Miloše Zemana, ačkoli proti němu místní média již po léta válčí. S ohledem na to, že i sami novináři hovoří o „soudmraku novinářiny“ je ovšem otázkou, zda Sedmá velmoc v demokratických státech stále demokracii slouží. Pokud je vůbec ještě novinářinou – neboť vraždy, rvačky, útoky, válečné střety tvoří

Mgr. Michal Soukup

Ředitel Oblastního muzea v Mostě, původní profesí archeolog a historik se specializací na vrcholný středověk. V severních Čechách působí od roku 2006 (Teplice, Bílina, Mariánské Radčice, Žatec, Most, Osek). V nedávné minulosti se autorsky podílel na knižním zpracování dějin severočeských Teplíc a Duchcova, spolupracuje na regionálním soupise epigrafických památek a průzkumu pozůstatků středověkých dolů v Krušných Horách. V posledních letech se zabývá komplexním zpracováním dějin kláštera benediktinek v Teplíci (1160–1435).

gros televizních zpravodajství. „Krev, sex a násilí“ podle editorů televizních stanic lidé chtějí především. V zásadě negativním zprávám dnes dokáže konkurovat už jen štěňátko, které se zázračně uzdravilo poté, co bylo srazeno automobilem. Jak je vidět, tak bez systémových změn celou západní společnost čeká nejistá budoucnost. Galaktická říše klasika sci-fi Isaaca Asimova musela přetpět nevyhnutelný nástup tisícileté „epochy barbarství“, kterou bylo možné jen zkrátit, nikoli jí předejít.

Zvoní tedy demokratickému způsobu vlády hrana, jak se ptá v úvodu redakce? Odpověď není jednoznačná, ale bezpochyby je na počátku boje „o přežití“. Děni v soudobém světě totiž ukazuje, že demokracie je stále jen jednou z možností, nikoli ideálem. Výmluvně tento fakt okomentoval Arthur C. Clarke ve slavné knize 2001: Vesmírná odyssea, když konstatoval, že „nakonec byla vybrána demokracie, jako nejlepší ze všech špatných možností...“.

Michal Soukup

Český podnikatel a jeho stát

Podnikám ráda, protože se zodpovídám jen sama sobě, a když se něco nepovede, tak si za to také mohu sama. A navíc nic není krásnějšího, než když se svými lidmi dosáhneme úspěchu, a klienti jsou spokojeni. V posledních letech však stále víc řeším nové povinnosti, nutnost nových hlášení a podávání informací o podrobnostech mého podnikání, další regulace různými vyhláškami a metodikami a seznamování se s novými zákonnými normami, které nám podnikání neulehčují, ale naopak komplikují. Stát na nás z přísloví „cukr a bič“ používá zatím jen ten bič. Státní úředníci, placení z našich daní, totiž chtějí, aby bylo zachováno status quo a oni neměli více práce, a tak to přenáší na nás, na podnikatele. A jak jsou tím vším zavaleni, chudáci, tak stát plánuje přijmout letos dalších 11846

zaměstnanců a stovky z nich přímo na regulaci podnikatelů.

Asi by nás tak neštvalo, kdyby se nám, podnikatelům, snížila administrativní zátěž, anebo nám ubyly nějaké povinnosti. Ale ono naopak, zavedením kontrolního hlášení podle analýzy Komory, strávili podnikatelé 2,5 milionu hodin a stálo je to buď finančně, nebo nákladem jejich času, přes miliardu. Praxe navíc prokázala, že softwary sice data převedou, ale účetní musí následně manuálně zkontrolovat řádek po řádku. Riziko chyby je navíc příliš vysoké a pokuty také. I u nejjednodušších firem tím trvá tedy zpracování DPH o třetinu víc času a u klientů s desítkami až stovkami plátců daně a identifikovaných osob to znamená o vyřízení jednoho kvalifikovaného zaměstnance na půl úvazku. A kdo to

zaplatí? No přeci podnikatel, stát si sice navýšil pracovníky finančních úřadů, ale další náklady neseme my. Ono to totiž na jedno kliknutí nefunguje. A už jsou případy, že stát zjistil, že firma DPH svému dodavateli zaplatila, ale ten ho neodvedl. A víte, jak to dopadlo? Prostě si ho stát vzal podruhé od té firmy, co už ho jednou zaplatila ve fakturě dodavateli a firma zcela v souladu se zákonem si ho nárokovala. Že to není možné, ale je. Je to podle zákona o DPH. Zase bychom se nebránili, abychom neplatili DPH těm, kteří to neodvedou, ale jak si já, jako podnikatel, mohu zjistit, že v tom období to mé DPH protistrana odvedla? Pokud není v registru neplatců DPH, tak nijak.

Obávám se, že to samé bude se slavným EET. Za prvé ten prvotní náklad bude určitě vyšší než

v řádu pěti tisíc a následně to rozhodně nebude otázka stovek, protože pokuty jsou nastaveny tak vysoko, že i jeden chudák hospodský ze strachu před sankcemi bude muset mít záložní zařízení, kdyby to hlavní vypadlo, aby se nedostal do problémů. Už jsem slyšela od budoucích poskytovatelů, že oni budou mít servis 24 hodin, který to přijede do hodiny opravit, resp. vyměnit. Ale co tu hodinu bude ten hospodský dělat? O nesmyslu s dýškou se už ani nebudu zmiňovat, navíc se vedení MF nemůže shodnout ve výkladu. Opět to bude nárůst nákladů a administrativní zátěže pro podnikatele, a přitom Ministerstvo financí na tuto akci počítá s investičními náklady ve výši 390 milionů Kč a dalšími provozními náklady ve výši 417 479 245 Kč pro letošní rok s tím, že následující roky nás tato legace bude jako daňové poplatníky stát dalších 390 milionů Kč každý rok. Rozhodně se všichni shodneme na tom, že chceme, aby daně platili všichni, kdo mají. Ale otázkou je ta efektivita, a jestli ty komplikace, zátěž podnikatelů, náklady s tím pro ně spojené a ty stovky milionů z našich daní, tedy rozpočtu, k tomu určené, přinesou očekávaný nárůst výběru daní. Já o tom silně pochybuji. Ale bude to další velký bratr našeho podnikání.

Třetím hřebíčkem do rakve podnikání je připravovaná novela zákoníku práce. Tam je několik připravovaných bodů, které nám významně zkomplikují život, jako je například změna počítání nároku na dovolenou, nebo nutnost souhlasu zaměstnance při převedení na jinou práci, u dohod konaných mimo pracovní poměr se změny týkají především garance dob odpočinku, evidence odpracované doby a ochrany odměny z dohody. Návrh tedy stanovuje, že zaměstnanec pracující na dohodu musí obdržet za výkon práce odměnu, která nebude nižší než zaručená mzda. Pokud na ni nedosáhne, bude zaměstnavatel povinen poskytnout doplatek. Celkově se bude jinak a složitěji evidovat pracovní doba. A asi nejvíc absurdní je povinnost předcházet riziku stresu spojeného s prací. A pak jsou ve vládním návrhu ještě další nápady, které nás budou stát čas a peníze a rozhodně to nepomůže ani flexibilitě, a naopak to zase zvýší administrativní nároky na zaměstnavatele. A to jsme se ty největší zhovadilosti snažili odchytat (jako že při homeworkingu budete zaměstnanci měnit doma podlahu, pokud by neodpovídala BOZP, že by se i z DPČ platila dovolená atd.). Novela zákoníku práce by měla začít platit od 1. dubna 2017, změny u dovolených pak od ledna 2018.

Kde nám ale nejvíc zvoní hrana je v nedostatku pracovních sil napříč všemi obory. Zjednodušeně řečeno, nejsou lidi, kteří by chtěli pracovat. Po krizi přišly nové zakázky a my je prostě nemáme kým plnit. Máme nejvyšší nezaměstnanost v Evropě (k 31. 5. 2016 to bylo 394 789 lidí a z toho rychle použitelných je kolem 50tisíc). Jenže jen Úřady práce evidují daleko

vyšší číslo než je 100 000 nabídek práce, a to mnozí zaměstnavatelé už nemají sílu to hlásit a pak marně čekají, případně být přemlouváni, ať dají razítko, že uchazeč neodpovídá požadavkům. Podle našich analýz je potřeba trhu práce kolem 140 000 lidí. Je pravda, že je to i demografický problém, prostě se nám ty pracující nenarodili. Jak to řešit? Od socialistické vlády asi nelze požadovat radikální změnu sociálního systému (i když by to pomohlo a bylo by to třeba), a tak jsme tři čtvrtě roku bojovali za možnost zrychleného řízení pro nízkou a středně kvalifikované Ukrajince, kteří pracovat chtějí, mají velmi blízko k naší kultuře i jazyku a jsme pro ně stále ještě atraktivní. Výsledek je sice ten, že nám vláda schválila od 1. 8. tuto možnost, ale nastavila směšnou kvótu 350 lidí měsíčně. To ale vůbec nekomunikuje s reálnou poptávkou, a tak budeme bojovat nejen o navýšení, ale i o další země jako je Vietnam. Je totiž odpovědností vlády, aby byly podmínky pro tvorbu HDP, a tak se nebojme jim to připomínat, protože bez lidí to stále ještě nejde.

S tím vším nám ještě souvisí školství, kdy ze škol vychází mladí lidé bez potřebných znalostí a kompetencí a stát až nyní začíná tak nějak reagovat. Ano, problém je nejen u řemeslných a technických oborů, ale světe div se, i například absolventi ekonomek a IT neumí, co my zaměstnavatelé potřebujeme. Mám vlastní zkušenost, kdy slečna se střední ekonomickou školou neuměla nejen základní účetní operace, ale ani účtovat v jednom velkém SW programu, a to měla maturitu z obojího za jedna. Kdyby MŠMT chtělo, tak by se s námi podnikateli určitě domluvilo na praktické výuce ve firmách. V Německu a v Rakousku ten duální systém funguje léta a my zase vymýšlíme něco jiného. Jenže praktický výcvik ve firmě na nejnovějších technologiích a v reálném prostředí je prostě nenahraditelný. A my potřebujeme absolventy s praktickými znalostmi, kteří mohou začít ihned plnit své úkoly, a ne je dovzdělávat zase za naše peníze.

Poslední povzdech čím nám stát hází klacky pod nohy je minimální mzda. Minimální mzda se podle MPSV týká 100 000 lidí. Pravda je někde jinde. Jen v oborech služeb jako je úklid, bezpečnostní agentury, catering, textilní šičky atd. to dělá odhadem 450 000. A ptáte se, proč je tolik lidí placeno minimální mzdou? Zase za to převážně může stát a jeho výběrová řízení na nejvyšší cenu. Pak se nemožou divit, že stlačením cen pod hranici zdravého rozumu jsme se dostali do začarovaného kruhu. Ale to nejpodstatnější pro podnikání v Čechách je, že minimální mzda stoupá skokovým způsobem a nepředvídatelně, protože je to nástroj pro získávání voličů a dohoda s odbory. Je úplně jedno zda to odpovídá reálné mzdě, růstu HDP atd., prostě je to populismus nejvyššího zrna. Za současné vlády se minimální mzda zvedla z 8 500 na 9 900 a nyní to vypadá od 1. 1. 2017 na minimálně 11 000. Vůbec nikoho nezajímá, že růst HDP je odhadován

Mgr. Irena Bartoňová Pálková

Po studiích na gymnáziu a následně andragogiky, vystudovala British Institute of Cleaning Science.

Od roku 1990 již působila jako ředitelka anglické firmy v úklidovém a čisticím průmyslu. Od roku 1992 až doposud podniká jako OSVČ v oblasti vzdělávání, poradenství a prodeje. Je zakládajícím členem České asociace úklidu a čištění a od jejího založení v roce 1998 je s krátkou přestávkou až dosud předsedkyní představenstva této asociace. Od roku 2002 je viceprezidentkou Evropské asociace úklidového průmyslu. Od roku 2003 je expertem sociálního dialogu úklidového průmyslu Evropské unie, kde v tripartitě jedná za zaměstnavatele s evropskou odborovou organizací UNI Evropa. Od roku 2007 je členem sektorové rady pro služby, resp. ostatní služby, kde se podílela na projektech Národní soustavy povolání a Národní soustavy kvalifikací v oblasti tvorby profesí a kvalifikací úklidu a čištění. Od roku 2011 do 2013 byla člen smírčí komise HK ČR. V roce 2014 byla zvolena viceprezidentkou HK ČR

na cca 3,5 %, mzda se zvýší o 11 %. A ono to není jen o té minimální mzdě, ale od toho se odvíjí zvýšení i ostatních mezd. Nejvíc mě na tom zlobí, že my podnikatelé to prostě nemůžeme nijak předvídat. Vláda dodneška nebyla schopna, a ani neprojevila snahu, aby byl zaveden nějaký jasný systém, který bude nárůst minimální mzdy regulovat.

Velké firmy se s tím vším nějak poperou a přežijí to, ale ty malé a střední to postihne nejvíc, a některé se už teď chystají skončit. Ne proto, že by kradli, jak říká rád pan ministr financí, ale proto, že už je toho na ně moc, a valí se další a další povinnosti, náklady a administrativa. Oni totiž chtěli jenom slušně a normálně dělat svoji práci a řemeslo a postarat se o sebe a svoji rodinu. A tak je mi moc líto, co nyní musím konstatovat, ale tento stát řízený naší čtyřkoalicí (musíme do toho počítat i ČMKOS, protože vláda přebírá velké procento jejich návrhů a požadavků) je hrobařem českého malého a středního podnikání. A tolik nových povinností a takové zvýšení nákladů zatím nezavedla žádná jiná vláda této země. Jsem životní optimistka, ale pokud se nepostavíme jako podnikatelé na jasný odpor a neřekneme a dost, tak se obávám, že hesla zlaté české ručičky a chytrá česká hlava, můžeme zapomenout. Prý nás ten cukr čeká někdy po roce 2021, ale to už ti malí a střední nemusí existovat. **A tak na otázku jestli českému podnikání zvoní hrana, bohužel odpovídám ano.**

Konflikt vzdělanosti a negramotnosti (konflikt síly ducha a hrubé síly)

Naše společnost se chlubí tím, že žije ve 21. století, století techniky a 4. Průmyslové revoluce nazvané Industry 4.0. Je to sice pěkná představa, ale podívejme se, co za ní stojí. Na jedné straně po nás doba vyžaduje vysoký objem znalostí – ovládnání počítačů, orientaci v legislativě, orientaci na internetu a další. Na druhé straně existuje velká skupina, která žije v trochu jiném světě a přemýšlí nad tím co bude jít a kde složí hlavu a tyto otázky jí vůbec netíží a nezajímají. Ano, to jsou rozpory současného světa. Co je vlastně vzdělanost? Vzdělanost si můžeme představit jako komplex znalostí, dovedností, zkušeností a morálních vlastností člověka. Vzdělaný člověk se dokáže ovládat, vystupovat, má schopnost komunikace a také dalšího zpracování informací, dokáže se nad věcí zamyslet a o ní uvažovat. Tito lidé jsou mírumilovní, snaží se konflikty a problémy řešit kompromisem a díky svému JÁ dojdou vždy k řešení.

Na druhé straně působí negramotnost. To v naší společnosti neznamená, že neumíme číst a psát. To je definice daleké historie. To znamená, že nedokážeme hledat souvislosti, nechápeme ostatní a někdy nechceme chápat, nemáme znalosti a vrháme se po hlavě do rizika. Chceme dokázat, že jsme něco víc a ostatní nám nesahají ani po kotníky. Také můžeme použít termín hrubá síla. Vzdělanost používá argumenty, logickou úvahu a někdy jenom prostý „selský rozum“. On pojem selský rozum je právě úzce spojen se vzdělaností. Selský rozum může použít ten, kdo už něco udělal, dokázal, kdo si něco vyzkoušel a zná určité zákonitosti a dokázal se učit od ostatních. Všechny tyto poznatky se potom zúročí v tak zvané intuici. A to je ten selský rozum. My často nedokážeme zdůvodnit, proč tak tak uděláme, proč tak postupujeme a přesto víme,

že naše řešení bude úspěšné. Cítíme to právě na základě zkušeností, čím jsou větší, tím více můžeme spoléhat na intuici.

Problém však vzniká při střetu těchto dvou proudů – vzdělanosti a negramotnosti. Vzdělanost argumentuje, staví na zkušenostech historii, poznání atd... atd. Negramotnost neví, nezná a její síla tkví v tom, že chce dosáhnout cíle a často zisku bez jakýchkoli ohledů. Tak to bychom měli krátký úvod. A jak to vypadá ve skutečnosti.

Přestože jsme společností na vysokém vývojovém stupni, v řadě případů nás předbíhá zisk, likvidace přírody, bezohledné čerpání zdrojů bez ohledu na potřeby společnosti, běžných občanů s jejich radostmi a starostmi. Ano, to je negramotnost. Vznikla řada solárních elektráren, je to údajně ekologický zdroj energie. Ano, či ne? Až skončí jejich životnost, co bude s likvidací solárních panelů. Máme na to technologie? Zamyslel se někdo při masovém spuštění této technologie nad problémem likvidace? Stejný problém nám dělají počítače a jejich likvidace, pneumatiky, jako složitý kompozitní materiál. Každé zařízení, přístroj, součást by měly v dnešní době už při svém vzniku mít nejen „rodný list“ co vše obsahují, ale také likvidační postup, zda nás nebudou v budoucnu stát víc a víc zatěžovat než co nám přinesou. To je postoj vzdělanosti. Postoj negramotnosti – hlavně, že to navýší zisk, co bude dál, ať si řeší další generace.

Příkladů máme kolem sebe celou řadu. Lidstvo by se nad sebou mělo rychle zamyslet, aby nás nečekal osud egyptské říše a přes vysoký potenciál naší společnosti jsme nedošli k podobnému zániku.

Co tedy říci na závěr? Komu tedy zvoní hrana? Bohužel musíme připustit,

Prof. Dr. Ing. František Holešovský

Děkan Fakulty výrobních technologií a managementu UJEP v letech

2006–2015, v současné době profesor na Univerzitě J.E.Purkyně, pravidelně přednáší také na ČVUT v Praze. Zaměření výzkumu na povrchové inženýrství, zvyšování životnosti a únosnosti strojních dílů, předcházení jejich poruchám a destrukci. Autor více než sta odborných článků, uznávaný odborník v ČR i zahraničí.

že v současné době je ohroženou skupinou vzdělanost. Protože ke všemu přistupuje s rozvahou, ví, že může očekávat následky svého rozhodnutí, tak se příliš neprosazuje a nechá se ovládat právě negramotností. Ona se třeba snaží prosadit, ale při použití hrubé síly nemá šanci a tak raději boj vzdává. Myslíte, že nemám pravdu? Rozhlédněme se kolem sebe. Vítězí duševní potenciál nebo hrubá síla? Podívejme se na rozvíjející se lány řepky, na spousty zabrané zemědělské půdy na solární elektrárny, přestože u nás sluneční svit není moc intenzivní. Podívejme se na omezení hromadné dopravy a nárůst individuální dopravy. Je to ekologické? Pomůže to naší zemi. A to už nemluvíme o převážení potravin, kdy mi jeden známý z kamionové dopravy řekl: „Teď vezu do Francie volně ložené výrobky a zpátky povezu už stejné zboží v sáčcích“. Bohužel musím z našeho pohledu konstatovat, že slavíme vítězství hrubé síly a hrana zvoní právě nám... Vzdělanost by měla projít obrozením, ale to jí musíme pomoci.

František Holešovský

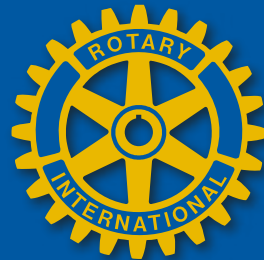
Vážení čtenáři.

Dočetli jste a jak doufám se zájmem, unikátní sérii článků od několika osobností, jejichž názory se neobjevují v celostátním mediálním prostředí. Zadaním jsme se věnovali ožehavým otázkám, které více či méně ovlivňují naši dnešní společnost a jejichž ignorování by nás mohlo přijít, a je otázkou jestli už nepřišlo, velmi drah. Každý z nás vidí ten svůj svět trochu jinak a jistě ani zde se nenajde názorový konsenzus, ale určitě přečtení uvedených článků každého z nás přinutí k zamyšlení a následnému hledání východisek pokud možno bez konfliktů a střetů.

A jestli nám ty hrany zvoní nebo ne – tak to vážení čtenáři necháváme na vás.

Redakce

Demokracie a její vnitřní konflikty

Vyjádřit se k dnešním hlavním společenským konfliktům je od laika určitě troufalé. Mluví a píšou o nich neustále média, politici, odborníci i neoborníci, aby nás informovali, jak bychom je měli chápat. Jsme tedy neustále ovlivňováni a často až nadměrně informováni o různých podobách konfliktů, ale pokud nejsou zrovna našim koníčkem, tak se v této oblasti přesto obtížně orientujeme a vytváříme vlastní názor. K vytvoření vlastního názoru potřebujeme argumenty, ale ty většinou chybí nebo jsou pro nás mnohdy nepochopitelné. Potřebujeme také pravdivé informace, a ty určitě také nedostáváme. Tím se pro nás prostředí, které nás obklopuje, stává nepřehledným až nepochopitelným.

Ing. Manfréd Hellmich, MBA

Konflikty považují za protichůdné zájmy a snahy, ale často také reakce na ničím nepodložené pocity a fikce. Jsou průvodním jevem a součástí každého typu společnosti. Ze široké palety rozporů se zkusím vyjádřit k základnímu společenskému konfliktu demokracie a diktatury, který zjednodušeně chápu jako rozdíl mezi rozdělením a vykonáváním moci. Protože příspěvek má být stručný, tak se zaměřím jen na některé aspekty demokracie, spíše na její vnitřní rozpory. O demokracii se obecně tvrdí, že není dokonalá, ale že nic lepšího a alespoň částečně realizovatelného zatím nebylo vymyšleno. K diktatuře jen připomenu, že v ní dominuje autoritativní síla jednotlivce nebo skupiny, která ovládá většinu, tedy lid a vynucuje si jeho poslušnost. Může mít podobu monarchie, oligarchie, kolonialismu, komunismu, despotie vojenské, dluhové, náboženské apod.

Ideální demokracie prosazuje rozhodující podíl občanů na vládě přímo nebo nepřímo prostřednictvím volených zástupců, rovnost před

zákonem a rovná politická, sociální a jiná práva. V té skutečné lidské společnosti není samozřejmě uskutečnitelná, protože lidé mají lidské vlastnosti a jejich zájmy jsou různé. Zásady demokracie jsou ale ve společnostech, které se považují za demokratické, v různé míře praktikovány. Předností je určitě značná míra svobody, která umožňuje přirozený hospodářský i společenský vývoj, zajišťuje sociální potřeby i nekonfliktní výměnu vlád po volbách atd. Problémem se ale staly oblasti, které jsou jen obtížně realizovatelné, nebo nesplnitelné. Vytvářejí vlastně vnitřní konflikty uvnitř demokratické společnosti, které jí rozdělují a některé dokonce rozkládají. Vládnoucí a jiné zájmové skupiny mají různé způsoby interpretace a prosazování svých cílů. Mohou je prosazovat otevřeně i skrytě nátlakovým způsobem pod rouškou různých, třeba i neziskových organizací. Roztříštěné politické strany a uskupení, které získaly nedostatečný počet hlasů voličů k převzetí vlády, se po volbách propojují bez ohledu na své programy, které předkládaly voličům. Vznikají pak absurdní koalice, jejichž členové se pak mohou vyhýbat odpovědnosti ke slibům před volbami. K volbám chodí čím dále méně lidí, protože tento způsob neschvalují, čímž se vytrácí jedna ze základních demokratických předností – respektování názoru většiny. Také strany a iniciativy, které se nechávají volit, se stávají pochybnými reprezentanty. (Strany zastoupené v Poslanecké sněmovně na jaře 2015 měly následující počty členů /zaokrouhleno/ ČSSD 23 200, ANO 2 800, KDU-ČSL 28 500, KSČM 49 000, TOP 09 3 600, ODS 17 600 a Úsvit dokonce jen 9! Na transparentech ale pořád stojí: „Občané demokratického státu si řídí sami svoje osudy!“)

Demokracie se potýká se složitým a iracionálním systémem kolektivního rozhodování v zastupitelských orgánech na všech úrovních. Ten je doprovázen stále komplikovanější byrokratickou správní soustavou, se kterou se občan dostává do styku. Míra kvality a efektivity ovlivňují v obou strukturách odbornost, motivace,

odpovědnost a chování jejich členů. Řešením následků nákladného a neefektivního způsobu hospodaření, který vede k rozpočtovým deficitům, se stalo krytí ztrát půjčkami, které ženou každoročně rozpočty (zejména státní) rychleji do dluhové spirály.

Situaci patrně nemůže vyřešit ani systém přímé demokracie, který je jako spásný některými nabízen ve volebních kampaních. Nedovedu si představit, že by lid mohl v referendu kvalifikovaně rozhodovat o složitých otázkách legislativních, finančních, hospodářských, zahraničních vztahů apod. (navíc vždy záleží na formulaci otázky, na kterou má volič reagovat).

Nejde samozřejmě jen o špatné hospodaření a zadlužování, nabalují se další vnitřní problémy, které rozkládají demokracii, jako např. postupná proměna občana demokratického společenství na pouhého spotřebitele materiálních produktů, s upadající morálkou a žadatele o společenské výhody. K tomu patří nabídka štědré sociální politiky, selhávající kontrolní a bezpečnostní mechanismy, korupce, tunelování atd. Ke specifickým obnovené české demokracie pak určitě patří i promyšlená privatizace velkých podniků, která vedla ke vzniku mocných finančních a podnikatelských sítí, které mohou ovládat také politické strany.

Narůstá samozřejmě i vliv globalizace, mediálních a finančních manipulací, snižujících se zdrojů všeho druhu, drogy, mafie, náboženský a etnický extremismus, válečné hrozby apod.

Neřešení a kulminace takových rozporů může znamenat velmi bolestivý krach demokracie a pak je otázkou co bude následovat? Jaký společenský systém bude schopna nemocnou a ztroskotanou lidskou společnost léčit?

Zkoušel jsem si sám odpovědět, zda dnes praktikovaná demokracie má nějakou šanci svá selhání eliminovat a vzpamatovat se. Myslím,

Téma „TEMA“ podle Jochmana

Podnikatelské klima aneb prostředí pro podnikání v ČR

Malí a střední podnikatelé jsou velmi citliví na kvalitu podnikatelského prostředí tj. na podnikatelské klima. Podnikatelské prostředí, které podnikatele obklopuje, se neustále mění a závisí také na předmětu a místě podnikání. Jak jsme na tom v ČR a v Mostě?

RNDr. Jaroslav Jochman

řádného hospodáře, nese důkazní břemeno tento člen, ledaže soud rozhodne, že to po něm nelze spravedlivě požadovat.

V běžné praxi tedy zákon předpokládá minimálně znalost následujících zákonů:

- Nový občanský zákoník č.89/2012 Sb. NOZ
- Zákon o obchodních korporacích č.90/2012 Sb. ZOK
- Zákon o veřejných rejstřících č.304/2013 Sb.
- Zákoník práce č.262/2006 Sb.
- Insolvenční zákon č.182/2006 Sb.
- Zákon o účetnictví č.563/1991 Sb.
- 251/2005 Sb. Zákon o inspekci práce

Podnikatelé, kteří dbají na dodržování zákonů, nestíhají reagovat na jejich překotné změny a na školeních se často dovidají, že musí počkat až na to, jak budou zákon vykládat soudy. Zejména daňový systém je natolik složitý, protkaný neustále se měnícími a občas i rozporuplnými nařízeními, že i výklady finančních úřadů se liší. Jednatelé firem mají pak oprávněnou obavu, že ponесou osobní odpovědnost za případné sankce a penále.

Z toho těží především daňoví poradci a právníci, kteří pomáhají některým podnikatelům mezer v zákoně využít v jejich prospěch.

Nejčastěji se novelizují právě daňové zákony. Jen zákon o daních z příjmů byl od počátku své účinnosti 1. ledna 1993 novelizován už více než 140krát. Zákon o dani z přidané hodnoty (DPH) byl za posledních dvanáct let novelizován zhruba 40krát.

Časté legislativní změny komplikují podnikání až třem čtvrtinám malých a středních firem. Proti překotným novelizacím zákonů začala brojit i Hospodářská komora ČR.

Vymahatelnost práva

Vymahatelnost práva je velmi diskutabilní, protože soudní rozhodování se může vléci několik let a to je dlouhá doba na přežití pro obě strany soudních sporů. V mnoha případech se na podvodech od samého počátku podílí zkušení právníci a tam mají malé a střední firmy minimální šanci v soudních sporech uspět. Samostatnou kapitolu pak tvoří zákonem stanovené povinnosti, které většina podnikatelů a firem odmítá plnit, přestože za neplnění hrozí sankce a vysoké pokuty. Příkladem je např. povinnost zveřejňovat výsledky hospodaření a další informace ve sbírce

Legislativa

Legislativa spojená s počátky podnikání je poměrně jednoduchá a jak pro firmy, tak pro živnostníky. Pokud nezakládáte akciovou společnost, není nutný ani žádný základní kapitál. Podnikat může prakticky každý občan České republiky nebo cizinec.

Jednoduchá legislativa a minimální základní kapitál láká začínající podnikatele zejména k založení spol. s r.o., doufaje v omezené ručení.

Od 1.1.2014 je však zaveden pojem řádný hospodář a korektiv podnikatelského úsudku, takže veškerá odpovědnost a mnohdy u ručení celým svým majetkem přechází na členy volených orgánů a v tomto případě na jednatele spol. s r.o.

Řádný hospodář § 159 NOZ

- (1) Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.
- (3) Nenahradil-li člen voleného orgánu právnické osobě škodu, kterou jí způsobil porušením povinností při výkonu funkce, ačkoli byl povinen škodu nahradit, ručí věřiteli právnické osoby

za její dluh v rozsahu, v jakém škodu nenahradil, pokud se věřitel plnění na právnické osobě nemůže domoci.

Korektiv podnikatelského úsudku – pravidla jednání členů orgánu

§ 51 ZOK

- (1) Pečlivě a s potřebnými znalostmi jedná ten, kdo mohl při podnikatelském rozhodování v dobré víře rozumně předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu obchodní korporace; to neplatí, pokud takovéto rozhodování nebylo učiněno s nezbytnou loajalitou.
- (2) Člen statutárního orgánu kapitálové společnosti může požádat nejvyšší orgán obchodní korporace o udělení pokynu týkajícího se obchodního vedení; tím není dotčena jeho povinnost jednat s péčí řádného hospodáře.

§ 52 ZOK

- (1) Při posouzení, zda člen orgánu jednal s péčí řádného hospodáře, se vždy přihlídnou k péči, kterou by v obdobné situaci vynaložila jiná rozumně pečlivá osoba, byla-li by v postavení člena obdobného orgánu obchodní korporace.
- (2) Je-li v řízení před soudem posuzováno, zda člen orgánu obchodní korporace jednal s péčí

listin. Obvykle nakonec ustoupí stát, který sankce neuplatňuje nebo novelizuje zákon tak, aby nepopulární povinnost platila jen pro velké firmy, případně ji časem zruší úplně.

Na vymahatelnost práva narážejí často zahraniční investoři a chyby státních úředníků pak končí arbitrážemi o miliardy.

Financování

Zdroje financování začínajících firem jsou velmi omezené a naopak zavedeným a prosperujícím firmám se banky přímo vnucují. V omezeném rozsahu se objevují soukromí investoři, kteří hledají vhodnou příležitost investovat do začínajících firem. Bohužel tato forma financování většinou naráží na oboustrannou opatrnost a nedůvěru. Pro malé a střední podnikatele, kteří marně žádají banky o úvěry v řádech milionů Kč je pak záhadou, jak je možné, že v posledním období skončily v insolvenční velké firmy, kterým banky ochotně půjčovaly miliardy Kč, a nyní se ukazuje, že tyto půjčky nebyly ničím ručeny.

Úrokové sazby

Úrokové sazby pro podnikatele se dlouhodobě snižují a ukládat soukromý kapitál do banky nemá žádný smysl. Podnikatelům se pak vyplácí půjčovat peníze vlastním firmám nebo firmám, které mají pod kontrolou za úroky, které jim dnes žádná banka není schopna nabídnout. Přichází doba investic do zavedených nebo nových firem. Mnozí bývalí aktivní podnikatelé pak zhodnocují získané zkušenosti z podnikání a vydělané peníze jako investoři.

Pracovní síly

Firmy a podnikatelé se dostávají do situace, kdy získat schopného, pracovitého a loajálního zaměstnance, je něco jako výhra v loterii. Prosperující firmy situaci řeší zvyšováním mezd a zaměstnaneckými výhodami a pro mnoho dosud fungujících firem je to neodvratný konec, protože další zvyšování mezd přivede dlouhodobě firmu do ztráty.

Lze očekávat, že tento problém přinese v nejbližších letech spolu s generační výměnou ve většině zavedených firem postupné omezování nebo ukončení jejich podnikatelských aktivit.

Daně a odvody

Pokud porostou mzdy, porostou také daně a odvody do státní pokladny. Navíc se ukazuje, že i přes zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu, každoročně narůstá počet pracujících důchodců. Mnohý podnikatel pak pobírá důchod ze svých daní a odvodů a ještě něco zbyde na ostatní. Těm nejvýkonnějším stát důchod ještě zdanil, ale soudním rozhodnutím bylo toto zdanění označeno jako diskriminační a pro další roky bylo zrušeno.

Konkurenční boj

Malí a střední podnikatelé jsou většinou slušní lidé a není jejich cílem zničit konkurenci. Většinou se hledá přijatelný kompromis a cesta od konkurence ke spolupráci. Jsou však oblasti podnikání, kde malí a střední podnikatelé nemohou nikdy uspět. Nelze konkurovat velkým řetězcům zavedených firem, šedé ekonomice a státem

štědře dotovaným zahraničním nebo místním firmám. Nemá také smysl podnikat v oborech, kde rozhodují úplatky a osobní nebo politické konexe.

Platební morálka

Bylo by ideální, kdybychom mohli konstatovat, že po tolika letech se oddělilo zrna od plev, tj. poctiví podnikatelé od notorických neplatičů a podvodníků. Krachy velkých firem v posledním období však ukazují, jak snadno se může slušný podnikatel dostat do druhotné platební neschopnosti zejména v oborech, kdy se na velkých zakázkách podílí jako jeden z mnoha subdodavatelů velkých firem.

Závěrem lze konstatovat, že nejdůležitější změny nastaly v osobní odpovědnosti volených orgánů právnických osob, které mají zabránit tunelování firem na úkor věřitelů.

Malé a střední firmy se pak budou muset postupně vyrovnávat s rostoucími mzdovými náklady a nedostatkem kvalifikovaných zaměstnanců v technických oborech. Spolu s generační výměnou společníků a jednatelů firem lze očekávat omezování podnikatelských aktivit i u zavedených a dosud prosperujících firem. Katastrofický dopad to pak bude mít hlavně i firem, které dosud fungovaly díky cizímu kapitálu a půjčkám od bank.

Přežijí a posílí jen ekonomicky zdravé společnosti, které jsou na změny už dávno připraveny.

RNDr. Jaroslav Jochman

inzerce

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE ÚSTECKÉHO KRAJE 2015

Publikace přináší zhodnocení vybraných charakteristik vývoje kraje v roce 2015 s návazností od roku 2010 v podobě analytického textu, grafů a kartogramů. Zaměřena je zvláště na demografické ukazatele, nezaměstnanost, sociální vývoj, ekonomiku a životní prostředí kraje. V publikaci nechybí ani kapitola věnovaná mezikrajskému srovnání a dlouhodobá časová řada 2000–2015.

Kontakt pro objednávky:

Krajská správa Českého statistického úřadu v Ústí nad Labem
Oddělení informačních služeb a správy registrů
Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem
Tel.: +420 472 706 121
E-mail: info@servisul.czso.cz
Cena tištěné verze: 200 Kč

<http://bit.ly/2c9518Y>

Politika ochrany klimatu

– Dobře míněno není vždy dobře uděláno!

Společenství národů se v minulém roce v Paříži shodlo na tom, že omezí oteplování povrchu země pod úroveň dvou stupňů, ve srovnání s obdobím před průmyslovou revolucí. Každá země se rozhodne sama, jak by se na dosažení tohoto cíle chtěla podílet. Obtížné pro splnění tohoto cíle je také to, že mnohé rozvojové země dosud stále horečně dohánějí hospodářský růst, který kráčí ruku v ruce s velkou spotřebou energie. Mezinárodní energetická agentura proto počítá se vzestupem globální spotřeby energie do roku 2040 o 30 %. Mnohé poukazuje na to, že tato spotřeba bude kryta fosilními palivy, a proto budou zřejmě všude na světě vyhledávány takové prostředky, které sice lze použít na ochranu klimatu, ale povede to i ke snaze o co možná nejnižší náklady a v maximální míře i k uchování svobody v rozhodování účastníků v jejich úsilí o ochranu klimatu.

Stěžejním nástrojem politiky Evropské unie pro ochranu klimatu je trh s emisemi, zavedený v roce 2005. Jeho prostřednictvím je stanovena výše emisí při produkci energií využívajících fosilní paliva, a je stanovena i z energeticky náročných procesů mnohých průmyslových oborů uvnitř EU. Obchod s emisemi má tu velkou přednost, že dosahuje vždy svého cíle a všem aktérům při tom nechává možnost, aby se sami rozhodli, jakým způsobem svého cíle dosáhnou. Každý podnik musí za každou tunu kysličníku uhličitého, kterou výrobní proces emituje, obdržet povolenku – tedy certifikát. Protože se politicky stanovené množství certifikátu každoročně snižuje, je k dispozici během doby stále méně certifikátů. Každý podnik musí proto do omezení emisí investovat. Ten určuje onu dobu rozhodnutí sám – každý podle toho, zda je pro něj nákladově výhodnější tyto certifikáty koupit či realizovat opatření na omezení emisí. Obchod s emisemi by proto měl být ideálním nástrojem světové politiky ochrany klimatu.

„Carbon-Leakade“ tedy přeložení energeticky náročného průmyslu z Evropy, by už nemělo být žádným tématem. Standardy životního prostředí by měly být všude stejné. Stanovením světově platné horní hranice povolených emisí by se mělo řídit globální množství emisí a přispět k tomu, že cíle snížení emisí bude skutečně dosaženo.

Dnes je na světě již 17 systémů obchodu s emisemi na čtyřech kontinentech, ve kterých se uvádí 40 % světové brutto produkce. Kolísají ve svém vybavení – s ohledem na podíl skleníkových plynů a používaných zařízení. Evropský obchod s emisními povolenkami zahrnuje na 45 % emisí skleníkových plynů Evropské unie a tím vzhledem k jejich množství a k množství účastníků představuje největší systém obchodu s emisními povolenkami na světě.

Bohužel se i tento nástroj stal mezitím hříčkou evropské politiky. Aktuální nízká cena certifikátu má za následek, že státní příjmy z prodeje certifikátů klesají a mnohé projekty na ochranu životního

prostředí, které měly být financovány z pevně plánovaných příjmů, již není možné realizovat. Politici následně vyjmuli certifikáty z trhu a usilují vyvolaným nedostatkem nabídek zvýšit ceny. Na povolené horní hranici emisí se nemění uvnitř EU nic – ostatně to povede k vyšším nákladům zúčastněných podniků.

Tvrdošíjná kritika politiků, ochránců klimatu – která raději trvá na legislativě a přísném plnění harmonogramu místo důvěry v sílu trhu – ta právě poškodila obchod s emisemi.

Franziska Böckelmann

Franziska Böckelmann
IHK Halle-Dessau

Špatná a zanedbávaná doprava příznivému klimatu ve společnosti nesvědčí

Společenské klima v jakékoliv společnosti bezesporu ovlivňuje doprava jako taková. Ať už je to prostá cesta do práce, na nákupy, anebo za zábavou a rekreací. Mállokterý obor lidské činnosti má tolik zainteresovaných aktérů, jako je doprava a pokud k tomu přidáme prostý fakt, že je také základním předpokladem pro podnikatelskou činnost, na která jako jediné leží břemeno „uživení“ národa, pak asi nemusím klást další důraz na to, že dopravní infrastruktura hraje důležitou roli i při revitalizaci takzvané postižených regionů. Německá vláda si při zkoumání důvodu, proč jejich ekonomika je tak výkonná a rezistentní vůči ekonomickým výkyvům, uvedla jako jeden z pěti faktorů dobrou dopravní infrastrukturu a pravidelné rovnoměrné investice na její rozvoj a údržbu.

Pro tvorbu pracovních sil a pohyb zboží je důležité napojení průmyslových parků na dálniční síť. Na tomto místě je pro rozvoj podnikání v Ústeckém kraji negativním signálem, že stavba D 7 se nedostala do seznamu výjimek dopravních staveb z konverze procesu EIA, takže to je špatný signál pro investory v průmyslových zónách na Mostecku, kde je m.j. nejvyšší nezaměstnanost a sociální pnutí.

Legitimním požadavkem Ústeckého kraje je i dokončení silničního spojení I/13 Cheb – Liberec, které je strategickým propojením českého severozápadního pohraničí. Jeho součástí je i spojení Děčína na dálnici D8. Zatímco další trasu spojení I/13 od Děčína do České Lípy ministerstvo dopravy zadalo oblastnímu ředitelství silnic a dálnic v Liberci do přípravy výstavby, v případě napojení Děčína na D8 došlo opět k odkladu minimálně o rok a půl. Ministerstvo dopravy chce totiž začít zkoumat tzv. „Zelenou“ variantu, kterou ale od roku 1994 vždy odmítalo realizovat pro její rizikovitost a finanční náročnost. Jen pro info: stavba tohoto spojení Cheb – Liberec byla zahájena jako „Sudetská dálnice“ v roce 1939 na podzim.

ÚK prochází nejdůležitější dopravní koridor České republiky do Západní Evropy a přes námořní přístavy do zámorí. Zdůrazňovat, jak jsou dopravní spojení strategicky důležitá pro vnitrozemský stát jako je ČR by asi bylo také zbytečné, kdyby realita nesvědčila o něčem jiném. Je až úžasně, jak se k tomuto faktoru staví Česká republika.

Tento dopravní koridor tvoří – dálnice D8, o té se zmiňovat nebudu, stavíme ji od r. 1984 a snad bude letos hotova. Němci byli s napojením Drážďan hotovi již v roce v 2006.

Dále vede ústeckým krajem polabská železnice Praha–Drážďany, která je jedinou kapacitní tratí do Západní Evropy na hranici maximální zatížitelnosti a podařilo se nám nastartovat proces přípravy výstavby nové vysokorychlostní tratě. Fascinující je ale přístup české strany k tomuto projektu, na kterém by ČR měla mít eminentní zájem.

Zatímco Němci mají připravenou a jasně vymezenou trasu a stanoveny parametry provozu tratě,

v Česku se odborníci dohadují o tom, kudy vést koleje, jakou rychlostí by měly jezdit vlaky a zda zvažovat i smíšený provoz nákladní i osobní dopravy.

To, že na představení projektu v Drážďanech vystoupí úředník z Ministerstva dopravy z Prahy a představí projekt špatnou němčinou a za Němce ho přednese ministr příslušného rezortu a celá řada odborníků, jen podtrhuje nekvalitní přístup z české strany.

Třetí a jediné dopravní spojení je vodní dopravou na Labi. Od roku 1995 se plánuje výstavba jezu v Děčíně, projekt stál stovky milionů korun a dnes ještě nemáme na stavbu dokončený proces EIA. Díky nedostatečným plavebním podmínkám z kdysi hrdé flotily, jedné z největších v Evropě, zbývá torzo, které se těžko dožije realizace jezu v Děčíně v nedohlednu. Zánik plavby na Labi znamená ztrátu stovek pracovních míst v přístavech, loděnicích a u rejdářů především v Ústeckém kraji.

Bez účinné pomoci rejdářům tak ČR ztratí tuto možnost dopravní obsluhy, výrobci investičních celků; pro které je VD nepostradatelná. Bez lodí odsoudíme k zániku výrobce ve Vítkovicích, v Hradci Králové (ZVU), Plzni (Doosan), Žďáru (Žďas) i v Děčíně (Ferox) a řady dalších. Nebudeme schopni řešit modernizaci našich podniků, jako př. elektrárny v severních Čechách (Transformátory váží 350t, generátory 250t), lisy pro v Čechách operující automobilky se také nedají jinak importovat. A to znamená ztrátu tisícovek pracovních míst v průmyslu s vysokou přidanou hodnotou v celé ČR.

Stávající málo využívaná infrastruktura labské a Vltavské vodní cesty se odhaduje v dnešních cenách na 200 mld. Kč. Údržba a provoz zařízení stojí desítky milionů korun. My ji dlouhodobě nevyužíváme, protože nejsme schopni investovat jednotky miliard do zlepšení plavebních podmínek na Dolním Labi a do uskutečnění tohoto záměru podpořit rejdáře, aby přežili a ČR nebyla jediným vnitrozemským státem v Evropě bez přístupu k námořním přístavům a evropským vodním cestám po alespoň trochu splavné řece.

Přál bych si, aby mezirezortní komise řešící v současnosti problematiku VD v rámci Konceptu vodní

dopravy tuto záležitost zvládla tak, aby se naši legionáři na ruských stepích nemuseli v hrobech obracet. Oni vybojovali svobodu přístupu po Labi do Hamburku zakotvenou ve Versailleské smlouvě. A zároveň je třeba vyslat i Německu signál, že to s plavbou na Labi myslíme vážně, protože i u nich běží projekt „Celkový koncept Labe“, který má zajistit lepší splavnost na území SRN.

A Němci pozorně sledují české aktivity na Labi a podle toho se orientují ve své politice k Labi, jako dopravní tepně. Nedopusťme, aby Labe dopadlo jako Odra, kterou Němci jako dopravní tepnu odepsali.

Závěrem chci upozornit na obrovský problém vlastní realizace dopravních staveb. Česko sice v současnosti uvolnilo značné prostředky na dopravní infrastrukturu, problematické bude ale jejich efektivní využití. Světová banka ohodnotila složitost administrativní realizace staveb v ČR ve světovém měřítku na stejné úrovni s Papuou-Novou Guineou hluboko mezi rozvojovými zeměmi. Takže se v Česku bude spíše záplatovat než stavět. Alespoň to.

Ing. Jiří Aster
Místopředseda KHK UK
Gestor KHK UK pro dopravu

OHK Most ve spolupráci se Svazem průmyslu a dopravy ČR a Agenturou pro podporu podnikání a investic CzechInvest uspořádala workshop pro kariérní a výchovné poradce základních škol pod názvem „**Kam po základní škole**“, který se konal 26. 9. 2016, ve Střední škole technické Most. Hlavními tématy workshopu byl trh práce v Ústeckém kraji, odborné vzdělávání a komunikace s rodiči, možnosti spolupráce ZŠ – SŠ – firma nebo také Průmysl 4.0. Akce se zúčastnilo více jak 50 účastníků. Po prezentacích a diskuzi následovala exkurze v podniku Nemak Czech Republic s.r.o., který se nachází v průmyslové zóně Joseph. Dalšími partnery akce: Statutární město Most, Úřad práce ČR, Statutární město Teplice, město Louny, statutární město Chomutov, průmyslová zóna Joseph.

Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II

Úřad práce ČR podporuje vzdělávání zaměstnanců, a to v rámci celorepublikového programu „Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II“.

Hlavním cílem programu je pomoci zaměstnavatelům v odborném vzdělávání stávajících i nově přijímaných zaměstnanců. V případě rozvoje firem a jejich ekonomického růstu se otevírá prostor pro udržení stávajících a tvorbu nových pracovních míst, zároveň se do programu mohou zapojit zaměstnavatelé, kteří zamýšlí rozšíření činnosti podniku do nových oblastí, případně přechází na nový výrobní program.

Obecné informace

- Program je realizován v rámci všech krajů, kromě hl. m. Prahy. Současně je možné podat žádost o dotaci na vzdělávání zaměstnanců i v případě, že má společnost sídlo v Praze. Zaměstnanci však musí mít provozovnu mimo území hl. m. Prahy.

- Žadatelé programu mohou být zaměstnavatelé ve smyslu § 7 Zákonníku práce, OSVČ a nestátních neziskových organizací.
- Finanční příspěvek lze získat na:
  - o **vzdělávací aktivity** – zaměstnavateli bude hrazeno 85 % nákladů vynaložených na odborný rozvoj zaměstnanců zapojených do projektu;
  - o **úhradu mzdových nákladů** – žadatelé bude poskytnut příspěvek na úhradu 100 % mzdových nákladů, které vynaloží na vzdělávané zaměstnance za dobu jejich účasti na vzdělávacím programu;

Řešení

- Definice obecných cílů školení pro zpracování žádosti o dotaci (v případě získání dotace

bude struktura školení upravena dle analýzy aktuálních potřeb společnosti).

- Zpracování následujících dokumentů v před-realizační fázi:
- Žádost o dotaci včetně relevantních příloh (zpracování přibližně do 2 týdnů);
- Dohoda o odborném rozvoji zaměstnance;
- Vlastní realizace školení.
- Zpracování následujících dokumentů v realizační fázi:
  - o podklady k evidenci výuky a docházky;
  - o školicí materiály;
  - o osvědčení o absolvování školení pro zaměstnance;
  - o závěrečný protokol.

Více informací na OHK Most.

Mosty k matematice

Tento název nese nový společný projekt města Mostu a Okresní hospodářské komory Most, jehož cílem je přispět ke zlepšení výuky matematiky a k probuzení zájmu žáků, studentů, rodičů a zaměstnavatelů o výuku matematiky, fyziky a technických oborů nejen na Mostecku, ale v celém Ústeckém kraji.

Partnery projektu jsou Přírodovědecká fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP), Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (středisko Most) a Podkrušnohorské gymnázium Most. Řídící pracovní skupinu tvoří Jaroslav Jochman za OHK (vedoucí PS), Josef Švec za Odbornou sekci vzdělávání při OHK Most, Petra Trojnová za město Most a Jiří Příbyl za Přírodovědeckou fakultu UJEP. Projekt bude otevřený každému, kdo má o danou problematiku zájem.

Na jednání pracovní skupiny 7. 9. 2016 v sídle OHK byly diskutovány následující cíle projektu:

- 1) Pomoci žákům a rodičům získat vztah k matematice, fyzice a technickým oborům.
- 2) Pomoci učitelům udělat výuku matematiky a fyziky zajímavou.
- 3) Společně vytvořit web, kde každý najde potřebné informace a odkazy na:
  - a) Studijní materiály, učebnice, skripta a encyklopedie
  - b) Řešené příklady, testy
  - c) Odkazy na slavné matematiky, fyziky a na historii těchto oborů.

- d) Zábavnou matematiku a fyziku
  - e) Zábavná a naučná videa
  - f) Aplety
  - g) Zahraniční weby – možnost propojení s výukou cizích jazyků
  - h) Kontakty na kroužky, soukromé doučování a odborné poradenství
  - i) Vlastní soutěže a informace o jiných soutěžích
- 4) Aktivně zapojit do tvorby webu stávající i budoucí učitele matematiky a fyziky případně talentované žáky středních a základních škol, tak že bude mít každý možnost web nejen využívat, ale i doplňovat o nové informace.
  - 5) Iniciovat žáky a studenty ke komunikaci na dané téma na sociálních sítích
- Projekt bude zaměřen na žáky a studenty všech škol, jejich rodiče, učitele a dále na všechny, které tato problematika zajímá.

Uvítáme další náměty a doporučení

Pracovní skupina osloví s nabídkou spolupráce Ústeckou pobočku Jednoty českých matematiků

a bude iniciovat založení „Klubu regionálních matematiků“, do kterého se již předběžně přihlásilo téměř 10 zájemců.

RNDr. Jochman požádal členy PS o využití osobních kontaktů při získávání dalších zájemců o spolupráci na projektu.

Aktivně se mohou zapojit žáci, studenti, rodiče, učitelé a soukromí badatelé a milovníci matematiky.

OHK Most neodmítne ani pomoc osvědčených mecenášů z řad představitelů a majitelů a firem, které dlouhodobě pocítují nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců v technických oborech.

Pokud máte zájem se do projektu aktivně zapojit nebo získat další informace, můžete zavolat na telefon 777 748 205 nebo napsat na mail Jochman.jaroslav@vvvmost.cz

RNDr. Jaroslav Jochman
vedoucí pracovní skupiny pro přípravu projektu
Mosty k matematice

Vítáme nové členy
v OHK Most

Eva Benešová
G - Direct s.r.o.

Nabízíme vám službu na dodávku informací

Vážení, dovolujeme si Vám nabídnout službu OHK Most na **dodávku informací o vypsaných výběrových řízeních lokalit: Mostecko a měst Teplice, Bilina, Chomutov, Kadaň, Ústí nad Labem, Louny, Podbořany a Žatec**. Budete-li mít o tuto službu zájem, vyplňte, prosím, přiložený formulář Objednávku naleznete v přiloženém souboru. V případě zájmu se informujte na úřadu OHK Most.

Greenpeace a Al Capone

Ing. František Kružík

Starodávny business plán

V každé generaci, každé civilizace na Zemi docházelo, dochází a bude docházet ke krizím, obdobím probíhajícího či hrozícího válečného konfliktu, epidemiím známých nebo neznámých chorob, nebo „jen“ periodický nepříznivý vývoj počasí – povodně a sucho, příliš zima, příliš teplo, zemětřesení... Zvláště jestliže následuje po období klidu, blahobytu a dostatku, vyvolává nejistotu lidí. A vyvolává také otázky, které reálně nemohou být pravdivě zodpovězeny. Totiž otázky charakteru: „Bude hůř?“ – „Bude lépe?“ – „Kdy?“ – „Dotkne se to i mě?“. Jsou to ve skutečnosti otázky typu „Schrödingerova kočka“ – správná či pravdivá odpověď je možná až po té, kdy událost proběhne. Přesto se vždy vyskytovali, vyskytují a budou vyskytovat lidé, kteří mají odpovědi /často i řešení/ předem. Je to celá plejáda „šamanů“, znajících odpovědi /a předpovědi/ na cokoli, kteří svoji předpověď rádi zobchodují. Předpovídání však může být velmi rizikovou činností, zvláště když je možno autora předpovědi konfrontovat s realitou. Na to, že to může být konfrontace až do statků a hrdel, šamani všech barev přišli záhy. A celé jejich generace vyvíjejí triky a háky na minimalizaci rizik plynoucích z nenaplněné předpovědi. Za všechny si pro ilustraci uvedme namátkou několik z nich:

- sdružování šamanů do skupin (dnes se tomu říká networking);
- výměna úspěšných triků (dnes se tomu říká výměna know-how, sdílení best practice methods);

**Politika se dělá kvůli vlastnímu zisku, a ne cti!
Kdyby to bylo jinak, nebyla by to politika, ale charita.**

Vlastimil Vondruška ^[5]

- institucionalizace šamanství (z šílené opovrhované sekty se stane uznávaná aktivistická organizace a posléze církev, bez ohledu na oficiální název);
- autorizace předpovědi vyšší entitou (bohem, přírodou, vědou);
- předpověď musí nezbytně vést ke katastrofě, neštěstí, pohromě – minimálně na regionální úrovni, nejlépe však globální;
- pokud lze, je vždy využívána věta o minimalizaci průseru: „Průser je tím menší, čím více je do něj zataženo viníků. Optimální průser je takový, ve kterém se vezou všichni.“
- vždy deklarují, že jim jde o dobro lidstva a potomků zvláště, s ambicí diktovat lidem jak mají žít, protože když neposlechnou, budou spoluviníky blížící se katastrofy a minimálně vyhlazení lidstva.

Katastrofismus předpovědi má základy hluboko v minulosti.

Katastrofismus předpovědi má základy hluboko v minulosti. Je to přirozená volba, která může, ale nemusí být spojena s vírou (trest boží za hříchy). Z psychologie sociálních skupin, bez ohledu na vyznávání nebo ignorování nějaké vyšší entity, plyne, že dobrá /pozitivní/ předpověď je přijímána s uspokojením, ale s daleko menší ochotou příjemce předpovědi pustit chlupek. Naopak je vyšší pravděpodobnost, že při nenaplnění předpovědi budou ohroženy chlupy autora předpovědi. Při nenaplnění katastrofické předpovědi si všichni oddechnou, že se katastrofa nekoná a autor předpovědi je vcelku v suchu, zvláště když se mu podaří přesvědčit příjemce předpovědi, že na odvrácení katastrofy měl nějaký, blíže nedefinovaný vliv (modlitbou nebo jiným nesmyslným úkonem). Některé varianty šamanů svému vlivu dokonce sami věří (holubí pověra – supertisticious pigeons – Skinner's pigeons).

Legenda o Greenpeace a Rainbow Warriors

Vznik dnes celosvětově působící organizace Greenpeace je vskutku modelovým příkladem šamanského vzestupu.

Každá úspěšná skupina šamanů o sobě vytváří soubor legend, svatořečení bojovníků a hrdinů, soupis vykonaných zázraků a štáb ke všemu ochotných právníků.^{[2][11]} Avšak jakmile šamani jednou přičichnou k penězům, které setrou pel jejich nevinnosti, rázem se z agresivních altruistů stávají agresivní gangsteři, nemilosrdně vymáhající výpalné za ochranu před hrozícím koncem světa či jiným podobně závažným nebezpečím. Ve skutečnosti však zpravidla za to, že nebudou dělat potíže, které jako pracovní doporučení prezentují jejich mediální spojenci. Tomuto způsobu podnikání se v té nejhrubější variantě říká rocketeering a slavnou postavou, která si touto profesí (vedle pašování alkoholu) úspěšně vydělávala, je známý chicagský gangster Al Capone. Kdyby viděl, jak snadné je to v současnosti, bez nutnosti obíhat jednotlivé pekaře, zelináře nebo řezníky, s vyhrožováním požárem, explozí či osobní likvidací, kdyby viděl, že se dají podojit celé státy, nadnárodní společnosti a ještě jsou za hrdiny, asi by ho trefil šlak. Jisté uznání za výkon je na místě – jeho následníci přivedli rocketeering ke globální dokonalosti. Pravda měli k tomu lepší podmínky a – na rozdíl od Al Capona – jim šel kanadský i US bernák hezky na ruku.

Jisté uznání za výkon je na místě – jeho následníci přivedli rocketeering ke globální dokonalosti.

Začalo to ve Vancouveru v Britské Kolumbii, Kanada, v modlitebně sekty kvakerů. Ve světě kulminovala studená válka mezi táborem míru a socialismu a imperialistickým západem, reprezentovaným majoritně Spojenými státy. Tábor míru a socialismu trochu připomínal bleší cirkus, kde vzorně cvičící blechy hledaly jakoukoli díru, jak z toho cirkusového bordelu uprchnout. V kapitalistickém táboře zase pošilhávali po socialismu a pečlivě opečovávali klíčící semínka socialistické subverze, mistrně implantované do teplého akademického hnojiště západních humanitně zaměřených univerzit.

Kromě toho se do závěrečné fáze blížila horká válka obou táborů v jihovýchodní Asii, verbálně označovaná jako válka ve Vietnamu, i když se válčilo i v okolních zemích. Obě světová uskupení

zde pilně testovala nové zbraně a likvidovala zásoby zbraní staršího data. Generalita USA, vyzbrojená doktrínami pro vedení minulých válek, marně okusovala udidlo, které ovládali politici zpitomělí tlakem protiválečně naladěné veřejnosti a médií. Jedni i druzí uvažovali nad tím, jak vlekoucí se válku ukončit bez ztráty tváře, protože pro USA by to byla před světem válka prohraná... Vojáci pokračování války zdůvodňovali nebezpečím domino efektu, podle něhož po spojení jižního Vietnamu se socialistickým severním Vietnamem, by jako dominové kostky postupně padla do socialistických spárů celá jihovýchodní Asie. Skvěle toto paranoidní téma reprezentuje film Princip domina s Gene Hackmanem v hlavní roli [3]. Pro politiky zahnížděné v sinekurech establishmentu to znamenalo nebezpečí ztráty přiděleného výnosného korýtka.

Celkovou náladu, rozložení postojů a názorů na válku na vládu v USA té doby, s roztomilým nadhledem popsal Zemeckis v dalším filmu Forrest Gump [4]. Každý branec, který uprchl za US hranice před povolávacím rozkazem do Vietnamu, byl v očích všech protiválečně naladěných (nejen) Američanů hrdinou. Někteří tito hrdinové však měli pochopitelně pochybnosti, posilované oficiální propagandou. Byli srovnáváni se svými vrstevníky, kteří skutečně narukovali a odsloužili si povinný turnus ve Vietnamu. Z toho bylo dovozováno, že se povinnosti vyhnují ze zbabělosti. A o sobě pochybující nebo skutečně zbabělý člověk je schopen šílených činů, jen aby svému okolí dokázal, že není zbabělec.

V rámci předvádění svalů a vypínání hrudníků mezi oběma tábory, se stále ještě prováděly smluvně omezené testy jaderných zbraní menších ráží. Američané ohlásili na září 1971 jadernou zkoušku na ostrově Amčitka, patřícího do skupiny Krysích ostrovů v západních Aleutách. Vyplývalo to z dohod, které byly mezi jadernými velmocemi sjednány již v 60. letech, po odpálení superbomby v ráži 50 megaton TNT ekvivalentu (30. 10. 1961 na Nové zemi v Severním ledovém oceánu) [5].

Vraťme se ještě jednou do Vancouveru. Jedenáct rozhněvaných mladých mužů, US občanů žijících v kanadském exilu, jejichž svědomí je nahlodáváno nerozhodností a pochybnostmi, zda si moudře zachránili svým útekem život nebo zda jsou zbabělci, zasluhující tradiční bílé pírkó a zároveň z duše nenávidící US vládu nejen za její válečné aktivity, ale i za to, že je dostala do takového dilema, se setkávalo v kvakerské modlitebně a bez pochyby svoji situaci diskutovali nad kolujícími jointy (pamětníci tvrdí, že patřilo k dobrému tónu mezi tehdejšími mírotvárci pořádně zahulit při řešení tak závažných témat; marjána se tehdy běžně hulila i na českých středních a vysokých školách). Jak dodnes říkají ti konzervativnější zastydělí zelení: „Zahulíme, uvidíme!“

Tam se zrodil nápad najmout loď a zhatit připravovaný jaderný test na Amčitce. Vždyť bezpečnostní hranice je přeče v mezinárodních vodách. Jejich hostitelé – kvakeři se odmítli tohoto dobrodružství

zúčastnit nebo je podpořit finančně, protože jejich podobné pokusy skončily v minulosti nezdarem. 15. září 1971 vypluli na pronajatém rybářském kutru Phyllis Cormak k ostrovu Amčitka tvořit dějiny. Dvanáctým členem výpravy byl majitel kapitán Cormak, který se nechal najmout z finančních důvodů. Jenže usadit se do první řady jaderného testu se jim jaksi nepodařilo. US NAVY je poměrně slušně avšak nekompromisně vyponklonkovala s podporou fregaty USS Confidence. Akce fakticky skončila fiaskem. Jenže zapracovala komunikace z lodí průběžně zveřejňovaná v médiích. Obrovská propagace v médiích a emocionální náboj, popisující střet trpaslíka s obrem, vykonal u veřejnosti své dílo. Politikové, ostatně jako vždy, vyměkli a postavili se na stranu mediálně stvořených Duhových bojovníků (Rainbow Warriors). Ačkoli již několik let probíhala celkem úspěšně jednání na nejvyšší mezinárodní úrovni, s cílem omezit testy jaderných zbraní a některé typy testů byly těmito dohodami zakázány několik let před vyplutím kutru Phyllis Cormak, vznikající organizace Greenpeace si celkem bezostyšně přisvojila zásluhu. A to je jeden modus operandi, který si tato organizace osvojila naprosto dokonale, jakožto jeden z neúčinnějších šamanských triků. [2] Diletantský pokus Francouzů zničit ex post loď Greenpeace III Vegu v roce 1973 a bombový útok francouzské tajné služby na loď Rainbow Warrior v červenci 1986 v Aucklandu na Novém Zélandu, znamenal pro Greenpeace trpící nedostatkem peněz zásadní obrát. To popsal jeden z členů: „Tehdy, po této události na nás přšely šeky jako konfety.“ Také se tím ustálila představa, že vlády jsou vždy proti přírodě i vlastním občanům a stačí libovolnou, třeba i zcela pitomou performancí upoutat pozornost veřejnosti, nebo zveřejněním, či jen pohružkou zveřejnění, dosáhnout nápravu. Tato představa byla filmově zpracována v thrilleru Tři dny Kondora [6].

Také se tím ustálila představa, že vlády jsou vždy proti přírodě i vlastním občanům a stačí libovolnou, třeba i zcela pitomou performancí upoutat pozornost veřejnosti, nebo zveřejněním, či jen pohružkou zveřejnění, dosáhnout nápravu.

Model, který nese peníze

Jenže vůně peněz se ukázala být příliš silná a lidé stojící v čele Greenpeace pochopili, že politikové i manažeři velkých firem jsou vydiratelni, snadněji než sami očekávali. Jak popisuje jeden ze zakladatelů Greenpeace, Patrick Moore, který se s organizací rozešel ve zlém v roce 1986: „Na začátku byla organizace Greenpeace silně humanitárně

zaměřena s cílem ochránit civilizaci před ničivou jadernou válkou. Právě k tomuto cíli se vztahovalo slovo „peace“ (mír) v názvu Greenpeace. Jak se ale organizace vyvíjela a přicházely nové kampaně, na „mír“ se postupně zapomnělo. Když jsem v roce 1986 odcházel, Greenpeace a většina environmentálních hnutí nahlížely na člověka jako na nepřítel přírody.“ [1][7]

Za období od prvního testu jaderné zbraně Trinity v nevadské poušti 16. 7. 1945 do 29. 7. 1996, bylo provedeno celkem 2045 testů, z nichž některé byly provedeny s vícenásobnými odpaly (2–4), ve velkém rozsahu ráží, až na výjimky, v jednotkách až desítkách kiloton TNT ekvivalentu. Jen v roce 1971, kdy poprvé vypluli zakladatelé Greenpeace na moře, bylo v různých částech světa provedeno 53 jaderných testů. Do uvalení moratoria v roce 1996 bylo provedeno ještě dalších 922 testů... Ale to už se organizace Greenpeace vrhla na výnosnější a spektakulárnější kampaně, aniž by nějak zásadně ovlivnila logický a rozumný trend směřující k zákazům testů jaderných zbraní. Rozhodně je nevidíme protestovat v Severní Koreji nebo Iránu. A velryby? Ze seznamu 14 druhů velryb ohrožených vyhoubením, bylo 7. 9. 2016 devět druhů vyškrtáno, protože se jejich stavy obnovily a stabilizovaly natolik, že jim již vyhoubení nehrozí...

Exempla trahunt

Příklady skutečně táhnou a příklad Greenpeace, jako skvělého šamanského byznys plánu se skutečně globálně ujal. Organizací, které tyto dobré zkušenosti se zaručeným výdělkem převzaly, existuje dnes po celém světě tisíce. Jejich metody a postupy jsou známy, mj. také proto, že mnoho renegátů z těchto organizací již nemělo žaludek na další kolaboraci a o poměrech v NGO promluvili.

Následky jejich činnosti jsou v mnoha případech nedozírné, s dopady do často nečekaných oblastí.

[7] Vynikající analýzy konsekvencí využívání tohoto zasahování do spontánního vývoje lidské společnosti provedlo mnoho autorů, kteří jsou si vědomi nebezpečnosti tohoto trendu. Za mnohé je možno doporučit eseje Franka Saltera. [4]

Společenské klima se v posledních letech dosti výrazně mění a to celosvětově. Občané v postížených zemích postupně začínají chápat, že to nejsou jenom politikové, kdo jim sahá do kapes a na občanské svobody, ale také samozvaní aktivisté a sociální inženýři – novodobí šamani, stále lépe organizovaní, z nichž opadávají klamavé mikry dobrodružnosti a velkorysosti. Také se začínají bránit a obrana může být opravdu účinná teprve tehdy, když je rozpoznána vážnost hrozícího nebezpečí.

K některým analýzám se v budoucnosti vrátíme, protože dopady aktivit těch zdánlivě altruistických a dobrodružných lidiček z NGO i na naši republiku a náš současný i budoucí život rozhodně není zanedbatelný.

Ing. František Kružík

Krajská hospodářská komora ÚK

Klima v podnikatelském prostředí – má k optimálnímu stavu daleko

Podnikatelské prostředí je vůči firmám stále více nepřátelské a horší. Podnikatelé dnes musí bojovat na více a více polích. Bojují s konkurencí, s byrokracií, s úřady, se stále širšími a častějšími kontrolami, s novými normami a předpisy, bojují o zaměstnance, kteří chtějí pracovat, bojují se školským systémem, který produkuje pro trh práce nevhodnou strukturu absolventů, s novými opatřeními zákoníku práce a dalších zákonných norem, které velice ztěžují podnikání, atd.

Jak je to v Evropě?

Není to jenom regionální problém. S výše uvedenými problémy se potýkají firmy v celé Evropě. Na evropské úrovni vznikají stále nové a přísnější normy a regulace, které jdou přímo proti podnikatelům. Ekologické a další normy jenom podporují firmy z jiných koutů světa, kterým potom evropští výrobci nemohou na globálním trhu konkurovat a paradoxně potom do Evropy dovážíme neekologicky vyrobené zboží. Politici hledají recepty na ekonomický růst, ale vlastnímu, tedy tuzemskému podnikání při tom hází klacky pod nohy. Celkově Evropa začíná zaostávat za zbytkem světa a nápady „z Bruselu“ toto zaostávání ještě více urychlují. Lépe se Evropa už měla.

Co v ČR?

I v České republice se podnikatel stává téměř třídílným nepřítelem, který by měl jenom platit daně, financovat stát a starat se o charitu a sponzoring. Speciálně čeští podnikatelé mají mnohdy od státu danou horší pozici. Velcí zahraniční investoři dostávají miliardové pobídky, dotace na zaměstnance a zisky vyvádějí do zahraničí. Český podnikatel, který z daní vše financuje, jim potom velmi těžko konkuruje.

Široký sociální systém ztěžuje firmám pro svůj rozvoj najít nové pracovníky, protože pro mnoho lidí je život na dávkách bez práce atraktivnější, než větší výplata, ale za práci.

Široký sociální systém ztěžuje firmám pro svůj rozvoj najít nové pracovníky, protože pro mnoho lidí je život na dávkách bez práce atraktivnější, než větší výplata, ale za práci.

Největším problémem pro podnikatele je ale vysoká byrokratická náročnost podnikatelského prostředí. Na serveru Businessinfo.cz bylo pro představu uloženo 1 000 formulářů, které musí podnikatelé při své činnosti vyplňovat. Světová banka při porovnání byrokratické náročnosti v jednotlivých státech tvrdí, že české podniky stráví vyplňováním daňových příkazů a plněním všech daňových předpisů v průměru 405 hodin ročně. V žebříčku všech sledovaných zemí si ČR během jednoho roku pohoršila ze 119. místa na 122. místo. Ve středoevropském regionu je ČR v tomto směru dokonce nejhorším místem pro podnikání. Poláci se umístili na 58. místě, Němci na 72. místě, Slováci na 73. pozici, Rakušané na 74. místě a Maďaři na 95. místě.

A s novým kontrolním hlášením k DPH, připravovanému EET, omezením prodeje o svátky, novelou zákoníku práce a dalšími nápady vlády bude ještě hůř.

Jak je na tom Ústecký kraj?

A v jakém prostředí podnikají firmy v Ústeckém kraji? No, kdo tu podniká, ví, že to není to žádná sláva. V Ústeckém kraji se prostředí spíše dále zhoršuje. Jeho charakteristiku lze shrnout do několika níže uvedených tezí.

- Výrazně menší je zastoupení malých a středních podnikatelů oproti průměru ČR, podnikatelský život v kraji není tak pestrý.
- Počet hostů na obyvatele je nejnižší za celou ČR, takže sektor cestovního ruchu není pro podnikání také úplně vhodný.

- Vývoj krajského HDP na obyvatele zaostává stále více za celou ČR, tzn., že obyvatelé v kraji relativně stále více chudnou vůči průměru ČR.
- Vyšší přidaná hodnota produkce v kraji je limitovaná kvalifikovanými pracovníky, kteří v kraji nejsou a úroveň inovací, která je také velmi nízká: výzkum a vývoj je poddimenzovaný finančně, personálně a institucionálně.
- Nezaměstnanost klesá, nová místa vznikají, ale firmy je nemají kým obsadit.
- Kvalifikovaná pracovní síla z kraje odchází pryč.
- Nedostatek pracovníků a jejich odchod není dán nízkými mzdami, protože v popávaných oborech jsou v Ústeckém kraji stejné (i vyšší) mzdy v průměru k ČR i k Praze, ale spíše prostředím pro život, které je v jiných regionech především pro mladé lidi atraktivnější.
- Politické reprezentace na všech úrovních nedokáží účinně čelit snahám environmentálních aktivistů o destrukci výnosných ekonomických aktivit min. v oblasti energetiky a dopravní infrastruktury.

„Závěrem lze jen říci, že český podnikatel nechá na sobě dříví štípat.“

Závěrem lze jen říci, že český podnikatel nechá na sobě dříví štípat. Nikdo mu nic nedá, nemá čas jezdit si někam stěžovat, nemůže stávkovat, prostě musí pracovat, aby uživil sebe a své zaměstnance. Smutné je na tom to, že takto nastavené prostředí nakonec neublíží tolik samotným podnikatelům, jako spíš zaměstnancům a obyvatelům kraje v podobě mezd, které by mohly být vyšší, pokud by podnikatelské prostředí umožňovalo růst a rozvoj ekonomiky a firem.

DRZÝ SMAJLÍK

Vážně? – spíše nevážně a s komentářem...

Je u nás vůbec možné, že:

- ? vládní činitelé konečně přišli na to, že státní firmy mají řídit odborníci, ale protože je „lidsko-politicky“ těžké odmítnout „trafiku“ pro zasloužilého straníka, tak se místo jednoduchého vládního usnesení na to vymýšlí speciální zákon? (Opět se potvrzuje, že zákon jako bílanko omluvenka za nepopulární rozhodnutí není k zahazení a argument „my ne, to oni“, voliči pořád „baští“.)
- ? podle nezávislých testů dopadly v plné sezoně jahody od českých velkopěstitelů, nabízené také samosběrem, z hlediska obsahu pesticidů, deklarované hmotnosti a o ceně nemluvě, daleko hůře než jahody v supermarketech? (Pro ministra zemědělství bojujícího za české potraviny smutné zjištění, ale když vláda vezme bez následků na vědomí švindltesty svárů potrubí na „své“ jaderné elektrárně, tak kde jsou nějaké zdraví ohrožující jahody.)
- ? místo, aby si asijsí turisté přijeli prohlédnout světové unikátní Muchovu Slovanskou epopej do Čech, jsou bůhví čím osviceni Pražští radní, připraveni poslat unikátní velkorozměrová plátna, navíc přes nebezpečí jejich poškození, na putovní výstavy do asijských muzeí a to za „závratnou“ sumu 2,7 mil. korun? (Nabízí se známý vtíp o tom, kdo je z jaké strany nebezpečný a teprve teď je k pochopení odpor Moravskokrumlovských k přesunu těchto děl do sféry vlivu vzeználek z Pražské „radnice“ – zřejmě znají své pappenheimské.)
- ? okolo Mosteckého autodromu, který byl vybudován před 33 léty pro automobilové závody, si mnozí Mostečané vědomě zmodernizovali a také vystavěli nové baráky a dnes zřejmě povzbuzeni „utrpeným“ Pyrrhovým vítězstvím Hornojířetinských v otázce uhelných limitů, vyvíjejí občanský tlak na odstranění hluku a tím i podstatu automobilového sportu a existenci Autodromu? („Již si nebudeme stýskati, neboť jsme našli kraj, kde zůstaneme a sídla zarazíme. Vizte, to je ta země, kterou jste hledali. To je ta země zaslíbená, zvěře a ptáků plná, medem oplývající. Na všem budete mítí hojnost a bude nám dobrou obranou proti nepřátelům. Hle, země po vaší vůli“, řekl prý Praotec Čech – takže vzhůru do boje, on to někdo zaplatí–opravdu?)
- ? třeba i studentíkovi, který si chce přes prázdniny vydělat v potravinářství a získá k tomu povinný zdravotní průkaz, platí jemu i jiným tento průkaz, a to i pro podnikání, až do smrti? (Je z tohoto pohledu neuvážené vynakládat značné prostředky na zkoumání infekčních chorob, když podle této logiky je nejlevnějším všelékem právě zdravotní průkaz – sice se neví jako třeba v kvantové fyzice, čím to je, ale proč už to někoho kompetentního nezaujalo, toť otázka.)
- ? rozumní čeští podnikatelé a moudří intelektuálové ukolébáni jakousi společenskou dohodou o potřebnosti matematiky ke zvýšení všeobecné a zejména technické vzdělanosti zařazením do povinné součásti maturitního osvědčení, v současnosti jen nevěřičně zírají, jak se postupně vlivem mocných „zvělanců“ zvyšuje počet výjimek škol, kde by se povinně maturovat z matematiky nemělo? (Už dědeček hříbeček v legendárním Mrázíkovi říkal „Kdybys nebyl hlupákem, nestal by ses medvědem!“ a jak známo, medvěd mnoho rozumu nepobral, takže pozor, abychom se nestali evropskými medvědy pro jiné rozumnější na jejich cestě do nových technologií a inovací.)
- ? politické kormidelníky českého hospodářství zřejmě nechává v klidu, že podíl přidané hodnoty vyrobené v českých výrobních kapacitách je čtvrtý nejnižší v EU, a že navíc nejnižšího podílu dosahujeme v odvětvích táhnoucí českou ekonomiku? (Investiční pobídky, Evropské dotace vybraným výrobním podnikům, impotentní podpora technického vzdělávání, komplikované podmínky podnikání ..... hlavně, že máme ten ekonomický růst, který za nás někdo udělá.)
- ? nový šéf BIS při svém nástupu do funkce prohlásí, že chce, aby BIS byla apolitická, profesionální, jednala striktně podle zákona a byla schopna reagovat na hrozby, které před ČR mohou stát? (Jednomu zatrne, když si pomyslí jaká asi „posametová“ BIS byla a čemu sloužila, když musí nový šéf deklarovat svému národu to, co asi naivní občanek považoval za samozřejmost, stejně jako kdyby nově vyučený pekař deklaroval, že jeho chleba se bude dát jíst)
- ? do letošních krajských voleb zapsaly úřady 269 kandidátních listin, což je o 19 více než v roce 2012 a v průměru to znamená cca 20 politických stran a hnutí na kraj, což také znamená, že máme v každém kraji pohledem lídrů kandidátek kolem 20 všestranně připravených osobností brousíících si zuby na post hejtmana? (Je to v historii našeho smajlíka snad poprvé, kdy nemá drze co dodat!)
- ? bláboly vzešlé z mdlého rozumu partičky zelených pošetilců opět média vynesla na světlo boží a po „úspěšném“ přibrzdování uhelné energetiky je na řadě zařízení pro termické využití odpadů v Komořanech u Mostu? (Zelená je nejen barva přírody, ale také barva následků bujarého počínání – takže se naskytá otázka, který je to případ.)
- ? vlivem živelného křížení s asijskými jeleny hrozí jelenům evropským v české přírodě zánik. (Poučné ?????)
- ? pouhé 3 měsíce před spuštěním EET vydalo MF dvačtyřicetistránkovou kuchařku (nebo chcete-li manuál) pro podnikatele „jak na to“, kde se ovšem např. hostinský nedočte, jak to má udělat, když hostovi podá jednak jídlo na talíři a zároveň druhé jídlo v krabíčce pro jeho babičku domů? (Asi by bylo užitečné do budoucna preventivně večerníček „Pat a Mat“ postavit mimo zákon a zakázat.)

! Je to možné!
a kdo nevěří, ať k nám běží.

15. ročník SOKRATES 1 Regionální veletrh středního vzdělávání

Vážení,
dovolujeme si Vás pozvat na 15. ročník SOKRATES 1 Regionální veletrh středního vzdělávání, který proběhne ve dnech 6. a 7. listopadu 2016 v Mostě, opět ve sportovní hale.

Počet vystavovatelů je omezen kapacitou sálu!!!
Místa budou přidělována dle pořadí došlých řádně vyplněných přihlášek.

V rámci veletrhu si Vám dovolujeme nabídnout možnost prezentace školy formou doprovodného programu ve vaší režii (módní přehlídka, hudební

vystoupení apod.). Nutnost předchozí konzultace s OHK Most.

Vaše závazné přihlášky zasílejte nejpozději do čtvrtka 22. 10. 2016 na e-mail info@ohk-most.cz

Informujte se na úřadu OHK Most.

SOKRATES 1 Regionální veletrh středního vzdělávání 6.–7. 11. 2016 Sportovní hala Most, neděle 6. 11. 2016 od 12:00 do 17:00 hodin, pondělí 7. 11. 2016 od 9:00 do 14:00 hodin,

SOKRATES 2 Prezentace vysokých a vyšších odborných škol – úterý 22. 11. 2016 od 8:00 do 17:00 hodin v Městském divadle v Mostě

ČEZ ENERGETICKÉ PRODUKTY

generální partner ČEZ Energetické produkty, s. r. o.
SOKRATES 1

Velká otázka na závěr pro Jana Dienstla

palivových článků v ČR– NE. Úložiště použitého paliva –NE (a to ani průzkum). Veřejná podpora výstavby a provozu nových jaderných bloků-NE. A to nemluvíme o „banální“ příhodě upravených protokolů kontrol svárů potrubí na Dukovanech, což mimochodem jak víme stálo ČEZ (tedy i nás všechny) dost peněz. Takže jak to s energetikou bude dál, tak to snad bez větší újmy poznáme záhy všichni.

Ovšem co je dnes zřejmé je to, že lom ČSA který byl vládou pozeňnanými „limity“ přinucen z hledisek časového rozhodování v energetice „prudce šlápnout na brzdu“ a jako každé havarijní brzdění není většinou bez následků, tak to není ani zde a společenské klima, jako dnešní hlavní téma, to min. v regionu ovlivňuje bezpochyby také. Jaké jsou ty praktické následky a jak to bude dál jsme se zeptali člověka, který byl také tváří onoho „boje o limity“, pana Jana Dienstla. **Redakce**

Při pohledu na severovýchodní hranu těžební jámy, kde již několik let stojí dva zakonzervované těžební velkostroje je zřejmé, že lom ČSA byl donucen šlápnout na brzdu již před nějakou dobou. Vláda, která opakovaně slíbila, že otázku těžebních limitů finálně rozhodne, však nakonec fakticky neudělala vůbec nic a rozhodnutí opět odložila.

Přestože věřím, že vláda měla k dispozici všechny relevantní podklady a rozhodnutí o tom, že nerozhodne učinila po zralé úvaze – důsledky jsou bohužel nemilé pro všechny.

Horníci nemohou jen tak vypnout bagry a počkat 5 let. Jak již bylo řečeno, na brzdě již nějakou dobu stojíme a lom se supěním a skřipěním pomalu zastavuje. Ještě do konce letošního roku odstavíme další velkostroj, dokonce ten největší – RK 5000. A tak to půjde postupně dál a při současné rychlosti těžby se někde mezi lety 22–24 stroje na „Armádě“ zastaví všechny. Zároveň pokračujeme v nepřetržité rekultivaci a po ukončení těžby se lom uzaře a zbytková jáma se v souladu s projektem postupně zaplaví vodou a z několika horníků se možná stanou plavčíci na nově otevřené Horno Jiřetínské pláži.

Tak jak budeme nuceni snižovat stavy, samozřejmě se s našimi lidmi férově vypořádáme a splníme veškeré své závazky na sanaci a rekultivaci.

Každý měsíc který uplyne znamená, že případné obnovení těžby bude složitější a dražší, bude-li vůbec možné. Kontinuální pokračování dodávek uhlí už dokonce prakticky není reálné.

Věřím, že jsme nabídli maximum, aby z případného pokračování těžby měli prospěch všichni. Společný podnik, který by spravoval většinu zisku z prodeje uhlí. Velkorysá a férová vyrovnání s obyvateli Horního Jiřetína. A koneckonců investici přes 30 miliard korun, která by zajistila perspektivu a dobře placenou práci alespoň dvěma generacím lidí.

Jan Dienstl

Uhlíková energetika současnosti připomíná jakési nechtěné dítě, které si necháváme v záloze pro eliminaci nekompetentnosti vizionářů, kteří by rádi obrátili přírodní a ekonomické zákony k naivnímu obrazu svému. Válka okolo tzv. těžebních limitů se dostala do jakéhosi příměří a jak to u příměří bývá – čeká se co bude dál. Pan ministr průmyslu rozhodně nesbírá za energetiku politické body a není mu co závidět – právě pro platnost fyzikálních a ekonomických zákonů, které jsou zákonům naší koaliční politiky cizí. A když už tedy uhlí ze svého slovníku vypustil (pomineme-li kauzu OKD), pak jakékoliv logické kroky k zářné budoucnosti jaderné spásy, jejichž je nuceným heraldem, berou pravomocemi občanů za své. Uhlí tedy – NE, ale chráněné ložiskové území uranu – NE. Výroba

MĚNÍME VIZE
VE SKUTEČNOST

**KDO
JSME**

SE ZA VÁS POSTAVÍ?
největší zástupce všech podnikatelů.

CO JE V NAŠICH SILÁCH?

PROSAZUJEME zájmy všech podnikatelů u státní správy a samosprávy, poskytujeme právní servis a aktivně se podílíme na tvorbě podnikatelské legislativy.

JAK VÁM ULEHČÍME PODNIKÁNÍ?

POMÁHÁME s exportní dokumentací, pořádáme praktické semináře, podnikatelské mise do zahraničí, podílíme se na zvyšování vaší profesní kvalifikace, posilujeme vaši pozici na trhu práce.

KDE VÁS VŠUDE JISTÍME?

PŮSOBÍME prostřednictvím široké sítě kontaktních míst po celé České republice a usnadňujeme vám vstup na zahraniční trhy po celém světě.

PROČ TO VŠECHNO PODNIKÁME?

VYTVÁŘÍME kvalitní podnikatelské prostředí pro váš rozvoj.

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

www.komora.cz

20 LET MĚNÍME VIZE
VE SKUTEČNOST

POMÁHÁME REGIONU

JSME VRŠANSKÁ UHELNÁ

WWW.VRSANSKAUHELNA.CZ

Vršanská uhelná

Czech Coal Group